Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

Program rozvoje obce – případová studie vybrané obce Dlouhá Loučka

Lenka Červenková

© 2025 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Lenka Červenková

Veřejná správa a regionální rozvoj – c.v. Šumperk

Název práce

Program rozvoje obce – případová studie vybrané obce Dlouhá Loučka

Název anglicky

Municipal development program – case study of selected municipality Dlouhá Loučka

---

Cíle práce

Cílem práce je posouzení a zhodnocení využitelnosti metodických pokynů Ministerstva pro místní rozvoj a Ministerstva vnitra pro tvorbu strategického plánu rozvoje obce. Dílčím cílem je zpracování případové studie – aktualizace Plánu rozvoje obce Dlouhá Loučka pro období 2024 -2028.

Metodika

Práce bude pojata jako případová studie obce Dlouhá Loučka. K tvorbě programu rozvoje obce bude využita metodika doporučená Ministerstvem pro místní rozvoj. Potřebná data budou získána prostřednictvím dotazníkového šetření, které bude provedeno mezi obyvateli obce Dlouhá Loučka. Využita budou taktéž data dostupná díky Českému statistickému úřadu.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

regionální rozvoj, program rozvoje obce, obec Dlouhá Loučka, strategický plán, swot analýza, participace občanů

Doporučené zdroje informací

BALÍK, S. Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4.

BLAŽEK, J. UHLÍŘ, D. Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace. Praha: Karolinum, 2020. ISBN 978-80-246-4566-7.

FOTR, J. a kol. Tvorba strategie a strategické plánování. Praha: Grada, 2020. ISBN 978-80-271-2499-2.

Ministerstvo pro místní rozvoj, 2021. Program rozvoje obce online. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2022, dostupné z: https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/regionalni-rozvoj/regionalni-politika/koncepce-a-strategie/rozvoj-obci.

Předběžný termín obhajoby

2024/25 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Radek Kopřiva, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 25. 06. 2024

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 21. 02. 2025

prof. Ing. Lukáš Čechura, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 05. 03. 2025

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Program rozvoje obce – případová studie vybrané obce Dlouhá Loučka" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 29.3.2025 _____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Radku Kopřivovi, Ph.D. za odborný dohled, trpělivost, ochotu a za cenné rady při psaní mé diplomové práce.
Dále patří moje poděkování mé rodině, která při mně stála během celého studia a byla mi velkou oporou.

Program rozvoje obce – případová studie vybrané obce Dlouhá Loučka

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá posouzením a zhodnocením využitelnosti metodických pokynů Ministerstva pro místní rozvoj pro tvorbu strategického plánu rozvoje obce. Diplomová práce je rozdělena na část teoretickou, ve které jsou vysvětleny pojmy jako obec, regionální rozvoj, program rozvoje obce, strategický plán, participace občanů a část praktickou, která je případovou studií obce Dlouhá Loučka – aktualizace Plánu rozvoje obce. V praktické části jsou využita data z Českého statistického úřadu, dotazníkového šetření, které bylo provedeno mezi občany obce a také data z webových stránek obce Dlouhá Loučka. Praktická část je zpracována na základě metodických pokynů Ministerstva pro místní rozvoj.

Klíčová slova: regionální rozvoj, program rozvoje obce, obec Dlouhá Loučka, strategický plán, SWOT analýza, participace občanů

Municipal development program – case study of selected municipality Dlouhá Loučka

Abstract

This thesis deals with the assessment and evaluation of the usability of the guidelines provided by the Ministry of Regional Development for the creation of a strategic development plan for a municipality. The thesis is divided into a theoretical part, where concepts such as municipality, regional development, municipal development program, strategic plan, and citizen participation are explained, and a practical part, which is a case study of the municipality of Dlouhá Loučka – the update of the Municipal Development Plan. The practical part uses data from the Czech Statistical Office, a survey conducted among the residents of the municipality, and data from the website of the municipality of Dlouhá Loučka. The practical part is developed based on the guidelines of the Ministry of Regional Development.

Keywords: regional development, municipality development program, municipality of Dlouhá Loučka, strategic plan, SWOT analysis, citizen participation

Obsah

1 Úvod **10**

2 Cíl práce a metodika **12**

2.1 Cíl práce 12

2.2 Metodika 12

3 Teoretická část práce **14**

3.1 Obec 14

3.1.1 Základní znaky obce 14

3.1.2 Spolupráce obcí 16

3.1.3 Orgány obce 19

3.2 Regionální rozvoj 24

3.2.1 Region 24

3.2.2 Regionální rozvoj 26

3.2.3 Regionální politika 27

3.2.4 Aktéři regionálního rozvoje 29

3.2.5 Občanská participace 30

3.2.6 Faktory rozvoje regionů 31

3.2.7 Místní rozvoj 33

3.3 Strategie regionálního rozvoje 36

3.3.1 Strategie 36

3.3.2 Principy strategického myšlení 36

3.3.3 Strategické plánování 37

3.3.4 Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ 38

3.4 Program rozvoje obce 40

3.4.1 Nezbytné principy 42

3.4.2 Metodika tvorby PRO 42

3.4.3 SWOT analýza 44

4 Praktická část práce **46**

4.1 Úvod 46

4.2 Analytická část 47

4.2.1 Základní informace o obci Dlouhá Loučka 47

4.2.2 Území 48

4.2.3 Obyvatelstvo 50

4.2.4 Hospodářství 58

4.2.5 Infrastruktura 63

4.2.6 Vybavenost obce 66

4.2.7 Životní prostředí 70

4.2.8 Správa obce ... 71
4.2.9 Dotazníkové šetření ... 72
4.2.10 Východiska pro návrhovou část ... 78
4.3 Návrhová část ... 80
4.3.1 Vize obce ... 80
4.3.2 Cíle a opatření ... 81
4.3.3 Podpora realizace programu ... 82

5 Zhodnocení výsledků ... 83

6 Závěr ... 85

7 Seznam použitých zdrojů ... 87
7.1 Knižní zdroje ... 87
7.2 Internetové zdroje ... 88

8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratek ... 93
8.1 Seznam obrázků ... 93
8.2 Seznam tabulek ... 93
8.3 Seznam grafů ... 93
8.4 Seznam použitých zkratek ... 94

Přílohy ... 95

1 Úvod

Obec je veřejnoprávní korporací, jejíž hlavním cílem je starat se o potřeby svých občanů a zajišťovat všestranný rozvoj svého území. Aby mohla obec dosahovat všestranného rozvoje, je nutné, aby měla dobře vypracovány strategické dokumenty. Jedním z těchto strategických dokumentů je i Program rozvoje obce. Tento program je zatím menšími obcemi méně využívaný a málo doceněný, ale postupně se situace mění, a i menší obce se snaží vypracovat si tento strategický dokument. Program rozvoje obce je důležitý z několika důvodů. Jedním z nich je, že pokud nastoupí po volbách nové zastupitelstvo, má zpracován dokument, který je vypracovávaný na 4–7 let a přesahuje funkční období zastupitelstva. Nové zastupitelstvo má tedy k dispozici dokument, ze kterého by mělo být patrné, jakým směrem by se měla obec dále rozvíjet, jaké aktivity jsou již rozpracovány a jaké budou v nejbližší době realizovány. Dalším důvodem je, že tento dokument je v současnosti využíván jako podklad při žádostech o dotace na různé projekty. Aby byla dotace přidělena, musí být dokument dobře zpracován. Dále může Program rozvoje obce posloužit i občanům, kteří se zajímají o dění v obci, aby získali informace o plánovaném rozvoji obce, o připravovaných projektech a další informace.

To, že jde o důležitý dokument, si uvědomuje i Ministerstvo pro místní rozvoj. Proto byly Ministerstvem pro místní rozvoj vypracovány metodické pokyny pro zpracování Programu rozvoje obce a vyvinuta aplikace Obcepro, která slouží obcím k vypracování tohoto dokumentu.

Tato práce má za cíl zhodnotit a posoudit využitelnost metodických pokynů Ministerstva pro místní rozvoj a následné zpracování případové studie – aktualizace Plánu rozvoje obce Dlouhá Loučka. Toho je dosaženo tím, že je na základě této Metodiky tvorby programu rozvoje obce a dostupných teorií vypracována aktualizace Programu rozvoje obce Dlouhá Loučka pro období 2025-2030. V práci je posuzováno, zda je metodika, vypracovaná Ministerstvem pro místní rozvoj, využitelná a přínosná při tvorbě programu rozvoje obce u všech obcí i u těch malých, které nemají dostatečné personální kapacity na kvalitní zpracování programu rozvoje obce. Hlavním cílem je ověřit, do jaké míry je reálné, aby si malé obce se svými vlastními personálními zdroji dokázaly vytvořit plnohodnotný a v praxi využitelný strategický dokument Program rozvoje obce, který by měl jasnou vizi o budoucím

vývoji obce, kam by měla obec směřovat a jakým směrem se vyvíjet tak, aby mohla plnit svůj hlavní cíl. Tímto cílem je zajistit všestranný rozvoj svého území a také péče o potřeby svých občanů. K plnění těchto cílů pomáhají obcím dobře zpracované strategické dokumenty a jedním z nich je právě Program rozvoje obce.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem práce je posouzení a zhodnocení využitelnosti metodických pokynů Ministerstva pro místní rozvoj pro tvorbu programu rozvoje obce. Program rozvoje obce se stává velmi důležitým dokumentem pro rozvoj obcí a Metodika tvorby programu rozvoje obce je stěžejním materiálem, který má obcím pomoci s jeho vypracováním bez větších finančních výdajů a s minimálním využitím personálních zdrojů. Cíl práce je formulován v návaznosti na regionální rozvoj s využitím dané teorie a vychází z endogenních předpokladů. Je zde posuzováno, nakolik je Metodika tvorby programu rozvoje obce využitelná a uplatnitelná na konkrétním případě obce Dlouhá Loučka. Dílčím cílem je zpracování případové studie – aktualizace Plánu rozvoje obce Dlouhá Loučka pro období 2025–2030. Dílčí cíle, které slouží ke splnění hlavního cíle, jsou vypracování charakteristiky obce Dlouhá Loučka, stanovení silných a slabých stránek obce, určení vize obce a plánování kroků vedoucích k naplnění vize za použití Metodiky tvorby rozvoje obce.

2.2 Metodika

Na základě prostudované odborné literatury, která se zabývá obcemi, regionálním rozvojem, strategií regionálního rozvoje, programem rozvoje obce a Metodiky pro tvorbu programu rozvoje obce je zpracována případová studie Program rozvoje obce Dlouhá Loučka na období 2025-2030 viz kapitola 4. Při zpracovávání této kapitoly bylo postupováno dle Metodiky pro tvorbu programu rozvoje obce, kterou poskytuje obcím Ministerstvo pro místní rozvoj. Dle této metodiky byla postupně zpracována analytická část a návrhová část.

V analytické části byla vytvořena charakteristika obce, která shrnuje informace o území, obyvatelstvu, hospodářství, infrastruktuře, vybavenosti obce, životním prostředí a o správě obce. Informace jsou získány z údajů Českého statistického úřadu, z webu obce Dlouhá Loučka a dotazníkového šetření, které bylo provedeno v období 15.12. 2024–15.2. 2025 mezi občany obce Dlouhá Loučka. Zúčastnilo se ho celkem 133 občanů. Dotazník byl určen občanům Dlouhé Loučky od 15 let a skládal se ze šestnácti otázek. Jeho distribuce probíhala přes sociální sítě, QR kód a přes přímý odkaz na webových stránkách. Vyhodnocení dotazníkového šetření je provedeno v kapitole 4.2.9. Na základě takto získaných údajů byla

zpracována východiska pro návrhovou část vyhodnocením silných, slabých stránek obce, příležitostí a hrozeb tzv. SWOT analýzou.

V návrhové části je dle Metodiky pro tvorbu programu rozvoje obce stanovena vize obce, definována opatření a aktivity, které povedou ke zlepšení kvality života místních obyvatel, a také podpora realizace programu.

V části zhodnocení výsledků je provedeno zhodnocení a posouzení využitelnosti Metodiky pro tvorbu programu rozvoje obce, kterou poskytuje Ministerstvo pro místní rozvoj obcím. Tato Metodika je vyhodnocena jako velmi přínosná a využitelná pro všechny obce, které si zpracovávají program rozvoje obce vlastními silami.
V závěru, viz kapitola 6, je provedeno shrnutí celé práce a zjištěných poznatků.

3 Teoretická část práce

3.1 Obec

V České republice jsou obce definovány zákonem č. 128/2000 sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Dle tohoto zákona je obec definována jako základní samosprávné společenství občanů, které je tvořeno územním celkem. Do smluvních vztahů vstupují obce svým jménem a za své konání nesou právní odpovědnost. Obce hospodaří s vlastním majetkem. Posláním obce je starat se o potřeby svých občanů a všestranný rozvoj svého území a zároveň chránit veřejný zájem při plnění svých úkolů. (Zákon 128/2000 sb. o obcích)

Peková a kol. (2019, s. 249-250) uvádí, že obec je veřejnoprávní korporací, která představuje veřejné zájmy, ale také zájmy svých občanů a dalších účastníků určitého společenství např. firem. Obec bere v úvahu přání svých obyvatel a individualitu svého území. Obec má právní subjektivitu, to znamená, že ve smluvních vztazích nebo v právních záležitostech jedná sama za sebe a nese za své jednání sama odpovědnost. Obec poskytuje pro své obyvatele veřejné služby, může zakládat např. příspěvkové organizace, neziskové organizace, na svém území synchronizuje aktivity odlišných subjektů, může založit obecní policii nebo usměrňovat život v obci vydáváním obecně závazných vyhlášek.

3.1.1 Základní znaky obce

Obec je charakterizována třemi základními znaky (Balík, 2009, s. 61-66):

- ✓ území;
- ✓ občané;
- ✓ působnost.

Dle Balíka (2009, s. 61-63) je území obce vytyčeno hranicemi území obce a je tvořeno buď jedním či více katastrálními územími. Zákon povoluje, že se mohou sousedící obce sloučit v jednu na základě vzájemné dohody nebo rozdělit na více obcí. Ke vzniku nové obce je zapotřebí, aby měla samostatný katastr, který sousedí alespoň se dvěma dalšími obcemi, území obce musí být souvislé území, musí mít alespoň 1 000 obyvatel a souhlas občanů v místním referendu.

Občané obce jsou dle Čmejrka, Čopíka (2022, s. 61) fyzické osoby, které jsou státními občany České republiky a mají v obci hlášen trvalý pobyt. Od dosažení zletilosti mohou občané hlasovat v místním referendu, uvádět své připomínky na zasedání zastupitelstva, připomínky k návrhu obecního rozpočtu a k závěrečnému účtu obce za minulý rok, mají právo účastnit se voleb i být voleni v komunálních volbách, mají právo na informace tzn. nahlížet do dokumentů obce např. do zápisů z jednání zastupitelstva, mohou iniciovat různé návrhy a další.

Balík (2009, s. 64-66) dělí působnost obce na samostatnou a přenesenou působnost. V případě že, zvláštní zákon upravuje působnost obcí a neurčí, že se jedná o přenesenou působnost, tak vždy platí, že se jedná o působnost samostatnou.

Samostatná působnost

Čmejrek, Čopík (2022, s. 60-62) označují jako samostatnou působnost obce starost o potřeby svých občanů a také o všestranný rozvoj svého území. Samostatnou působnost provádí obec samostatně. Do samostatné působnosti obce se mohou krajské a státní orgány angažovat pouze při ochraně zákona stanoveným způsobem. Také rozsah samostatné působnosti lze změnit pouze zákonem. Samostatná působnost v obci znamená rozvíjení sociální péče a plnění potřeb svých občanů. Mezi tyto potřeby patří např. rozvoj a ochrana zdraví, poskytování informací, oblast vzdělávání a výchovy, rozvoj kultury, bydlení a zajištění veřejného pořádku.

V zákoně 128/2000 Sb., o obcích je uvedeno, že obec se musí starat o rozvoj a zachování svého majetku, dle zákona o účetnictví vést účetnictví a opatrovat obecní majetek před poškozením, zničením či odcizením. Za hospodaření a závazky obce by ručil stát pouze v případě, že tento závazek smluvně převezme.

Zákon 128/2000 Sb., o obcích říká, že k ukládání povinností může obec použít obecně závaznou vyhlášku, která může upravovat např. organizování sportovních a kulturních akcí, ochranu životního prostředí, zajištění veřejného pořádku, a to jednak zákazem určitých činností např. zákaz pití alkoholu na veřejnosti či zákaz podomního prodeje, nebo stanovení místa a času, kde lze tyto činnosti, které mohou narušit veřejný pořádek či dobré mravy, provádět.

Přenesená působnost

Přenesenou působností se dle Pekové a kol. (2019, s. 245) rozumí výkon státní správy, který byl svěřen zákonem orgánu obce. Obecní úřad je při této aktivitě kontrolován a podřízen orgánům státní správy i krajskému úřadu.

Obce jsou rozděleny do kategorií dle rozsahu přenesené působnosti (Zákon 128/2000 Sb., o obcích):

- ✓ obce se základním výkonem přenesené působnosti –upraveno v ustanovení § 61 odst. 1 písm. a) zákona o obcích. Základní rozsah přenesené působnosti je prováděn orgány obce určenými zákonem. Správním obvodem je území obce. Jedná se např. o vybírání místních poplatků.
- ✓ obce s pověřeným obecním úřadem – upraveno v ustanovení § 64 odst. 1 zákona o obcích. Pověřený obecní úřad provádí základní rozsah přenesené působnosti, a navíc ve správním obvodu určeném prováděcím právním předpisem vykonává přenesenou působnost, která mu byla svěřena zvláštními zákony. Obce s pověřeným obecním úřadem jsou uvedeny v zákoně 314/2002 Sb., zákon o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem. Obce s pověřeným obecním úřadem poskytují pro své občany i občany obcí ve správním obvodu např. stavební úřad, matriční úřad.
- ✓ obce s rozšířenou působností – upraveno v ustanovení § 66 odst. 1 zákona o obcích. Obce s rozšířenou působností provádí přenesenou působnost v základním rozsahu, v rozsahu obce s pověřeným obecním úřadem, a navíc vykonává přenesenou působnost, která je mu svěřena zvláštními zákony. Obce s rozšířenou působností jsou uvedeny ve vyhlášce 346/2020 Sb. Vyhláška o stanovení správních obvodů obcí s rozšířenou působností, území obvodů hlavního města Prahy a příslušnosti některých obcí do jiného okresu. Občané si na obecním úřadě obce s rozšířenou působností mohou vyřídit např. vystavení osobních dokladů, cestovních dokladů, živnostenského oprávnění.

Obce dostávají na plnění úkolů v přenesené působnosti příspěvek ze státního rozpočtu.

3.1.2 Spolupráce obcí

Při výkonu samostatné působnosti mohou obce vzájemně spolupracovat. Nejrozšířenější formou meziobecní spolupráce je v současné době dobrovolný svazek obcí. Tento svazek není limitován minimálním počtem členů, ani hranicí správního obvodu. V současnosti

převažují malé a jednoúčelové svazky, vznikající z krátkodobých společných zájmů svých členů. Jsou však finančně nestabilní a nemají dostatečnou administrativní kapacitu. Nelze je tedy využít pro koordinovaný rozvoj území, zvýšení dostupnosti služeb či zlepšení kvality výkonu veřejné správy. Brzdou k účinnému poskytování veřejných služeb je malá velikost obcí a roztříštěná místní správa. Proto je od 1.1.2024 zaveden institut společenství obcí, které kromě stejných činností jako svazek obcí, má za cíl koordinaci při zabezpečení veřejných služeb a strategický rozvoj území. (Společenství obcí, cit. 4.8.2024)

Obrázek 1 Schéma meziobecní spolupráce

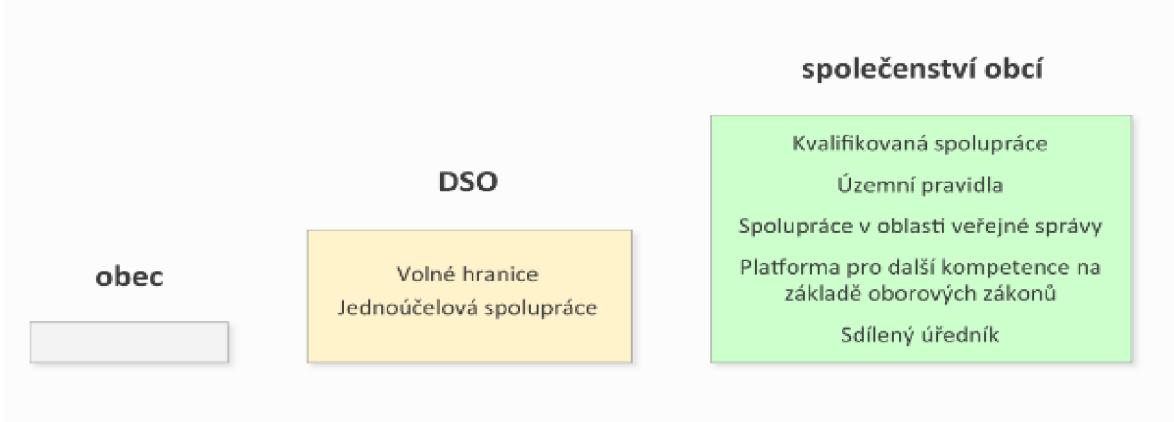

Zdroj: Společenství obcí, cit. 4.8.2024

Svazek obcí

Svazky obcí jsou dle Čmejrka, Čopíka (2022, s. 63) zakládány s cílem prosazovat společné zájmy a jejich ochranu. Obce mají dvě možnosti, jak se stát členem svazku obcí, buď vstoupit do již existujícího svazku obcí nebo založit nový svazek. Součástí svazku obcí smí být pouze obce. Vytvořený svazek obcí je právnickou osobou, která dle zákona o účetnictví vede účetnictví. Ve smlouvě o vzniku svazku obcí jsou uvedeny jeho stanovy.

Svazky obcí plní především tyto činnosti (Zákon 128/2000 sb., o obcích):

- ✓ péče o veřejnou zeleň a veřejné osvětlení, zajištění vody a odvod a čištění odpadních vod, zajištění čistoty obce, odvoz komunálního odpadu a jeho nezávadné zpracování;
- ✓ činnosti z oblasti kultury, školství, sociální péče, zdravotnictví, veřejného pořádku, požární ochrany, cestovního ruchu, péče o zvířata a ochrany životního prostředí;
- ✓ starost o majetek obcí, převážně domovního a bytového fondu, místních komunikací, sportovních a kulturních zařízení, lesů a jiných zařízení;

- ✓ zajištění chodu pískoven, lomů a zařízení pro zpracování nerostných surovin;
- ✓ správa a zlepšování sítí technického vybavení a systémů veřejné osobní dopravy k zabezpečení dopravní obslužnosti;
- ✓ činnosti v oblasti ochrany ovzduší, zajištění přeměny ohřevu vody nebo vytápění na ekologicky šetrnější zdroje v objektech, které má obec ve svém majetku.

Společenství obcí

Od 1.1. 2024 vzniká nový institut společenství obcí. Z obrázku 1 je patrné, že se jedná o specifickou formu svazku obcí. Podmínky společenství jsou upraveny zákonem 128/2000 Sb., o obcích, v rámci správního obvodu obce s rozšířenou působností. Společenství obcí zajišťuje činnosti stejné jako svazek obcí, a navíc na území členských obcí koordinuje veřejné služby a strategický rozvoj.

Společný zájem tvoří zejména (Zákon 128/2000 Sb., o obcích):

- ✓ školství – předškolní a základní výchova;
- ✓ veřejná doprava, dopravní obslužnost;
- ✓ sociální služby;
- ✓ péče o veřejné plochy;
- ✓ odpadové hospodářství;
- ✓ správa krajiny;
- ✓ rozvoj místní energetiky;
- ✓ boj proti klimatickým změnám;
- ✓ ekonomika.

Cílem společenství je snížení administrativní a personální náročnosti pro malé obce, tím že zabezpečení efektivního výkonu veřejné správy provádí tzv. sdílený úředník, který vykonává správní činnosti v samostatné i přenesené působnosti pro členy společenství.

Nejvyšším orgánem společenství obcí je shromáždění starostů. Každá obec může být členem jen jednoho společenství. (Společenství obcí, cit. 3.8.2024)

Další možností spolupráce je založení **Místní akční skupiny** (MAS). Jedná se o nezávislé společenství veřejné správy (institucí veřejné moci, obcí, svazku obcí), občanů, neziskových organizací a soukromé podnikatelské sféry, spolupracující na rozvoji venkova, zemědělství a získávání finanční podpory z národních programů a z Evropské unie, metodou LEADER.

Základním principem metody LEADER je rozvoj regionů vystavěný na strategiích a plánech, které jsou tvořeny zespodu, tedy ve spolupráci s místními podnikateli, občany a místními spolky a samosprávami. Cílem akční skupiny je zvyšování kvality života a zlepšování životního prostředí. Na obrázku 2 jsou vyznačeny Místní akční skupiny v České republice, kterých je k 30.4.2021 180. (Národní síť místních akčních skupin ČR, cit. 18.8.2024)

Obrázek 2 Místní akční skupiny České republiky

Zdroj: Národní síť místních akčních skupin ČR, cit. 18.8.2024

3.1.3 Orgány obce

Jak uvádí Balík (2009, s. 67), může obec jednat pouze prostřednictvím svých orgánů, které jsou tvořeny fyzickými osobami. Obecní orgány tvoří dle zákona o obcích: zastupitelstvo obce, rada obce, starosta a obecní úřad.

Zastupitelstvo obce

Jako volený kolektivní orgán definuje zastupitelstvo Peková a kol. (2019, s. 251-253). Zastupitelstvo obce rozhoduje v záležitostech samostatné působnosti obce mimo těch, které spadají do pravomoci zastupitelstva kraje jako vyššího územního samosprávného celku. Při rozhodování je uplatněno pravidlo prosté většiny (pro schválení je tedy potřeba např. 8 z 15 zastupitelů). Zastupitelé jsou voleni na 4 roky v komunálních volbách z členů jednotlivých

volebních stran obce či nezávislých kandidátů. Zastupitelstvo si následně ze svých členů zvolí starostu obce, místostarostu a členy rady obce. Jednání zastupitelstva se řídí schváleným jednacím řádem. Zastupitelstvo se schází minimálně 4krát ročně a jeho jednání jsou přístupné veřejnosti. Z jednání je pořízen zápis, který je veřejnosti dostupný k nahlédnutí.

Dle Zákona 128/2000 Sb., o obcích se stanovuje počet členů zastupitelstva podle počtu obyvatel obce. Z tabulky 1 vyplývá, že minimální počet zastupitelů činí 5 členů a maximální počet je 55 členů zastupitelstva. Pro stanovení počtu zastupitelů se používá stav obyvatel k 1.1. roku, ve kterém se volby konají.

Tabulka 1 Počet členů zastupitelstva dle počtu obyvatel obce

Počet obyvatel obce	**Počet členů zastupitelstva**
Do 500 obyvatel	5–15 členů zastupitelstva
Nad 500 – 3 000 obyvatel	7–15 členů zastupitelstva
Nad 3 000 – 10 000 obyvatel	11–25 členů zastupitelstva
Nad 10 000 – 50 000 obyvatel	15–35 členů zastupitelstva
Nad 50 000 – 150 000 obyvatel	25–45 členů zastupitelstva
Nad 150 000 obyvatel	35–55 členů zastupitelstva

Zdroj: 128/2000 Sb. zákon o obcích, vlastní zpracování 2024

Čmejrek, Čopík (2022, s. 65) zmiňují, že svůj mandát vykonávají členové zastupitelstva osobně a nejsou vázáni žádnými příkazy či nařízeními subjektu, za který kandidovali nebo pokyny voličů. Svůj mandát každý zastupitel vykovává dle svého nejlepšího svědomí.

Zastupitel má tři základní práva (Balík, 2009, s. 68):

- ✓ právo iniciativy – právo prezentovat návrhy radě, zastupitelstvu, komisím a výborům, toto právo nemůže být nijak omezeno (ani jednacím řádem);
- ✓ právo interpelace – právo na pokládání otázek, podnětů a připomínek, které může zastupitel pokládat radě, vedoucím příspěvkových organizací, které obec zřídila, předsedům výborů, statutárním orgánům právnických osob, kde je obec zakladatel;
- ✓ právo informace – právo získat informace ve věcech, souvisejících s jeho funkcí od zaměstnanců obecního úřadu a od zaměstnanců právnických osob, u kterých je obec zakladatel, informace musí být dodány ve lhůtě 30 dnů.

Balík (2009, s. 68) definuje také dvě povinnosti zastupitele:

- ✓ aktivní účast – zvolený zastupitel má povinnost být přítomen na zasedáních zastupitelstva a jiných orgánů, ve kterých je členem, bránit zájmy občanů a plnit povinnosti, které mu byly těmito orgány uloženy;
- ✓ vyvarovat se střetu zájmů – hrozbu střetu zájmů se povinen ohlásit před zahájením jednání.

Kompetence zastupitelstva při výkonu samostatné působnosti jsou (Peková a kol., 2019, s. 251-253):

- ✓ návrh a schválení rozpočtu obce a závěrečného účtu obce;
- ✓ zpracovat program rozvoje obce;
- ✓ založení obecní policie;
- ✓ vydávání obecně závazných vyhlášek;
- ✓ rozhodovat o vyhlášení místního referenda;
- ✓ schvalování odměn starosty a zastupitelů;
- ✓ rozhodování o udělení čestného občanství;
- ✓ přistoupení obce do zájmových sdružení právnických osob;
- ✓ schvalovat spolupráci s ostatními obcemi a určení její formy;
- ✓ předkládání změny katastrálních území, rozdělení či slučování obcí;
- ✓ zakládání či ukončení příspěvkových organizací;
- ✓ zakládání a rušení výborů, volba jejich předsedy;
- ✓ výběr starosty, místostarosty, členů rady obce, jejich odvolání;
- ✓ a další.

Peková a kol. (2009, s. 252-253) uvádí, že zastupitelstvo řeší i majetkové záležitosti jako např. koupi, prodej nebo bezúplatný převod nemovitostí, udělování peněžitých darů, zakládání věcného břemene, zástavy nemovitostí, převody bytů a nebytových prostor a další. Tato spousta pravomocí, kterými zastupitelstvo disponuje, s sebou nese i velkou odpovědnost při správě veřejných záležitostí a hospodaření se svěřenými prostředky. Některé pravomoci v mezích zákona může zastupitelstvo delegovat na radu obce.

Rada obce

Jak uvádí Čmejrek, Čopík (2022, s. 68-69), je výkonným orgánem obce v samostatné působnosti rada obce, která je za výkon své práce odpovědna zastupitelstvu. Rada obce je složena ze starosty, místostarosty a dalších členů rady, kteří jsou voleni ze členů zastupitelstva obce. V obcích, kde je méně než 15 zastupitelů, se rada obce nevolí, v tomto případě vykovává starosta její pravomoci. Rada obce má minimálně 5 členů a maximálně 11 členů. Počet členů rady je vždy lichý. Jednání rady obce je neveřejné a je svolávané dle potřeby starostou obce. K usnášeníschopnosti je nutná přítomnost nadpoloviční většiny všech členů. Z každého jednání rady je proveden zápis, kde je zaznamenán schválený pořad jednání, kolik bylo přítomno členů rady obce a popsán průběh, výsledek hlasování a přijatá opatření. Zápis se vyhotovuje nejpozději do 7 dnů od jednání a je založen na obecním úřadě, kde je k dispozici zastupitelům k nahlédnutí.

Kompetence rady obce jsou (Balík, 2009, s. 73-74):

- ✓ zajišťuje hospodaření obce dle schváleného rozpočtu;
- ✓ chystá návrhy pro jednání zastupitelstva a zajišťuje realizaci jeho usnesení;
- ✓ vykonává funkci zřizovatele nebo zakladatele vůči organizačním složkám obce a právnickým osobám;
- ✓ vydává nařízení obce;
- ✓ diskuse a zpracování připomínek a návrhů, které připravili členové zastupitelstva;
- ✓ rozhoduje o rozdělení pravomocí na OÚ;
- ✓ provádí kontrolu realizace úkolů samostatné působnosti přijatých OÚ;
- ✓ činí rozhodnutí při uzavírání nájemních smluv a smlouvách o výpůjčkách;
- ✓ rozhoduje o ukládání pokut v samostatné působnosti;
- ✓ provádí kontrolu opatření přijatých v samostatné působnosti;
- ✓ a další.

Starosta

Představitelem obce je dle Čmejrka, Čopíka (2022, s. 71) starosta, kterého do této funkce volí zastupitelé ze svých členů. Starosta odpovídá za výkon své funkce zastupitelstvu obce. Starostou může být pouze občan České republiky. Jednou z hlavních starostových kompetencí je svolávání a řízení zasedání zastupitelstva obce a rady obce. Mezi další kompetence patří např. starostova odpovědnost za kontrolu hospodaření obce za loňský rok,

poskytování informací veřejnosti o činnosti obce, při zajišťování veřejného pořádku může žádat Policii ČR o spolupráci, s pracovníky obce uzavírá i ukončuje pracovní poměry. Pokud je starosta nepřítomen, zastupuje ho místostarosta, kterého volí zastupitelstvo ze svých členů.

Peková a kol. (2019, s. 254) dodává, že starosta reprezentuje obec vůči vnějším subjektům a stává se statutárním orgánem obce. V případě hlasování má starosta stejnou hlasovací sílu jako další členové těchto orgánů.

Obecní úřad

Jak uvádí Balík (2009, s. 77), zajišťuje obecní úřad výkony samosprávy, které jsou mu uloženy zastupitelstvem a radou a v přenesené působnosti výkon státní správy. Obecní úřad je tvořen starostou, místostarostou, tajemníkem, pokud je tato funkce zřízena, a zaměstnanci obce. Organizační struktura obecního úřadu záleží na velikosti obce, rozsahu přenesené i samostatné působnosti. Obecní úřad může být dle organizační struktury rozdělen na jednotlivé odbory např. finanční odbor, odbor školství a vzdělání, odbor územního plánování a další.

Orgány zastupitelstva obce a rady obce

Výbory

Podle Pekové a kol. (2019, s. 254-255) slouží výbory jako poradní a kontrolní orgány zastupitelstva obce. O počtu výborů rozhoduje zastupitelstvo. Ze zákona je vždy zřízen finanční výbor (dohlíží na hospodaření obce) a kontrolní výbor (hlídá dodržování předpisů a realizaci usnesení rady obce a zastupitelstva). Výbor má minimálně tři členy a počet členů je vždy lichý. Jeho členy nesmí být starosta, místostarosta, tajemník a nikdo, kdo se zabývá hospodařením obce. Pokud se podle posledního sčítání lidu nachází v obci nejméně deset procent jiné národnosti než české, tak může být zřízen výbor pro národnostní menšiny. Výbor realizuje úkoly, kterými jej pověřilo zastupitelstvo. Je zde uplatňováno pravidlo prosté většiny.

Balík (2009, s. 78) dodává, že jednání výboru je svoláváno dle potřeby. Jeho rozhodnutí jsou vždy v písemné podobě a jsou platné, pokud je odhlasovala nadpoloviční většina členů výboru. Výbor se zodpovídá zastupitelstvu a plní zadání, které mu stanovilo zastupitelstvo.

Komise

Čmejrek, Čopík (2022, s. 73) zmiňují, že komise slouží jako poradní orgány rady obce, které předkládá své výsledky. Komise se může stát výkonným orgánem, pokud je pověřena výkonem přenesené působnosti. V tom případě se předsedou komise může stát pouze osoba, která prokáže svou odbornou způsobilost v dané oblasti. Komise se může usnášet pouze většinou svých členů a zodpovídá se radě obce.

Dle Balíka (2009, s. 79) může výkon přenesené působnosti vykonávat přestupková komise, která se zabývá řešením přestupků. Předsedou přestupkové komise se může stát jen osoba s právnickým vzděláním nebo se zvláštní odbornou způsobilostí. Pro obce však existuje i jiná možnost zřízení přestupkové komise. Tato komise má jiný statut. Nezřizuje ji rada obce, ale je zřízena jako zvláštní orgán obce. Starosta jmenuje členy této komise.

3.2 Regionální rozvoj

Vyvážený rozvoj státu a územních obvodů krajů je cílem regionálního rozvoje, který je legislativně upraven zákonem 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. (Zákon 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje)

3.2.1 Region

Regionem Maier a kol. (2012, s. 170) rozumí různorodé území, které je rozlišováno podle svých charakteristik. Region může mít různou velikost území. Regiony lze rozdělit na (Maier a kol., 2012, s. 170):

- ✓ **regiony fyzické** – jsou utvořené územím, které má stejné nebo podobné přírodní podmínky a ohraničené přírodními bariérami např. pohořími, jezery, velkými vodními toky či mořem;
- ✓ **regiony administrativně správní** – tvořené pevnými hranicemi, Česká republika je rozdělena administrativně na 14 krajů včetně hlavního města Prahy;
- ✓ **regiony funkční** – není tvořen pevnými hranicemi, ale přechodovými rozhraními, toto území spojuje nějaký společný směr do jednoho celku.

Obrázek 3 Statistické jednotky NUTS 2 ČR

Zdroj: Informační web územního plánování, cit. 4.11.2024

Aby mohly být v rámci Evropské unie zpracovávány srovnatelné statistiky, musel vzniknout jednotný klasifikační systém územních statistických jednotek tzv. NUTS (Nomenclature of Units for Territorial Statistics – Nomenklatura územních statistických jednotek). Tyto statistické jednotky jsou využívány pro zpracování statistik k porovnání ekonomické a sociální situace v rámci Evropské Unie a k plnění a posuzování regionální politiky členských zemí Evropské Unie. Každý členský stát má tři úrovně statistických jednotek NUTS, které jsou určeny populační velikostí správních jednotek takto (Informační web územního plánování, cit. 3.11.2024):

- ✓ **NUTS 1** má minimální počet obyvatel 3 miliony a maximální počet obyvatel 7 milionů;
- ✓ **NUTS 2** má minimální počet obyvatel 800 000 a maximální počet obyvatel 3 miliony;
- ✓ **NUTS 3** má minimální počet obyvatel 150 000 a maximální počet obyvatel 800 000.

Pokud v některém státě neexistují takto velká správní území pro určitou úroveň klasifikace, pak dochází ke slučování několika menších sousedních správních jednotek. Tím dojde k vytvoření neadministrativní jednotky. V České republice jsou tyto úrovně územních jednotek **CZ-NUTS** (Informační web územního plánování, cit. 3.11.2024):

- ✓ **NUTS 0** – Česká republika – administrativní jednotka;

- ✓ **NUTS 1** – území celé ČR – neadministrativní jednotka;
- ✓ **NUTS 2** – **regiony soudržnosti** (sdružené kraje) – neadministrativní jednotky – v ČR je se jedná o 8 regionů soudržnosti (obrázek 3): CZ01 Praha, CZ02 Střední Čechy, CZ03 Jihozápad, CZ04 Severozápad, CZ05 Severovýchod, CZ06 Jihovýchod, CZ07 Střední Morava, CZ08 Moravskoslezsko;
- ✓ **NUTS 3** – kraje – administrativní jednotky – Hlavní město Praha, Středočeský kraj, Jihočeský kraj, Plzeňský kraj, Karlovarský kraj, Ústecký kraj, Liberecký kraj, Královéhradecký kraj, Pardubický kraj, Kraj Vysočina, Jihomoravský kraj, Olomoucký kraj, Zlínský kraj, Moravskoslezský kraj;
- ✓ pro využití politiky soudržnosti Evropské unie jsou používány regiony soudržnosti. (Informační web územního plánování, cit. 3.11.2024)

Ke zpracování statistik na místní úrovni je využívána soustava LAU – Local Administrative Units (Místní správní jednotky). Úroveň LAU 1 zahrnuje okresy a úroveň LAU 2 jsou obce. Tyto jednotky odpovídají dřívějším úrovním NUTS 4 a NUTS 5, které již neexistují. (Eurostat, cit. 17.1.2025)

3.2.2 Regionální rozvoj

Regionálním rozvojem není podle Maiera a kol. (2012, s. 171-172) pouze rozvoj daného území, ale i aktivity, které konají představitelé veřejné správy, soukromého i neziskového sektoru, ve snaze pomoci regionálnímu rozvoji. Pojem regionální rozvoj obsahuje různorodé složky, které jsou vzájemně propojeny. To znamená, pokud je prioritou ekonomický rozvoj, je potřeba zároveň s ním rozvíjet i sociální složky např. podporou vzdělávání, a zároveň se zaměřit na zlepšování kvality životního prostředí. Smyslem regionálního rozvoje je snaha o vylepšování podmínek v regionu tak, aby se v něm obyvatelům žilo lépe a zvyšoval se jejich blahobyt. Každý region potřebuje pro svůj růst jiné podmínky, žádný univerzální recept neexistuje. Hlavní podmínkou by však měla být dlouhodobá udržitelnost. To znamená směřovat k regionálnímu rozvoji způsobem, který bude pečlivě nakládat se zdroji v regionu a bude šetrný k životnímu prostředí.

Blažek, Uhlíř (2020, s. 287) dodávají, že pro rozvoj regionu je nejdůležitější role aktéra, používání endogenních zdrojů regionu a také aktivita zdola. Panuje názor, že pro regionální rozvoj je lepší strategie endogenního rozvoje, která je založena na tom, že využívá místní

zdroje a schopnosti než exogenní strategie, která jako své nástroje používá externí investice, daňové úlevy, investiční dotace a jiné. Mezi základní části endogenních přístupů k podpoře regionálního rozvoje patří (Blažek, Uhlíř, 2020, s. 287):

- ✓ pokus o změnu institucionálního rámce, včetně atmosféry v regionu;
- ✓ vytváření prostředí pro vzdělávání, zapojení a integraci aktérů;
- ✓ pomoci vybudovat síť aktérů, kteří budou pomáhat aktivní adaptaci;
- ✓ zvýšení sebedůvěry;
- ✓ úsilí o vyvolání pozitivní očekávání.

3.2.3 Regionální politika

Peková a kol. (2019, s. 697) zmiňuje, že každý region má odlišné přírodní podmínky, jinou hustotu osídlení, různé tradice, jinou ekonomickou úroveň. Jednotlivé regiony mají různou úroveň dostupnosti přírodních zdrojů, mají odlišnou úroveň efektivního zpracování vlastních zdrojů nebo jinak postavenou ekonomiku, která je mnohdy složena z upadajících oborů. To vše způsobuje vznik regionálních disparit. Regionální politika, se snaží svými zásahy působit na aktivity v regionu, a tím docílit obrat k žádoucímu rozvoji území. Jednak se snaží, aby bylo maximálně využito místních prostředků, ale i posilováním těchto prostředků v rámci udržitelného rozvoje tak přispět ke zvýšení konkurenceschopnosti regionu. Jejím cílem je tedy zajištění rovnovážného rozvoje regionů. Uskutečnění regionální politiky je rozděleno mezi regionální, národní a nadnárodní orgány.

Dle Pekové a kol. (2019, s. 700-703) vychází role obcí, krajů a mikroregionů v regionálním rozvoji z práva rozhodovat o svém vlastním rozvoji, tedy provádět samosprávu. Zastupitelstva vytváří strategie či programy, které se stávají základním kamenem pro rozvoj území. V rámci samostatné působnosti je obec oprávněna konat aktivity, které jsou v jejím zájmu a také v zájmu jejích občanů. Obec má za úkol vytvářet příznivé podmínky pro rozkvět sociální péče a naplňování potřeby rozvoje a ochrany zdraví, bydlení, vzdělání a výchovy, kultury, dopravy a spojů, a také zajišťování veřejného pořádku. V každém kraji České republiky je vyhotovena vlastní rozvojová strategie, ve které jsou stanoveny cíle rozvoje, tak aby bylo dosaženo vyváženého rozvoje kraje, ale i každé jednotlivé části kraje. Krajská rozvojová strategie nejprve zhodnotí současnou situaci, následně nastíní předpokládaný vývoj, priority a cíle rozvoje kraje a definuje území, které je potřeba nejvíce

podpořit. Finanční prostředky jsou čerpány z vlastních příjmů obcí a krajů, z dotačních programů, které poskytuje Ministerstvo pro místní rozvoj a další resorty.
Role státu v regionálním rozvoji je dle Pekové a kol. (2019, s. 698-700) zajistit harmonický a dynamický rozvoj území státu s ohledem na kvalitu životního prostředí a života, a hlavně docílit redukce regionálních disparit s použitím místního potenciálu tak, aby jednotlivé regiony zvedaly svou sociální i hospodářskou úroveň. Základním dokumentem je Strategie regionálního rozvoje České republiky. Tato strategie monitoruje současný stav regionálního rozvoje, popisuje slabé a silné stránky jednotlivých krajů, určuje regiony, kde vznikají regionální disparity, stanovuje cíle a cesty k jejich dosažení. Tato strategie slouží jako podklad pro tvorbu regionálních a operačních programů.

V současnosti Ministerstvo pro místní rozvoj zpracovává strategii obnovy území, které zasáhly ničivé povodně v září 2024. Program Živel je spuštěn pro příjem žádostí krajů a obcí na dotace, které budou použity na nákup či opravy poškozeného majetku krajů a obcí např. na opravy či stavby mostů, rekonstrukce veřejných budov, opravy komunikací, veřejných osvětlení, různé infrastruktury. Ministerstvo pro místní rozvoj rozdělí v tomto programu dotace v hodnotě 800 mil. Kč. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR cit. 21.9.2024)

Peková a kol. (2019, s. 703-704) uvádí, že Evropská unie prosazuje zásadu solidarity, což znamená, že k tomu, aby se zvýšila kvalita obyvatel chudších států a regionů, jsou využívány finanční prostředky bohatších států. Evropská unie tím chce docílit udržitelný rozvoj Evropy, posilovat technický a vědecký pokrok, zajistit zdravé tržní hospodářství, cenovou stabilitu a hospodářský růst, který bude spět k plné zaměstnanosti a zvyšování kvality životního prostředí. Evropská unie posiluje sociální soudržnost a solidaritu, snaží se dochovat kulturní dědictví, podporovat rovnost pohlaví, chrání práva dětí. Snaží se eliminovat diskriminaci a sociální vyloučení. Snahou evropské regionální politiky je docílit snížení regionálních rozdílů poskytováním finančních prostředků na různé projekty.
Finanční podporu mohou regiony čerpat z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) a Fondu soudržnosti. Oba fondy mají sloužit k posílení sociální, hospodářské a územní soudržnosti Evropské unie. EFRR má za úkol snižovat rozdíly mezi stupni rozmachu různých regionů Evropské unie a na základě prosazování udržitelného rozvoje, zlepšovat kvalitu životního prostředí. Fond soudržnosti pomáhá členským státům, které mají hrubý

národní důchod nižší než 90 % průměru EU a financuje projekty na infrastrukturu a životní prostředí. (European Union, cit. 12.2.2025)

Blažek, Uhlíř (2020, s. 244) zmiňují, že v minulosti byla regionální politika nástroj ke zpětnému odstraňování následků již existujících problémů. V současné době se mění na strategickou politiku, která je zaměřená více na budoucnost. Má sloužit jako nástroj ke zvýšení a udržení konkurenceschopnosti v globální ekonomice, k realizaci činností s přidanou hodnotou, které poskytnou kvalifikovaným pracovníkům velký počet dobře ohodnocených pracovních míst. Dochází k decentralizaci ve veřejné správě tím, že se přenáší pravomoci ohledně regionální politiky na nižší úrovně, tedy blíže k občanům, jež přijatá opatření ovlivní.

Čmejrek, Čopík (2022, s. 96-97) uvádějí, že Ministerstvo pro místní rozvoj zajišťuje státní podporu regionálního rozvoje. Ve spolupráci s kraji a s ostatními dotčenými ústředními správními úřady definuje regiony, jež je potřeba podporovat, aby byl zachován vyrovnaný rozvoj státu a neprohlubovaly se regionální disparity. Proto je vyhotovován návrh strategie regionálního rozvoje, který následně schvaluje vláda. Po schválení strategie Ministerstvo pro místní rozvoj připraví návrh státního programu regionálního rozvoje, který je opět schvalován vládou. Následně jsou ve státním rozpočtu vyčleněny finanční prostředky na realizaci státního programu regionálního rozvoje. O finanční podporu mohou žádat obce a jimi vytvořené právnické osoby, kraje, sdružení obcí, nestátní neziskové organizace, podnikatelé. K získání dotace je potřeba doložit projekt a zajištění finančních prostředků ze svých zdrojů, protože dotace slouží pouze jako doplňková výpomoc.

3.2.4 Aktéři regionálního rozvoje

Mezi aktéry regionálního rozvoje řadí Maier a kol. (2012, s. 172-173) firmy působící v regionu, jeho obyvatele, veřejnou správu a neziskové organizace, které zakládají občané za různým účelem. Rozličnost aktérů, kteří mají různé pohledy na rozvoj regionu, mají jiné preference a mají rozličné představy o vývoji regionu, je žádoucí, protože regionální rozvoj tvoří komplexní proces, který nemá jasné směřování. Aktéři z veřejného sektoru ovlivňují regionální rozvoj dle svých kompetencí, jiné má obec a jiné má kraj. Vliv firemních aktérů se různí podle velikosti a postavení v regionu. Vliv na regionální rozvoj však může mít i malá firma. Pokud chtějí mít malé firmy větší vliv, tak se mohou spojovat do sdružení

podnikatelů. O tom, jaký účinek budou mít rozhodnutí jednotlivých aktérů rozhoduje velikost území, které má být ovlivněno.

3.2.5 Občanská participace

Řešení veřejných věcí s aktivním zapojením občanů, to je jedna z definic občanské participace. Tato participace se může uskutečňovat i na lokální nebo regionální úrovni, to znamená, že při řešení současných problémů obce jsou účastníky i občané. Zastupitelstvo obce přizve občany k nalézání východiska, ale konečné rozhodnutí vyřkne zastupitelstvo obce. (Široká, cit. 20.11.2024)

Jako základní lidské právo bylo zapojení občanů na institucích a systémech řídících jejich životy zmiňováno již v roce 1979 v Oakley na Světové konferenci o agrárních reformách a venkovském rozvoji. (Tandon, Mohini, 2007)

Nástrojem ke zvýšení spolupráce občanů na veřejných věcech nejen pouhou účastí ve volbách je právě občanská participace. Je to vlastně přenesení určité části rozhodování z veřejné správy na občany. Je to možnost, jak se občané mohou připojit k rozhodování o věcech, které se jich týkají a jsou pro ně důležité a přestat je pouze pasivně přijímat. (Miléřová, cit. 21.11.2024)

V roce 1969 vytvořila Sherry Arnstein tzv. participační žebřík, který se v různých podobách využívá i v současnosti.

Obrázek 4 Participační žebřík dle Sherry Arnstein

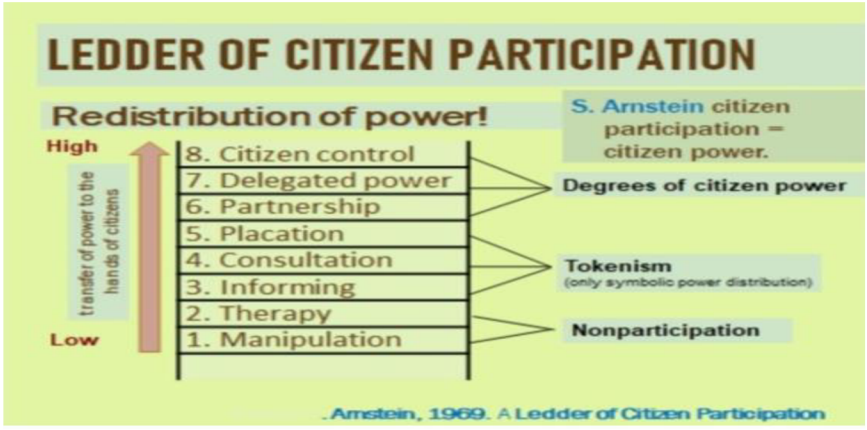

Zdroj: Studia občanské společnosti, cit. 22.11.2024

Participace se dělí podle rozdělení moci mezi představitelem veřejné moci např. obcí a občany, jak znázorňuje obrázek 4. Čím vyšší stupínek, tím mají občané větší vliv na rozhodování a veřejná správa nižší. Moc se tedy přelévá na stranu občanů. U prvních dvou stupňů se ještě nejedná o participaci. Další stupně znamenají nízký stupeň participace, protože občané jsou pouze informováni, mohou podávat různé připomínky a konzultovat své návrhy, ale nemají prakticky žádný vliv na rozhodování. Veřejná správa si názory vyslechne, ale může a nemusí názory občanů zohlednit. Stupínek partnerství a delegování moci již znamená vysokou úroveň participace. Je to situace, kdy, již občané velmi aktivně spolupracují se zástupci veřejné správy. Mají větší vyjednávací moc a zástupci veřejné správy na ni reagují. Úplně nejvyšším stupněm participace je občanská kontrola, tj. postoupení rozhodování z veřejné správy na občany. Jedná se např. o referendum, kdy rozhodnutí nadpoloviční většiny oprávněných voličů je pro veřejnou správu závazné a musí ho respektovat. (Studia občanské společnosti, cit. 22.11.2024)

3.2.6 Faktory rozvoje regionů

Maier a kol. (2012, s. 177-180) uvádí, že důležitým aspektem v rozvoji regionů je, jak je atraktivní pro své obyvatele, firmy a také pro návštěvníky. Obyvatelé by měli být v regionu spokojeni tak, aby zde chtěli zůstat a neměli tendence stěhovat se za lepším životem.
O tom, jak je region atraktivní pro obyvatele rozhodují tyto faktory (Maier a kol.,2012, s. 178-179):

- ✓ složení a dostupnost pracovních míst – je důležité, aby v regionu byl dostatek pracovních míst s adekvátním ohodnocením, aby se zejména mladí lidé nestěhovali z regionu jinam kvůli práci;
- ✓ úroveň poskytování veřejných služeb – region by měl poskytovat veřejné služby v dostatečné kvalitě a kvantitě, aby nezhoršoval kvalitu života obyvatel, jedná se např. o dopravní infrastrukturu, školství, sociální služby, nedostatek základních služeb se může změnit v bariéru rozvoje regionu;
- ✓ dostupnost bydlení – atraktivita regionu je závislá i na dostupnosti a kvalitě bydlení, stává se jedním z faktorů přitažlivosti regionu pro firmy, protože dobré bydlení dokáže přitáhnout kvalitní pracovní sílu;

- ✓ kvalitní volnočasové aktivity – kvalita sociálního prostředí je závislá na dostupnosti a kvalitě volnočasových aktivit, množství kulturních, rekreačních, sportovních a dalších zařízení nepřímo naznačuje bohatství regionu.

Firmy by měl region motivovat k tomu, aby zde chtěli investovat finanční prostředky. Z tohoto důvodu jsou pro firmy důležité tyto faktory (Maier a kol., 2012. s. 177-178):

- ✓ dostupnost infrastruktury – zejména se jedná o dopravní dostupnost regionu;
- ✓ kvalita a počet lidských zdrojů – pro firmu je důležité, zda zde sežene kvalifikované zaměstnance a v dostatečném množství pro výrobu;
- ✓ pozemky a budovy vhodné pro investice – v rámci udržitelnosti by se měly firmy více zaměřit na revitalizaci nevyužívaných budov a pozemků, aby se již nezabírala úrodná půda pro stavbu továren a průmyslových podniků;
- ✓ dostupnost dodavatelů i odběratelů – zda budou mít firmy zajištěny dodávky surovin a zároveň odběratele, kteří budou platit za zboží a služby;
- ✓ výzkumná a vývojová infrastruktura – dostupnost poskytování služeb a činností, které si firmy nemohou zajišťovat samy např. měření, testování.

Veřejná správa může některé faktory ovlivnit více, některé méně. Například pokud je vybudována infrastruktura v průmyslové zóně i s dobrým dopravním napojením, může těchto několik firem velmi ovlivnit regionální rozvoj tím, že zde poskytne zaměstnání stovkám a možná i tisícům obyvatel.

Obecně významné faktory jsou (Maier a kol., 2012, s. 179-180):

- ✓ vzdělávací zařízení – důležitá je kvalita poskytovaného vzdělání, struktura, zaměření, zda firma najde vhodné zaměstnance s potřebnou kvalifikací;
- ✓ instituce a kvalita veřejné správy – jaká je v regionu míra korupce, jak rozhoduje místní správa;
- ✓ kulturní faktory – sem patří i rozšíření a fungování sociálních sítí, otevřenost k inovacím.

Preference jednotlivých skupin jsou sice rozdílné, ale Maier a kol. (2012, s. 180) prohlašují, že je možné najít nějakou společnou cestu, která bude vyhovovat jejich potřebám. Je důležité znát jednotlivé společné faktory, které ovlivňují atraktivnost regionu a podporovat je, a naopak odstraňovat faktory, které jsou spíše bariérou pro rozvoj regionu. Rozvoj regionů je v dnešní době velmi důležitý i v globálním měřítku. Firmy si již dnes mohou vybírat, zda své podnikání uskuteční v České republice nebo mají výhodnější podmínky v zahraničí. Atraktivnost regionu může ovlivnit i stát a jeho institucionální podmínky. Je tedy nutné, aby

aktéři regionálního rozvoje brali v úvahu nejen globální podmínky a dopady na region, ale i zdroje, které mají k dispozici, aby nedošlo k velkému zatížení veřejných rozpočtů do budoucnosti.

3.2.7 Místní rozvoj

Dle Bernarda a kol. (2011, s. 16-18) má Česká republika veliké procento rozlohy složeno z venkovských obcí. Toto procento činí zhruba osmdesát procent. Toto číslo je však proměnlivé, protože nelze úplně přesně vymezit co je a co není venkov, a také se tento prostor neustále vyvíjí a mění. Oproti jiným zemím Evropské unie má Česká republika velký počet malých obcí. A i přesto, že mají některé obce i méně než sto obyvatel, mají svou samosprávu, která by se měla snažit o všestranný rozvoj svého území. Jedná se nejen o zajišťování základních služeb, bytovou výstavbu, sociální podporu, různou infrastrukturu, starost o krajinu a životní prostředí, ale i o poskytování možností k občanské participaci nebo rozvíjení sociálních sítí obyvatel. V problematice místního rozvoje tak hraje důležitou roli fungování místní samosprávy, která rozhoduje o místních záležitostech samostatně a na vlastní odpovědnost. Samosprávu lze chápat jako institucionalizovaný způsob, jak řešit problémy místního rozvoje. Stává se centrem rozvojových snah, ale i sporů, které mohou kolem těchto rozvojových snah vznikat.

Rozvoj jako posun z nějakého stavu do jiného pozitivního stavu vnímá Bernard a kol. (2011, s. 20-21). U místního rozvoje se očekává, že víme, jakého cíle chceme dosáhnout, jak se má obec rozvinout. Znalost cíle umožňuje najít strategii vhodnou k dosažení tohoto cíle. Avšak s tímto postupem nesouhlasí všichni. Bohuslav Blažek, zakladatel Spolku pro obnovu venkova, je zásadně proti plánování rozvoje venkova expertně zvenku, a naopak prosazuje návrat k základnímu principu venkova, a to je že se venkov obnovuje sám bez přítomnosti různých specialistů. Místní rozvoj lze tedy definovat jako sociální změnu, která vede ke zlepšení kvality života pro velkou část místního obyvatelstva.

Do oblasti místního rozvoje řadí Perlín (2008) nejen ekonomický rozvoj, ale i demografické charakteristiky, infrastrukturu, vybavení, vzhled obce a také četnost kulturních a politických aktivit.

Bernard a kol. (2011, s. 21) zmiňuje, že snahou místního rozvoje je zajištění dostatečné nabídky ekonomických příležitostí, nebo za nimi lze snadno dojíždět, udržitelného a zdravého životního prostředí, atraktivního vzhledu obce, vyvážená věková struktura obyvatelstva, stabilní či rostoucí populace, dostatečná nabídka sportovních a kulturních aktivit a také dosáhnout obyvatelstva, které má zájem o dění v obci a zapojuje se do aktivit místních sdružení a utváří fungující místní komunitu.

Dle Bernarda a kol. (2011, s. 22) mohou občané, kteří spolu žijí na nějakém území, společně jednat a konat k dosažení společných cílů. To je základní myšlenka rozvoje založeném na endogenních faktorech. Putnam (1993), Coleman (1988) in Bernard a kol. (2011, s. 22) upozorňují, že společné konání je poměrně nepravděpodobný způsob, jak dosáhnout stanovených cílů. Při plnění společného cíle občané zapojují své osobní zdroje např. časové, finanční. Aby bylo možno společné cíle plnit je nezbytné, aby v této skupině občanů byly společné zájmy, důvěra, spolupráce, dobrá komunikace a nějaký způsob organizace. Mezi základní kameny teorií endogenního rozvoje patří sociální kapitál.

Jako klíčový faktor regionálních disparit a regionálního rozvoje zmiňuje Majerová a kol. (2011, s. 11-13) sociální kapitál. Také proto by měl být zohledněn při tvorbě regionálních rozvojových politik. Sociální kapitál se skládá ze vztahů mezi lidmi, kontaktů mezi aktéry sociálních skupin a sítí, vzájemné důvěry a důvěry v instituce. Vzniká díky sociálním sítím a vzájemným interakcím mezi jednotlivci a skupinami. Sociální sítě vznikají nejenom uvnitř sociálních skupin, ale mohou zde být zastoupeni i aktéři z různých sociálních skupin. Sociální kapitál se formuje a udržuje nejen díky sdíleným životním hodnotám v rámci sociálních skupin, ale i díky interakci mezi aktéry různých sociálních skupin. Sociální kapitál se skládá ze sítí a společných norem, hodnot a porozumění, které usnadňují spolupráci uvnitř i mezi skupinami.

Bernard a kol. (2011, s. 23) uvádí, že sociální kapitál znamená existenci komunikačních sítí mezi významnými aktéry, díky nimž efektivně řeší problémy území. Také vyzdvihuje vliv vysoké míry občanského zapojení obyvatel, jejich vzájemné důvěry a sounáležitosti s územím. Projekt, který čerpá ze sociálního kapitálu, je evropská iniciativa LEADER. Jeho cílem je založení seskupení, které mají zastoupení aktérů z různých sociálních sektorů, a společné řešení místního rozvoje.

Komunitně vedený místní rozvoj (Community Led Local Development – CLLD) se soustředí na rozvoj venkova a je uskutečňován na území Místních akčních skupin, zohledňuje potřeby a potenciál v daném území a využívá inovativní prvky v místních podmínkách. MAS slouží jako důležitá instituce pro implementaci metody LEADER. Místní akční skupina tvoří partnerství občanů, veřejné správy (obcí, svazku obcí), neziskových organizací a subjektů ze soukromé a podnikatelské sféry a společně se snaží o zvyšování kvality života na venkově a obcí v ní zapojených. (Ministerstvo pro místní rozvoj, cit. 15.3.2025)

Základní principy metody LEADER (Ministerstvo pro místní rozvoj, cit. 15.3.2025):

- ✓ přístup zdola-nahoru (bottom-up) – tento princip je založen na domněnce, že místní občané ví nejlépe, jaké potřeby a možnosti dané území má a jak je využít při rozvoji regionu či obce, tímto přístupem je zvyšována sounáležitost s místem, kde občané žijí;
- ✓ partnerství soukromých a veřejných subjektů – jedná se o partnerství občanů, občanských sdružení, neziskových organizací, podnikatelů, obcí a obcemi zřizovanými organizacemi za účelem spolupráce v Místní akční skupině;
- ✓ realizace místní rozvojové strategie – jedná se o společnou vizi aktérů z území Místní akční skupiny, strategie se uskutečňuje díky projektům, které řeší potřeby území za účelem místního rozvoje;
- ✓ víceodvětvová realizace strategie – při realizaci strategie spolu pracují subjekty z různých oborů místního hospodářství;
- ✓ podpora inovativních projektů – jsou podporovány inovativní přístupy řešení problémů;
- ✓ vytváření sítí místních partnerství a spolupráce – v rámci partnerských sítí si Místní akční skupiny vyměňují své zkušenosti a spolupracují mezi sebou jak v České republice, tak i v rámci Evropy.

3.3 Strategie regionálního rozvoje

3.3.1 Strategie

Fotr a kol. (2020, s. 31) uvádí, že strategií se rozumí návod pro rozhodování za neurčitých podmínek. Strategie je souhrn mnoha teorií, které vymezují konkurenceschopnost, realizaci stanovených cílů, cesty vedoucí k dosažení těchto cílů a také rozvoj jedinečných vlastností organizace.

Při tvorbě strategického plánu je velmi důležité strategické myšlení. Jedná se o proces, používající intuici a kreativitu a vytváří celkový pohled na organizaci. U strategického myšlení je důležité dokázat tvořit a přezkoumávat teorie, akceptovat alternativní řešení. Zvolená rozhodnutí musí zachovávat vybrané cíle a akceptovat budoucí horizont dopadu rozhodnutí. (Fotr a kol., 2020, s. 32)

3.3.2 Principy strategického myšlení

V rámci strategického myšlení se uplatňují tyto základní principy (Fotr a kol., 2020, s. 33-34):

- ✓ **princip variantnosti** – s ohledem na nepředvídatelnost budoucího vývoje faktorů, které ovlivňují strategii, je důležité vypracovat strategii ve více variantách, které jsou vzájemně kompatibilní;
- ✓ **princip permanentnosti** – tento princip znamená, že na strategii by se mělo neustále pracovat a měla by se aktualizovat dle aktuálních informací a zjištěných odchylek;
- ✓ **princip globálního přístupu** – strategie musí zohledňovat, jakým směrem se právě svět vyvíjí;
- ✓ **princip kreativity** – součástí strategie by měly být inovace;
- ✓ **princip interdisciplinarity** – při tvorbě strategie je důležité využívat nových metod a poznatků všech vědních oborů;
- ✓ **princip práce s rizikem** – každé strategické rozhodnutí je vždy rizikové a nemá jistou úspěšnost, proto je dobré vypracovat více variant s ohledem na možná rizika a tím toto riziko snížit;
- ✓ **princip koncentrace zdrojů** – většina strategických rozhodnutí vyžaduje větší množství zdrojů, je vhodné tyto zdroje nerozptylovat, ale soustředit na strategické priority;

- ✓ **princip rozlišování detailů a obecného** – není dobré se zaměřovat na detaily, ale ani je při uskutečnění nepodcenit;
- ✓ **princip práce s časem** – strategie je tvořena na určité období;
- ✓ **princip etiky myšlení** – při vzniku strategie se musí respektovat určité zásady např. solidnost, důslednost.

3.3.3 Strategické plánování

Pavlík a kol. (2014, s. 25) uvádí, že obce si musí strategie stanovit tak, že korespondují s potřebami a možnostmi obce. Zároveň je vhodné spojení strategického a finančního plánování, čímž je dosaženo stanovení správné a efektivní strategie. Postup strategického plánování má dle Pavlíka a kol. (2014, s. 26-28) pět kroků:

- ✓ studie rozvojových možností obce – stanovení časového plánu a schválení plánu realizace s přihlédnutím k přáním a potřebám aktérů, kontrola současného stavu strategického řízení, zjištění možností obce a současné dokumentace;
- ✓ popis nezbytných prostředků strategického plánování – je nutné zvážit kapacity úřadu a průběh přípravy a tvorby strategie, uskutečnění projektů, stanovení silných, slabých stránek a příležitostí a ohrožení a zjištění potřeb strategického plánování;
- ✓ vznik strategického plánu – záměrem je vznik stručného dokumentu, vznik pracovní skupiny, která si vytvoří harmonogram prací, vytvoří analýzu nynějšího stavu obce v různých oblastech s použitím veřejně dostupných informací a dat z obce, formuluje SWOT analýzu a definuje priority a záměry obce;
- ✓ vznik akčního plánu – obsahuje více projektů a zároveň jsou zkoumány finanční možnosti obce, tvorba SWOT analýzy financí, která odhalí finanční možnosti obce;
- ✓ vznik pracovního postupu strategického řízení – slouží jako pracovní postup při vzniku a realizaci strategií pro vedoucí zaměstnance.

Strategické plánování zahrnuje zohlednění vnitřních a vnějších faktorů, vyhodnocení aktuálního stavu a stanovení cíle, promyšlení možných budoucích situací, způsobů k dosažení vytyčeného cíle, analýza zdrojů a schopností, tvorba plánů pro nepředvídané situace a stanovení priorit. (Simerson, 2011)

3.3.4 Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+

Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ představuje národní strategický dokument, který specifikuje odlišné typy území dle jejich možností a vlastních potřeb. Každý region České republiky má jiné výchozí podmínky a potřebuje tedy odlišné řešení regionálního rozvoje. Strategie vznikla na Ministerstvu pro místní rozvoj participací významných aktérů – zástupci jednotlivých ministerstev, představitelé obcí a měst, představitelé soukromého i neziskového sektoru, ale i představitelů akademické obce. Strategie, definováním odlišných typů území, navrhuje východiska, která budou jednotlivým územím vyhovovat a pomáhat v dorovnávání rozdílů mezi nimi. Strategie dále slouží jako dokument pro konfiguraci čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie, zaměřuje se na tematické vymezení národních dotačních titulů a dále se zaměřuje na další nástroje, které mohou napomoci srovnávat nežádoucí rozdíly mezi regiony a vést k posilování konkurenceschopnosti naší země. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, cit. 25.8.2024)

Cílem SRR je definovat hlavní cíle regionálního rozvoje v následujících sedmi letech tak, aby regionální rozvoj probíhal vyváženě a dynamicky. Regiony tak dostanou zaručenou pomoc, která je přímo vytvořená pro každý specifický region, dle jeho potřeb. Strategie podporuje rozvoj spolupráce aktérů v daném území, zdokonaluje využití dat, podporuje chytrá řešení. Tento dokument používají krajské samosprávy pro tvorbu strategií rozvoje územních obvodů krajů. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, cit. 25.8.2024)

Obrázek 5 ukazuje základní princip strategie. Jedná se o rozlišení území, podle kterého se stanovují jednotlivé regionální cíle a příslušné akční plány. Výsledkem by měly být regiony, které dokáží využívat svůj potenciál, zvyšovat konkurenceschopnost, zajistit růst sociální stability, a tím zlepšovat životní podmínky pro obyvatele i pro firmy, a to vše při dodržení principů udržitelného rozvoje a respektování životního prostředí.

Území České republiky je pokryto strategickými cíli, které na sebe navzájem navazují, ale mohou se i vzájemně překrývat. Každá obec je prvkem minimálně jednoho strategického cíle, ale může být prvkem i více než jednoho cíle. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, cit. 25.8.2024)

Obrázek 5 Územní dimenze SRR 21+

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, cit. 25.8.2024

Území ČR je rozděleno na (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, cit. 25.8.2024):

- ✓ **Metropole** – sem patří Praha, Brno a Ostrava. Těmto městům se ve světové konkurenci daří a jsou schopny se velmi rychle přizpůsobovat populačnímu a ekonomickému růstu. Rychlý nárůst obyvatel s sebou však nese velký nápor na zajištění bydlení, veřejných služeb a dopravy. Metropole by se měly zaměřit na rozvíjení městské dopravy, zajištění občanské vybavenosti, zajistit podporu kvalifikovaných pracovníků, snažit se omezit možnost vzniku vyloučených lokalit a sociální polarizace, usměrňovat územní rozvoj a snažit se o udržitelný rozvoj (zvyšovat účinnost nakládání s energiemi a vodou, zvyšování množství zeleně a redukovat zastavování volné krajiny).
- ✓ **Aglomerace** – disponují vhodnými předpoklady k rozmachu výzkumu a cestovního ruchu. Jejich napojení na úspěšné metropole je nedostatečné v dopravě i v oblasti vědy a výzkumu. Musí začít více používat svůj ekonomický potenciál a podporovat rozmach vědy a výzkumu, pracovat na propojení s vedlejšími aglomeracemi i přeshraničními, podporovat kulturu a cestovní ruch, zvyšovat přístupnost vzdělání, zdravotních a sociálních služeb, zaměřit se na zlepšování životního prostředí.
- ✓ **Regionální centra** – plní funkci dobře přístupných center kultury, obslužnosti regionů a zaměstnanosti. Regionální centra nemají vhodnou infrastrukturu, dostatek pracovních sil s vhodnou kvalifikací, chybí kvalitní služby. Jejich příležitosti se skrývají v cestovním ruchu. Regionální centra by měla obnovovat brownfieldy, zajistit vysokorychlostní internet, podporovat začínající podnikatele, začít více

spolupracovat se zaměstnavateli, zkvalitňovat dopravní infrastrukturu, věnovat se modernizaci školního vybavení, zdokonalit péči o životní prostředí, podporovat jiné zdroje energie z obnovitelných zdrojů.

- ✓ S**trukturálně postižené kraje** – jedná se o Karlovarský, Moravskoslezský a Ústecký kraj. Tyto kraje jsou ovlivněny útlumem těžebního a chemického průmyslu, je zde množství sociálně vyloučených lokalit a problémy se prohlubují odlivem kvalifikovaných zaměstnanců za lepší prací. Jejich příležitosti jsou ve větším zaměření se na výzkum a vývoj, použití znalostí v oblasti chemického průmyslu a energetiky. V těchto krajích je nutno pomáhat podnikům v růstu, revitalizovat veřejné prostory, brownfieldy a budovy, zlepšovat občanskou vybavenost a služby, rozvíjet výzkumnou činnost, podporovat kooperaci zahraničních subjektů s místními výzkumnými organizacemi.
- ✓ **Hospodářsky a sociálně ohrožená území** – mají zhoršené životní podmínky, dochází ke stárnutí obyvatelstva a odchodu obyvatel za lepší prací, jsou zde hůře dostupné veřejné služby. Potenciálem těchto oblastí je rozvoj cestovního ruchu a agroturismu, protože mohou nabídnout čisté životní prostředí. Je nutno zapracovat na zlepšení dopravní dostupnosti, podpoře drobného podnikání, snažit se podporovat dosažení dobrého vzdělání a podporovat komunitní život, využívat zaměstnávání ve veřejných investicích, předcházet vzniku vyloučených lokalit.

Aby byl regionální rozvoj úspěšný, je potřeba mít vše s největší pečlivostí naplánováno a zkoordinováno. Při tvorbě plánu je zapojeno velké množství rozdílných subjektů, což znamená, že je nutné uvážit množství rozličných pojetí, a z nich musí být vybrány ty hlavní a nejdůležitější. Velkou překážkou je pro obce a města nedostatečná kapacita administrativy k poskytování veřejných služeb. Ve strategii regionálního rozvoje je zmíněna snaha podněcovat města a obce ke vzájemné spolupráci v poskytování veřejných služeb, ke společnému plánování, k využívání chytrých řešení na svém území. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, cit. 25.8.2024)

3.4 Program rozvoje obce

Program rozvoje obce je hlavním plánovacím dokumentem, který je uveden v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích. Obce si v PRO definují, jak si představují budoucí vývoj obce. Podkladem pro tvorbu PRO je posouzení stavu obce, ale také potřeby a názory obyvatel,

zájmových organizací, podnikatelů a dalších akčních skupin. Program se vyhotovuje na období čtyř až sedmi let.

Program rozvoje obce má poukazovat na hlavní problémy při rozvoji obce a stanovit eventuální řešení situace. Program ukazuje, jak si různé subjekty v obci představují rozvoj, pokouší se více participovat místní obyvatele a organizace, slouží jako podklad při rozhodování orgánů obce a také slouží jako dokument při žádostech o dotace a jako nástroj k marketingovým účelům. (Obcepro, cit. 26.8.2024)

Obce jsou často při tvorbě programu rozvoje obce limitovány personálními a finančními zdroji obce. Zastupitelé nemají dostatečné informace o kladech plánování, které chápou jako zastaralé nebo s ním nemají mnoho zkušeností. Mnohdy si plány spřádají pouze ve své mysli, nejsou tedy nikde zaznamenány, což je problém při změně vedení obce nebo při veřejných diskusích. Pokud je program rozvoje obce zpracován písemně, je lehčí dosáhnout stanovených cílů, protože jsou definovány priority, včetně časového harmonogramu a realizačních podmínek. (Obcepro, cit. 26.8.2024)

Aplikace ObcePRO, kterou provozuje Ministerstvo pro místní rozvoj, má pomoci obcím snadněji vypracovat program obce vlastními silami, monitorovat plnění a vyhodnocovat plnění stanovených cílů. Aplikace poskytuje informace o obsahu dokumentu, navrhuje praktická vodítka pro tvorbu jednotlivých kapitol a soustředí data z Českého statistického úřadu o jednotlivých obcích a dokáže z nich vytvořit tabulky, grafy a různé výpočty. Aplikace obsahuje i rozmanité šablony a vzory dokumentů pro plánování. Pro snadnější práci s aplikací je k dispozici uživatelská příručka a různé metodiky. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, cit. 1.9.2024)

V metodice tvorby programu rozvoje obce je definována struktura dokumentu a vysvětlen postup při jeho vzniku. Metodika dává možnost různorodého zpracování, určuje podstatný obsah programu, stanovuje minimální předpoklady a navrhuje rozmanité postupy při tvorbě PRO.

3.4.1 Nezbytné principy

Nejdůležitějším prvkem při tvorbě programu rozvoje obce je politická reprezentace. Ta je tvořena starostou, zastupitelstvem obce a radou obce. Dále je nutné, aby se procesu vyhotovování PRO účastnili další aktéři. Mezi tyto aktéry patří podnikatelé, kteří působí v obci, neziskové organizace a obyvatelé obce. Každá obec by se měla snažit obyvatele co nejvíce zahrnout do procesu tvorby PRO, poskytovat jim informace, umožnit jim např. formou dotazníkového šetření či při veřejných diskusích, aby projevili své mínění, a zároveň aby byly jejich požadavky náležitě vyřešeny. Neméně důležitým účastníkem při tvorbě PRO je pracovní skupina, která má na starost jednání o jednotlivých návrzích, sjednocování protichůdných názorů atd. Při tvorbě PRO musí být zohledněn územní plán obce a musí být reflektovány rozpočtové a majetkové předpoklady obce. Obec také musí brát v úvahu strategické dokumenty z národní a krajské úrovně a zároveň ověřit, zda plány obce nejsou v rozporu se záměry okolních obcí nebo svazku obcí, ve kterém je obec členem. (Obcepro, cit. 26.8.2024)

3.4.2 Metodika tvorby PRO

Program rozvoje obce je hlavním plánovacím dokumentem obce pro řízení rozvoje, který je vyhotovován pravidelně na období čtyř až sedmi let. Program rozvoje obce zahrnuje především celkové posouzení stavu obce a určení nejvýznamnějších problémů, stanovení vize budoucího rozvoje obce a možnosti realizace této vize v kratším časovém období. (Obcepro, cit. 26.8.2024)

Tvorbě PRO předchází fáze přípravy, kterou zabezpečuje zastupitelstvo. V této fázi si musí obec promyslet zásadní záležitosti zpracování. Obec si musí vyjasnit důvod zpracování a jak bude dokument dále využit. Program může být zpracován buď v základní nebo rozšířené verzi. Dokument může být vytvořen vlastními silami nebo může být využita externí firma, která může dokument zpracovat buď celý „na klíč“ nebo zpracuje dílčí části a bude poskytovat pomoc při tvorbě. Zásadní je rozhodnutí, kdo bude účastník pracovní skupiny, která diskutuje o návrzích, zpracovává jejich znění, rozhoduje o prioritách, sjednocuje rozporné aspekty a dodává informace. Pracovní skupina může být složena ze starosty, některých zastupitelů, ze zástupců neziskových organizací, podnikatelů, ze skupin občanů a dalších činitelů, kteří jsou zásadní pro rozvoj obce. Nezbytnou součástí při vzniku PRO je zapojení veřejnosti, která musí být dostatečně informována o procesu tvorby a musí mít

možnost se k procesu vyjádřit např. na veřejných diskusích. Je vytvořen harmonogram jednotlivých kroků. Dále je potřeba počítat s finančními náklady na vytvoření dokumentu, které se odvíjí od vybraného způsobu zpracování. (Obcepro, cit. 26.8.2024)

Obrázek 6 ukazuje, že samotný Program rozvoje obce je tvořen úvodem, analytickou částí a návrhovou částí. Úvod objasňuje důvod a způsob vzniku PRO, kdo se podílel na jeho tvorbě, na jaké období je vytvořen, jakým způsobem vznikal. Analytická část zahrnuje charakteristiku obce a východiska pro návrhovou část. V charakteristice obce je obsaženo celkové zhodnocení stavu obce, vývoj v jednotlivých oblastech. Jsou zde shrnuty informace o velikosti území obce, počet katastrálních území, demografické údaje, zhodnocení sociální situace, ekonomické situace, aktuální stav na trhu práce, posouzení cestovního ruchu, stav technické a dopravní infrastruktury, školství, zdravotnictví, dostupnost bydlení, kultura, sportovní vyžití, stav životního prostředí a jeho ochrana, hospodaření obce, bezpečnost v obci a další. Informace jsou čerpány např. z kronik, Českého statistického úřadu, vlastního zjišťování, evidence obyvatel, z technických dokumentací, z údajů Ředitelství silnic a dálnic, z Registru zdravotnických zařízení, z Portálu CENIA. (Obcepro, cit. 26.8.2024)

Obrázek 6 Struktura PRO

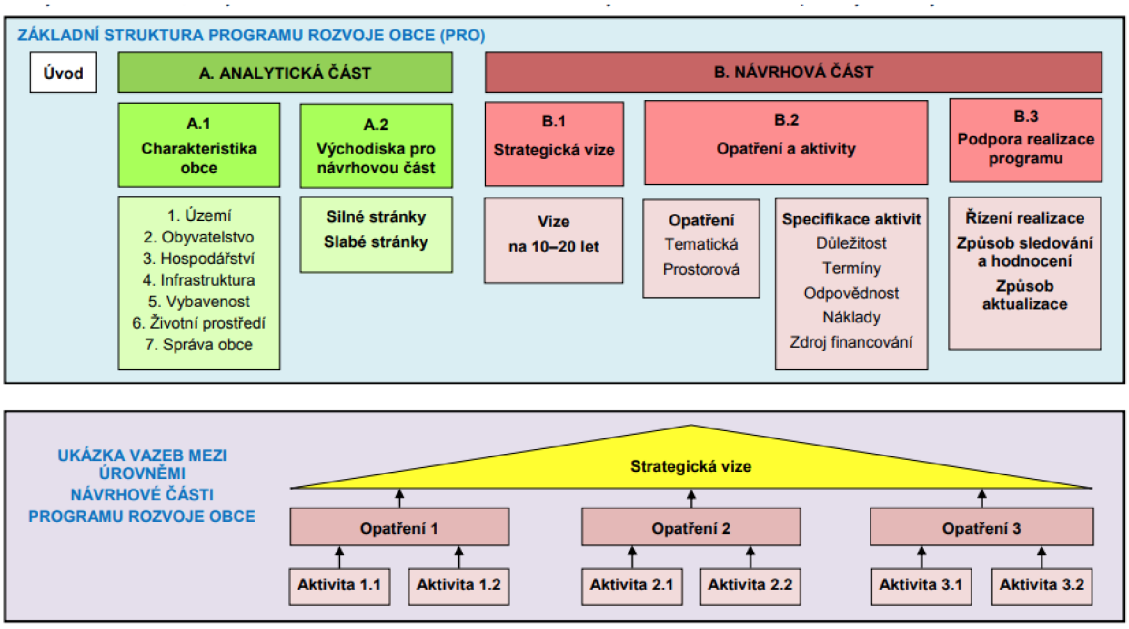

Zdroj: Obcepro, cit 26.8.2024

Ze všech těchto informací o charakteristikách obce následně vychází východiska pro návrhovou část, ve které jsou popsány silné a slabé stránky obce. Jako další zdroj k určení silných a slabých stránek obce může sloužit např, i dotazníkové šetření mezi občany obce, aby se zjistilo, jaké problémy trápí občany obce, návrhy na jejich řešení, jak si představují budoucí vývoj obce. Silné stránky reprezentují vlastnosti obce, které lze využít pro další rozvoj. Slabé stránky definují určité problémy, které se v obci nacházejí a je nutná snaha o vyřešení těchto problémů. Dobrým zdrojem informací je i předchozí PRO a jeho zhodnocení. Do nového PRO lze zakomponovat aktivity, které nebyly v předchozím období splněny a zároveň může sloužit jako prostředek k tomu, aby se obec vyhnula již uskutečněným chybám. (Obcepro, cit. 26.8.2024)

Návrhová část vychází z definovaných silných a slabých stránek obce a zahrnuje strategickou vizi, opatření a aktivity a podporu realizace programu. V části strategická vize je prezentována představa budoucnosti obce a její směr vývoje. Strategická vize se stanovuje na období 10–20 let, aby kratší programy rozvoje obce držely určitou nastavenou linii. Část opatření a aktivity popisují, jak stanovené vize dosáhnout. U každé aktivity je určeno několik základních údajů – důležitost aktivity, rok její realizace, přibližné stanovení nákladů, zdroje financování a také určení osoby, která bude za realizaci odpovědná. Opatření shlukuje množinu aktivit k nějakému prostoru či tématu a navrhuje postup v případě jednotlivých témat. Poslední částí návrhové části je podpora realizace programu, která popisuje, jakým způsobem bude realizace kontrolována, hodnocena a jak bude probíhat revidování PRO, aby byl stále aktuální a flexibilní. (Obcepro, cit. 26.8.2024)

3.4.3 SWOT analýza

Pro identifikaci silných a slabých stránek obce je možno využít SWOT analýzu, která je nejvíce používanou analýzou ve strategickém plánování. Účelem SWOT analýzy je zjistit vnitřní a vnější faktory, které nějak ovlivňují rozvoj obce. SWOT analýza je rozbor silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb. Je důležité dodržet zásadu, že silné a slabé stránky jsou aplikovány z vnitřního prostředí a příležitosti a hrozby z vnějšího prostředí. (Obcepro, cit. 26.8.2024)

Z analytické části programu rozvoje obce se odvozují vnitřní faktory, které popisují nejpodstatnější výhody nebo příznivé jevy, které má smysl dále posilovat a zdokonalovat,

ale také problémy, které by bylo vhodné odstranit nebo alespoň utlumit. Mezi vnější faktory patří podmínky ekonomické, politické, technologické, sociální, ekologické a legislativní. Do ekonomických podmínek patří inflace, kupní síla, podnikatelská aktivita, nezaměstnanost, úrokové míry, vývoj cen energií a další. Mezi politické podmínky patří různé politické vlivy, politická stabilita, legislativa a jiné. V technologických podmínkách je projevují nové objevy, změny technologií, digitalizace veřejné správy. K sociálním podmínkám patří různé sociální změny a kulturní vlivy jako např. stárnutí obyvatelstva, vzdělanost, změny životního stylu, mobilita obyvatelstva. Mezi ekologické (environmentální) podmínky spadá problematika životního prostředí, různé normy na ochranu životního prostředí, limity znečištění. K legislativním podmínkám patří různé vyhlášky, zákony, normy Evropské Unie a další. (Obcepro, cit. 26.8.2024)

Obrázek 7 Matice SWOT analýzy

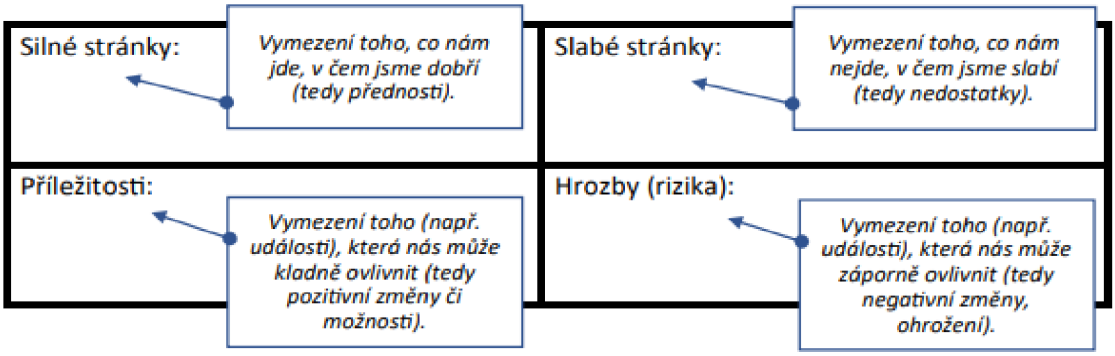

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. 18.11.2024

Jak je patrno z obrázku 7, tak silné stránky jsou atributy, které představují přednosti – to v čem je obec dobrá. Je to to, co by se mělo podporovat a zdokonalovat. Slabé stránky jsou nedostatky – to v čem není obec dobrá. Jedná se o problémové oblasti, kde je nutno zapracovat na řešení nebo nejlépe tyto oblasti minimalizovat či úplně odstranit. Příležitosti jsou kladné události – mohou vzniknout nové možnosti a hrozby jsou záporné události, které mohou mít vliv – negativní změny, ohrožení.

4 Praktická část práce

Základním plánovacím dokumentem při řízení rozvoje obce je program rozvoje obce. PRO popisuje představy o budoucnosti obce a nabízí způsoby, jak těchto představ dosáhnout. Tento dokument se zpracovává na období 4–7 let. V programu rozvoje obce je popsán stav obce, problémy obce, představy a potřeby občanů, zájmových organizací, podnikatelů a dalších aktérů, představa budoucího vývoje obce. Program rozvoje obce slouží jako podklad pro rozpočet obce, podklad pro žádosti o dotace, podklad pro rozhodování zastupitelstva o investicích, informace pro občany, jaké má obec představy o svém budoucím rozvoji.

Tento dokument lze zpracovat několika způsoby. A to buď si ho nechat zpracovat externí firmou, která může buď vytvořit celý dokument nebo pouze některé části. Anebo si dokument zpracuje obec sama svépomocí. V tomto případě může využít nástroj, který vytvořilo Ministerstvo pro místní rozvoj, a to aplikaci Obcepro. Tato aplikace poskytuje nejen návod, jak program rozvoje obce vytvořit, co by měl obsahovat a další rady a nápady, ale i elektronickou aplikaci, která obce vede krok za krokem při tvorbě programu rozvoje obce. Vytvořením této aplikace pomáhá Ministerstvo pro místní rozvoj i malým obcím, které nemají dostatečné finanční ani personální prostředky, aby si mohly tento dokument vytvořit. V praktické části bude zpracována případová studie Program rozvoje obce Dlouhá Loučka. Program bude vytvářen dle metodiky Ministerstva pro místní rozvoj a bude zhodnoceno, nakolik je tento nástroj pro obce využitelný.

Program rozvoje obce se skládá se tří hlavních částí – úvodu, analytické části a návrhové části. V úvodu je uveden účel, proč vlastně program rozvoje obce vzniká, kdo se podílí na vzniku, na jaké období je vytvářen, jak probíhal proces zpracování a další informace.

4.1 Úvod

Program rozvoje obce Dlouhá Loučka na období 2025–2030 byl zpracováván ve druhé polovině roku 2024 a první polovině roku 2025. Tento dokument byl zpracován za účelem návrhu rozvojových projektů obce, ke sjednocení záměrů obyvatel se zastupitelstvem obce a slouží k přípravě rozpočtů na jednotlivé roky. Dokument je zpracován na základě dostupných dat z Českého statistického úřadu, z obecních stránek a z dotazníkového šetření, které bylo provedeno v období prosinec 2024 až únor 2025.

4.2 Analytická část

Analytickou část tvoří dvě části, a to charakteristika obce, kde jsou podány informace o území obce, o obyvatelstvu, o stavu hospodářství, o dostupné infrastruktuře, vybavenosti obce, o životním prostředí a také o správě obce. Druhá část jsou východiska pro návrhovou část, kde jsou rozebrány silné a slabé stránky obce ve SWOT analýze.

4.2.1 Základní informace o obci Dlouhá Loučka

Obec Dlouhá Loučka spadá pod okres Olomouc a Olomoucký kraj. Dlouhá Loučka leží v podhůří Nízkého Jeseníku. Obcí protéká řeka Oslava. Dlouhá Loučka má katastrální výměru 26,62 km^2 a 1 991 obyvatel. Obec je složena ze tří částí, a to Dlouhé Loučky, Křivé a Plinkouta. V čele obce stojí starosta, místostarosta, 15členné zastupitelstvo a rada obce, která má 5 členů. Základní údaje o obci jsou uvedeny v tabulce 2. Dlouhá Loučka spadá do správního obvodu města Uničov, které je obcí s rozšířenou působností.

Tabulka 2 Základní informace obce Dlouhá Loučka

Obec	Dlouhá Loučka
Adresa obecního úřadu	1. máje 116, 783 86 Dlouhá Loučka
Starosta	Bc. Pavel Beneš
Místostarosta	Ing. Václav Navrátil
Kontakt - telefon	585 037 054
Webové stránky	www.dlouhaloucka.cz
IČO	00298794
Datová schránka	fuebeuh
Katastrální výměra	26,62 km^2
Počet katastrálních území	4

Zdroj: Dlouhá Loučka, vlastní zpracování 13.1.2025

Obrázek 8 Znak obce Dlouhá Loučka

Zdroj: Dlouhá Loučka, cit. 13.1.2025

Obec Dlouhá Loučka měla vždy své zastupitelstvo a byla ve správě samostatná. V roce 2000 byl obci Parlamentem ČR udělen obecní znak a prapor.

Střípky z historie obce

Ve druhé polovině 13. století probíhal na území mezi Uničovem a Sovincem proces osídlování, který byl podmíněn snahou najít v podhůří Jeseníků ložiska drahých kovů. Tak zde vznikla obec Longa Villa, o které se zmiňují písemné prameny již v roce 1301. Později je nazývána Luczkou. Od roku 1368 je obec nazýváme Dlouhou Loučkou, německy Langersdorf. V roce 1385 je obec na dlouhých šest století rozdělena na dvě samostatné části, aby se roku 1952 opět sloučily a společně nesly název Dlouhá Loučka. Historie je úzce spjata s hradem Sovincem. Vystřídalo se zde několik pánů. Hrad Sovinec sloužil jako správní sídlo sovineckého panství. Kolem roku 1810 se vrchnostenský úřad přestěhoval na zámek v Horní Dlouhé Loučce. V době napoleonských válek sloužil zámek jako nemocnice pro 600 raněných, avšak byla to příčina rozšíření epidemie tyfu. I v době první světové války sloužil zámek jako nemocnice. V letních měsících se zde nacházelo až 2000 vojáků. Během druhé světové války sloužil zámek jako zajatecký důstojnický tábor pro francouzské válečné zajatce. Později zde bylo i několik amerických vojáků. Do konce 19. století zde žili Češi i Němci spolu bez potíží. V roce 1939 byl českým zemědělcům zabaven veškerý majetek i pozemky Německou osídlovací společností. V té době zde žilo pouze šest českých rodin. 6. května 1945 byla Dlouhá Loučka osvobozena Rudou armádou a české vystěhované rodiny se začaly postupně vracet. V roce 1952 došlo ke spojení Horní a Dolní Dlouhé Loučky v jednu obec s názvem Dlouhá Loučka. V roce 1960 se staly její součástí i obec Plinkout a Křivá, když ukončily svou samostatnost. Toto uspořádání zůstalo až do současnosti. (Dlouhá Loučka, cit. 13.1.2025)

4.2.2 Území

Obec Dlouhá Loučka se nachází v podhůří Nízkého Jeseníku v Olomouckém kraji. Leží v nadmořské výšce 268 m.n.m. Dlouhá Loučka leží 7 km od města Uničov, 13 km od města Šternberk a 16 km od města Rýmařov. Obec Dlouhá Loučka je složena ze tří částí, a to: Dlouhá Loučka, Křivá a Plinkout. Celková katastrální výměra obce činí 2 662 ha.

Obrázek 9 Území obce Dlouhá Loučka

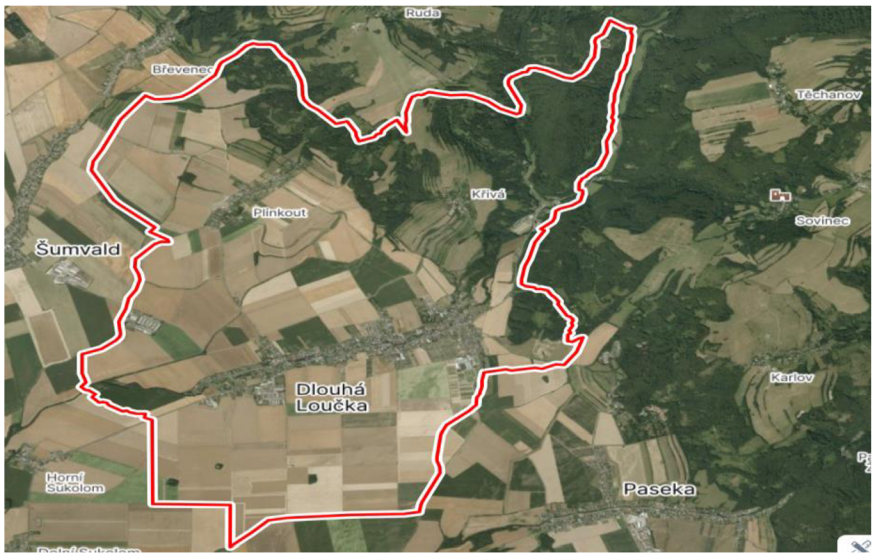

Zdroj: Mapy, cit. 27.1.2025

Graf 1 ukazuje strukturu využití půdy v % k 31.12.2023. Orná půda činí z celkové výměry 2 662 ha 57 %, zatímco lesy tvoří 20 %. Trvalé travní porosty (pozemky pokryté trávou, které nejsou určeny k orání) tvoří 8 % plochy a zastavěná plocha a nádvoří (pozemky, na kterých jsou postaveny budovy, a plochy kolem těchto budov) tvoří pouze 2 % z celkové plochy, ostatní plocha činí 9 %.

Graf 1 Struktura využití půdy v % k 31.12.2023

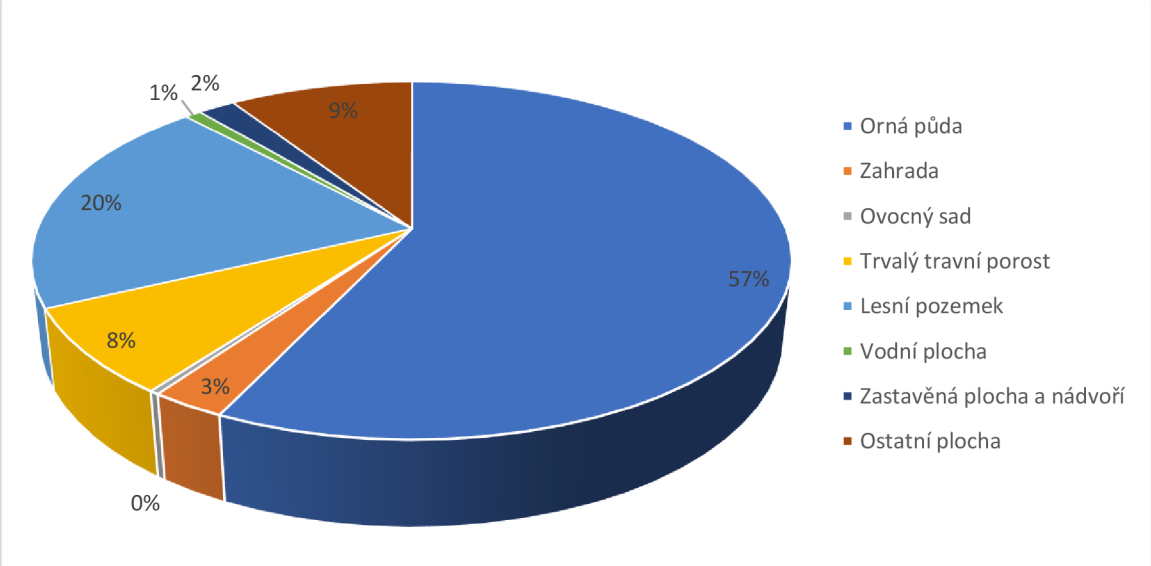

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování 24.1.2025

Obec má celkem čtyři katastrální území – Dolní Dlouhá Loučka, Horní Dlouhá Loučka, Křivá a Plinkout. Svými katastrálními územími zasahuje Dlouhá Loučka do Přírodního parku Sovinecko a částí i do Evropsky významné lokality Sovinec, která je proslulá svou krásnou přírodou a turisticky oblíbenými Rešovskými vodopády.

Evropsky významná lokalita Sovinec – zahrnuje katastrální území Olomouckého kraje (Křivá a Horní Dlouhá Loučka) a Moravskoslezského kraje (Těchanov, Stránské, Sovinec, Rýmařov, Ruda u Rýmařova, Rešov, Ondřejov u Rýmařova, Jiříkov u Rýmařova a Horní Město). Rozloha lokality Sovinec je 2 561 ha. Jedná se o údolí Huntavy a Oslavy a přilehlé lesnaté oblasti směrem od Rýmařova k Uničovu. Území je částí geomorfologického celku Nízký Jeseník, podcelkem Bruntálská vrchovina a okrskem Rešovská hornatina. Jedná se hornatou oblast s lesními biotopy, které zabírají skoro sedmdesát procent celkové rozlohy, a dvě hluboká údolí Huntavy a Oslavy. V horní části říčky Huntavy se nachází turisticky atraktivní Rešovské vodopády. (Olomoucký kraj, cit. 28.1.2025)

Obcí protéká řeka Oslava, která pramení poblíž Rýmařova v obci Ondřejov. Oslava protéká jihozápadním směrem obcí směrem k Uničovu, kde se vlévá do řeky Oskavy. Jejími levostrannými přítoky jsou Smrčina, Těchanovský potok a Sovinecký potok. Pravostranné přítoky jsou Ondřejovský potok, Strálecký potok, řeka Huntava, Rakovec a Plinkoutský potok. Délka vodního toku činí 21 km. Správcem řeky je Povodí Moravy. (Povodňové plány, cit. 23.1.2025)

Významným krajinným prvkem obce je zámecký park, který má rozlohu 1,55 ha a byl jako krajinný prvek vyhlášen 15.7.1996. Park je upraven v anglickém stylu. V parku lze nalézt jak místní, tak i exotické a méně obvyklé dřeviny. V parku je vybudováno pódium, které je využíváno pro nejrůznější kulturní akce pod širým nebem. V parku je vybudované také discgolfové hřiště. Discgolf je sport kombinující golf a frisbee. Dlouhá Loučka se pyšní úspěšnými reprezentanty v tomto sportu.

4.2.3 Obyvatelstvo

Vývoj počtu obyvatel

Obec Dlouhá Loučka je dle počtu obyvatel druhou největší obcí ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Uničov. Obec Dlouhá Loučka měla k 31.12.2023 1 991 obyvatel,

z toho 1 010 mužů a 981 žen. Graf 2 znázorňuje vývoj počtu obyvatel Dlouhé Loučky v letech 1971-2023. V grafu je vidět, že nejvyšší počet obyvatel byl v roce 1975 a to 2 132 obyvatel a nejnižší počet obyvatel v roce byl v roce 2005 a to 1 803 obyvatel. Od tohoto roku se postupně zvyšuje počet obyvatel až na nynějších 1 991 obyvatel. Postupné zvyšování počtu obyvatel je dáno i rozsáhlou výstavbou rodinných domů v posledních letech a přistěhování obyvatel, kteří si našli v blízkosti obce práci.

Graf 2 Vývoj počtu obyvatel Dlouhé Loučky v letech 1971–2023

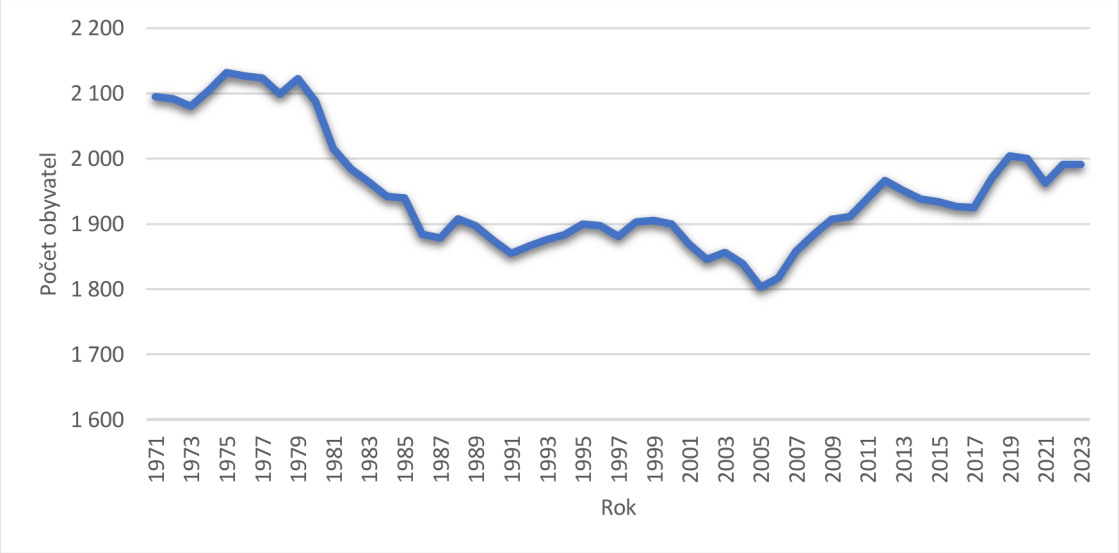

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování 21.1.2025

Graf 3 zobrazuje vývoj počtu živě narozených a zemřelých v období 2014-2023 a tabulka 3 ukazuje přirozený přírůstek v letech 2014-2023. Z těchto údajů je zřejmé, že přirozený přírůstek nastal pouze v letech 2014 a to 4 osoby, v roce 2018 byl přírůstek 7 osob a v roce 2019 byl přírůstek 3 osoby. V ostatních letech dochází k přirozenému úbytku obyvatel. Největší úbytek obyvatel nastal v roce 2021, kdy úbytek obyvatel činil 15 osob.

Tabulka 3 Přirozený přírůstek v letech 2014-2023

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
4	-13	-2	-5	7	3	-1	-15	-5	-13

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování 21.1.2025

Počet obyvatel v obci není zvyšován vyšším počtem narozených dětí, protože počet zemřelých po většinu let počet narozených převyšuje. V posledních deseti letech se v obci narodilo 181 nových obyvatel, ale zároveň nás navždy opustilo 221 obyvatel. Přirozený

úbytek činí za posledních deset let 40 obyvatel. Z toho vyplývá celoevropský trend, že se rodí mnohem méně dětí a tím, jak populace stárne, je také více zemřelých.

Graf 3 Vývoj počtu živě narozených a zemřelých obyvatel v období 2014-2023

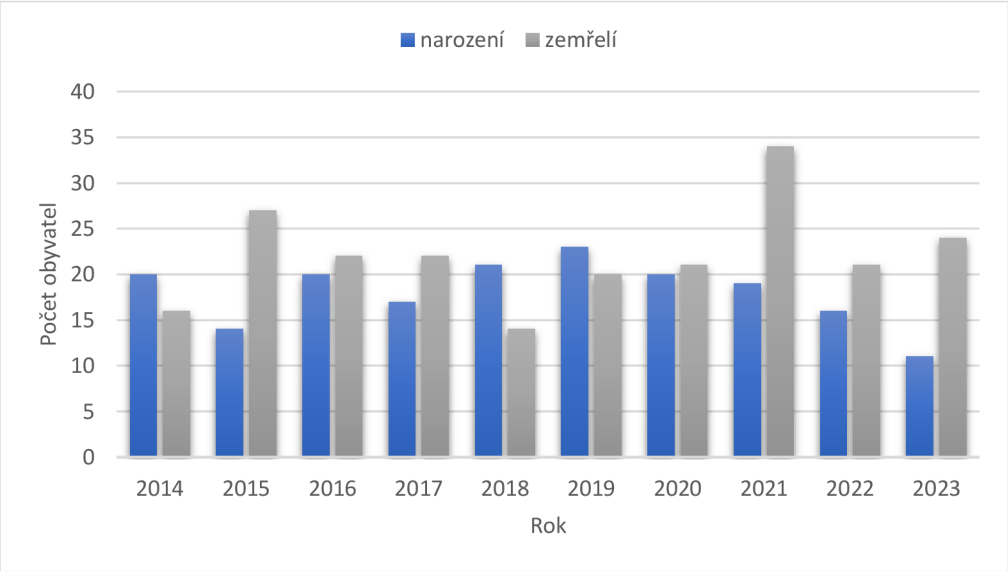

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování 21.1.2025

Graf 4 ukazuje vývoj počtu přistěhovalých obyvatel a vystěhovalých obyvatel v období 2014-2023. Největší migrační přírůstek nastal v roce 2018 a činil 39 nových obyvatel. Dalším rokem s výrazným přírůstkem je rok 2022, kdy přibylo 33 nových obyvatel. Kromě let 2014, 2016, 2020 a 2021 v obci každoročně přibývají noví obyvatelé díky stěhování do obce.

Graf 4 Vývoj počtu přistěhovalých a vystěhovalých obyvatel v období 2014-2023

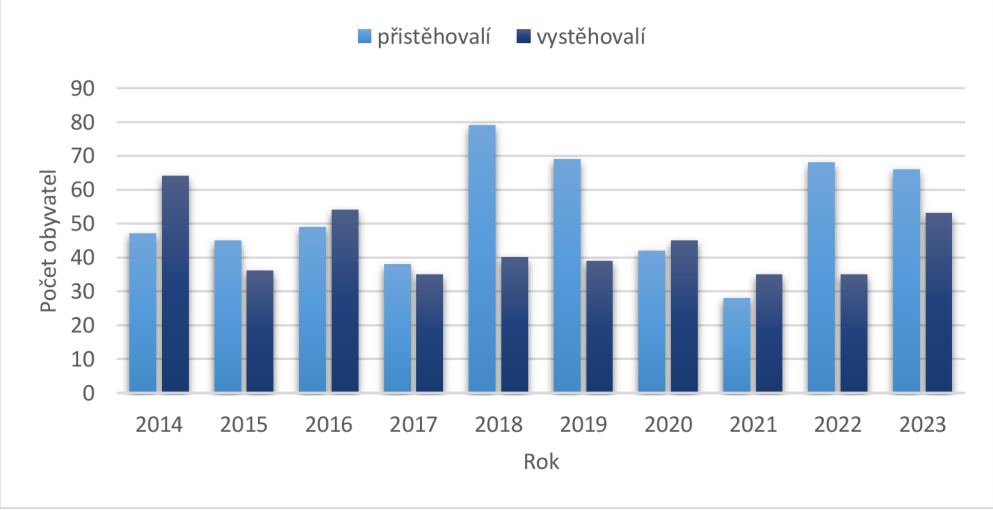

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování 21.1.2025

Za tímto migračním přírůstkem může být výstavba rodinných domů, která vrcholila v letech 2018 a 2019 a také blízkost města Uničova, kde jsou pracovní příležitosti. Lidé se stěhují za prací a hledají dostupné bydlení v blízkosti svého pracoviště.

Tabulka 4 Migrační přírůstek v letech 2014-2023

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
-17	9	-5	3	39	30	-3	-7	33	13

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování 21.1.2025

Tabulka 4 ukazuje migrační přírůstek v letech 2014-2023. Největší migrační přírůstek nastal v roce 2018 v počtu 39 obyvatel a v roce 2014 nastal migrační úbytek o 17 obyvatel. Nárůst počtu obyvatel obce je způsoben stěhováním obyvatel do obce. Za posledních deset let se do obce přistěhovalo celkem 531 obyvatel, a naopak obec opustilo 436 obyvatel. Migrační přírůstek za posledních deset let činí 95 obyvatel.

Vývoj věkové struktury obyvatelstva

Vývoj věkové struktury obyvatel v letech 2015-2023 zachycuje graf 5. Až do roku 2019 docházelo ke zvyšování počtu obyvatel věkové kategorie 0-14 let, ale od roku 2020 se počet stabilizoval. Nejvyšší počet obyvatel ve věkové skupině 0-14 byl v roce 2019 a nejmenší počet obyvatel v této skupině byl v roce 2015. Od roku 2015 do roku 2017 počet obyvatel v produktivním věku mírně klesal, v letech 2018–2020 došlo ke stabilizaci počtu a v roce 2022 došlo k mírnému nárůstu. Nejvyšší počet obyvatel ve věkové skupině 15-64 byl v roce 2015 a to 1 301 obyvatel a nejnižší počet byl v roce 2017 a to 1 265 obyvatel. Jak naznačuje soudobý trend postupně se zvyšují čísla věkové kategorie 65 a více. Nejnižší počet obyvatel v této věkové kategorii byl v roce 2015 a činil 335 obyvatel, zatímco nejvyšší počet byl v roce 2023 a to již 379. Číslo se každý rok mírně zvyšuje.

Graf 5 Věková struktura obyvatel v letech 2015-2023

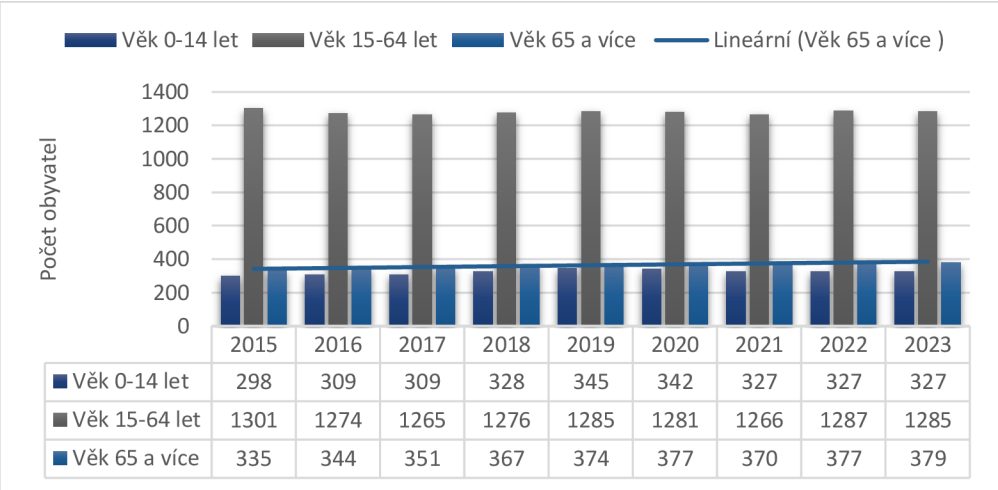

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Věk 0-14 let	298	309	309	328	345	342	327	327	327
Věk 15-64 let	1301	1274	1265	1276	1285	1281	1266	1287	1285
Věk 65 a více	335	344	351	367	374	377	370	377	379

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování 21.1.2025

V současné době ovlivňuje vývoj věkové struktury obyvatelstva České republiky trend stárnutí obyvatel, který probíhá i v celé Evropské unii. Dlouhá Loučka není žádnou výjimkou a následuje tento trend. Dochází k postupnému stárnutí obyvatel a postupnému zvyšování průměrného věku obyvatel viz tabulka 5. Zatímco v roce 2014 činil průměrný věk obyvatele obce 41,4 let, v roce 2023 činí průměrný věk již 42,8 let. Dochází ke každoročnímu zvyšování tohoto údaje. Tento proces je způsobem malým počtem narozených dětí a zvyšujícím se věkem dožití.

Tabulka 5 Průměrný věk obyvatel v letech 2014-2023

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
41,4	41,9	42	42,2	42,3	42,5	42,6	42,8	42,6	42,8

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování 21.1.2025

Vývoj vzdělanostní struktury obyvatelstva

Vzdělanostní struktura obyvatel se postupem času mění. Tabulka 6 ukazuje vývoj vzdělanostní struktury v letech 1980-2021. Dochází k postupnému zvyšování vzdělanosti. Od roku 1980 se výrazně snížil počet osob pouze se základním vzděláním, to může ukazovat na lepší přístup obyvatel k vyššímu stupni vzdělání. V roce 1980 mělo základní vzdělání 949 osob a v roce 2021 to bylo již pouze 255 osob. Zvyšuje se počet osob se středním vzděláním s maturitou i bez. V roce 1980 mělo střední vzdělání včetně vyučení (bez maturity) 406 a v roce 2021 to bylo již 642 obyvatel. Úplné střední vzdělání s maturitou mělo v roce 1980

144 obyvatel a v roce 2021 to bylo již 441 obyvatel. Postupně se zvyšuje i počet občanů s vysokoškolským vzděláním, a to je pro kvalifikaci pracovní síly velmi pozitivní trend. V roce 1980 bylo v obci pouze 22 obyvatel s vysokoškolským vzděláním a v roce 2021 je to již 154 obyvatel. Zároveň se však zvýšil počet osob bez vzdělání. V roce 2021 je v obci 11 obyvatel bez vzdělání. Celkově se vzdělanost v obci zvyšuje stejně jako v celé České republice.

Tabulka 6 Vývoj vzdělanostní struktury v letech 1980-2021

Vzdělání obyvatel 15 a více let	**1980**	**1991**	**2001**	**2011**	**2021**
nezjištěné	2	9	3	42	84
bez vzdělání	0	5	4	11	11
základní včetně neukončeného	949	670	487	377	255
střední včetně vyučení (bez maturity)	406	552	667	633	642
úplné střední s maturitou včetně VOŠ	144	216	332	399	441
vysokoškolské	22	40	67	116	154

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování 21.1.2025

V Dlouhé Loučce žije 1 % obyvatel bez vzdělání. 16 % obyvatel pouze se základním vzděláním včetně neukončeného, toto procento se však velmi rychle snižuje. 40 % obyvatel v produktivním věku má střední odborné vzdělání a 28 % obyvatel má úplné střední vzdělání s maturitou nebo vyšší odborné vzdělání. 10 % obyvatel má vysokoškolské vzdělání. U dalších 5 % se vzdělání nepodařilo zjistit. Při srovnání s městem Uničov, je vzdělanostní struktura Dlouhé Loučky o trochu horší. Uničov má 15 % obyvatel se základním vzděláním, což je o jeden procentní bod méně než Dlouhá Loučka. Uničov má 35 % obyvatel se středním vzděláním včetně vyučení, to je o pět procentních bodů méně než Dlouhá Loučka. Uničov má 33 % obyvatel s úplným středním vzděláním, to je o pět procentních bodů více než Dlouhá Loučka. Uničov má 11 % vysokoškolsky vzdělaných obyvatel, a to je o jeden procentní bod více než obec Dlouhá Loučka.

Graf 6 Vzdělanostní struktura obyvatel v roce 2021

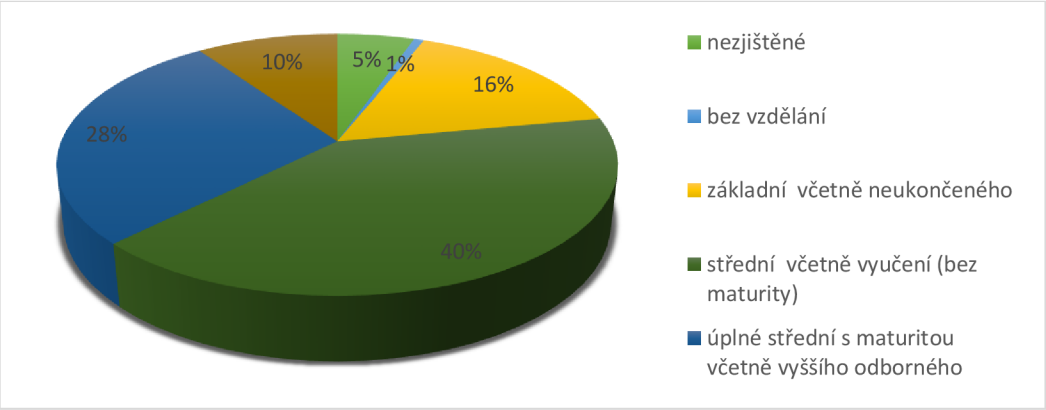

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování 21.1.2025

Spolky v obci

V obci Dlouhá Loučka funguje několik spolků. Jedná se o Spolek Jáchyma Pivce, Hasiči Dlouhá Loučka, Hasiči Plinkout, Myslivecký spolek Dlouhá Loučka, TJ Sokol, Tábor Dlouhá Loučka.

Spolek Jáchyma Pivce

Tento spolek byl založen skupinou obyvatel hlavně z důvodu pořádání turistického pochodu Přírodním parkem Sovinecko. Tento pochod bude mít v letošním roce již svůj 22. ročník a každý rok se ho účastní stále více občanů ze širokého okolí. Pochod vede velmi krásnou přírodou Sovinecka.

Pochod přírodním parkem Sovinecko

Spolek Jáchyma Pivce (cit. 14.3.2025) udává, že účastníci pochodu si mohou vybrat ze čtyř tras podle délky. První trasa A je dlouhá 30 km a vede z Dlouhé Loučky přes Karlov, Sovinec, Rešovské vodopády, Křížový vrch a nazpět do Dlouhé Loučky. Druhá trasa B je dlouhá 25 km vede z Dlouhé Loučky přes Sovinec, Rešovské vodopády, Křížový vrch a zpět do Dlouhé Loučky. Trasa C je dlouhá 15 km a vede z Dlouhé Loučky do Karlova, Sovince a zpět do Dlouhé Loučky. Trasa D má 10 km a vede z Dlouhé Loučky na Sovinec a zpět do Dlouhé Loučky. Na těchto trasách jsou k vidění velmi zajímavá místa.

Karlov u Paseky – jedná se o nyní již převážně chatovou oblast, která leží v nadmořské výšce 600 m.n.m. Z této vesničky je nádherný výhled na Jeseníky a Oderské vrchy a na rovinu Hané. Je zde vybudovaná jízdárna a spousta koní k ježdění.

Křížový vrch – se nachází u obce Ruda na Rýmařovsku. Je proslulý křížovou cestou se čtrnácti zastaveními, které tvoří pískovcové sochy. Křížová cesta byla v roce 2018 prohlášena národní kulturní památkou.
Rešovské vodopády – tvoří vodní kaskády říčky Huntavy. Po trase se nachází několik vodopádů. Ten nejvyšší má 7,5 m a je nejvyšším vodopádem Nízkého Jeseníku. Jedná se o Národní přírodní památku.
Hrad Sovinec – hrad pochází z počátku 14. století. V současnosti se hrad postupně opravuje a je zde pořádáno mnoho akcí.

Hasiči Dlouhá Loučka

Jedná se o sdružení dobrovolných hasičů. Tento spolek slouží nejen k zajištění požární bezpečnosti obce a okolí, ale je pořadatelem i mnoha akcí pro občany obce, na kterých kromě organizace akce obstarává i občerstvení. Hasiči pořádají Hasičský ples, Memoriál Rudolfa Schindlera a další akce. Hasiči se však nepodílejí pouze na organizaci akcí, ale také na potřebné pomoci v případě nouze. Po povodních v září 2024 uspořádali hasiči sbírku a darované věci následně rozváželi do postižených vesnic. Nejeden hasič se účastnil i odklízecích prací.

Hasiči Plinkout

Spolek hasičů Plinkout zajišťuje v místní části Plinkout pořádání různých akcí a také hasičských soutěží, kterých se hasiči i účastní. Hasiči Plinkout se již přes padesát let zúčastňují hasičských soutěží a celoročních lig.

Myslivecký spolek Dlouhá Loučka

Myslivost neznamená jen lov, ale celoroční práci zaměřenou na péči o přírodu, zvěř i komunitní život. Myslivci se snaží udržet rovnováhu v přírodě, a také organizují mnoho akcí pro veřejnost např. Myslivecký ples, Dětský den ve spolupráci se SRDPŠ, závody v brokové střelbě, Gulášfest. Další akcí jsou například Podzimní zkoušky psů, kde se testují dovednosti loveckých psů, kteří jsou svým majitelům nepostradatelnými partnery v terénu. V průběhu zkoušky psi ukazují své schopnosti při dohledávání zraněné zvěře, sledování stopy a také práci ve vodě. Tato zkouška je náročná nejen pro samotné psy, ale i pro jejich majitele.

Tábor Dlouhá Loučka a táborová klubovna

Tento spolek pořádá letní tábory pro děti v Jedovnicích. Jednou týdně se koná schůzka v táborové klubovně, kde mají děti zajištěny různé aktivity. Tráví zde svůj volný čas rozvíjením různých dovedností a vyráběním různých výrobků. Vedoucí s dětmi vyrábí výrobky, chodí s nimi do lesa na výpravy, kde využívají naučené dovednosti.

TJ Sokol Dlouhá Loučka

Pod jménem TJ Sokol Dlouhá Loučka obec celkem úspěšně reprezentuje fotbalový tým.

4.2.4 Hospodářství

Hospodaření obce

Tabulka 7 ukazuje, že obec Dlouhá Loučka v roce 2023 hospodařila s příjmy v hodnotě 64 446 000 Kč a její výdaje činily 62 503 000 Kč. Rok 2023 skončil s přebytkem 1 943 000 Kč.

Tabulka 7 Příjmy a výdaje obcí ve správním obvodu ORP Uničov v roce 2023 v tis. Kč

Obec	Příjmy celkem	Výdaje celkem	Saldo příjmů a výdajů
Dlouhá Loučka	64 446	62 503	1 943
Lipinka	4 811	4 452	360
Medlov	55 613	47 625	7 988
Nová Hradečná	21 656	15 978	5 678
Paseka	39 363	28 441	10 922
Šumvald	50 743	32 563	18 181
Troubelice	84 476	78 224	6 252
Újezd	39 532	39 710	-178
Uničov	366 192	310 958	55 234
Želechovice	6 765	6 619	146

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování 26.1.2025

Daňové příjmy obce činily 45 355 000 Kč, nedaňové příjmy 6 759 000 Kč a kapitálové příjmy byly 43 000 Kč. Přijaté transfery obce byly 12 288 000 Kč. Výdaje se skládaly z běžných výdajů 32 462 000 Kč a kapitálových výdajů 30 040 000 Kč.

Ve srovnání s ostatními obcemi ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Uničov má Dlouhá Loučka vysoké příjmy, ale zároveň oproti ostatním obcím měla také velmi vysoké výdaje.

Ekonomická situace

Podle údajů z Českého statistického úřadu, které jsou shrnuty v tabulce 8, je v Dlouhé Loučce celkem 223 podniků se zjištěnou aktivitou. Nejvíce převažují podnikatelské subjekty podnikající ve stavebnictví a ve velkoobchodě a maloobchodě; opravy a údržba motorových vozidel. Dalším významným odvětvím je průmysl a zemědělství, lesnictví, rybářství. Nejméně zastoupeným odvětvím je činnost v oblasti nemovitostí, vzdělávání a kulturní, zábavní a rekreační činnosti.

Tabulka 8 Podnikatelské subjekty podle převažující aktivity k 31.12.2024

Podnikatelské subjekty podle převažující činnosti k 31.12.2024	**Registrované podniky**	**Podniky se zjištěnou aktivitou**
Celkem	362	**223**
A Zemědělství, lesnictví, rybářství	38	**24**
B-E Průmysl celkem	60	**34**
F Stavebnictví	60	**42**
G Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	58	**37**
H Doprava a skladování	9	**7**
I Ubytování, stravování a pohostinství	21	**10**
J Informační a komunikační činnosti	6	**6**
K Peněžnictví a pojišťovnictví	6	**6**
L Činnosti v oblasti nemovitostí	6	**2**
M Profesní, vědecké a technické činnosti	28	**18**
N Administrativní a podpůrné činnosti	7	**6**
O Veřejná správa o obrana; povinné sociální zabezpečení	3	**2**
P Vzdělávání	5	**2**
Q Zdravotní a sociální péče	4	**4**
R Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	4	**3**
S Ostatní činnosti	31	**16**
X nezařazeno	0	0

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování 21.1.2025

V obci se nachází 179 podnikajících fyzických osob a 44 právnických osob, jak ukazuje tabulka 9. Podnikajících fyzických osob, které podnikají dle živnostenského zákona se v obci nachází 149. Podnikajících fyzických osob, které se řídí dle jiného, než živnostenského zákona je 15 a v obci je dále také 14 podnikatelů zaměřujících se na

zemědělství. Právnické osoby mají nejčastěji formu obchodní společnosti a to 33 společností, 2 akciové společnosti a 1 družstvo.

Obec Dlouhá Loučka i ZOD Agro Dlouhá Loučka a další podnikatelé patří mezi zakládající členy Místní akční skupiny **MAS Uničovsko, o.p.s.** Tato skupina vznikla v roce 2006 za účelem zvyšování kvality života v regionu a zlepšování ekonomické situace. Členy jsou jak obce mikroregionu Uničovska, tak místní podnikatelé, nevládní organizace, další subjekty a občané, kteří se vzájemnou spoluprací snaží o zlepšení situace v rozvoji lidských zdrojů, sportovního i společenského života v obcích, zlepšení životního prostředí, podpoře podnikání a snižování nezaměstnanosti a také zlepšit konkurenceschopnost zemědělských podniků. (MAS Uničovsko, cit. 1.2.2025)

Tabulka 9 Podnikatelské subjekty podle právní formy k 31.12.2024

Podnikatelské subjekty podle právní formy k 31.12.2024	**Registrované podniky**	**Podniky se zjištěnou aktivitou**
Celkem	362	**223**
Fyzické osoby	**303**	**179**
Fyzické osoby podnikající dle živnostenského zákona	264	149
Fyzické osoby podnikající dle jiného než živnostenského zákona	16	15
Zemědělští podnikatelé	19	14
Právnické osoby	**59**	**44**
Obchodní společnosti	35	33
akciové společnosti	2	2
Družstva	1	1

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování 21.1.2025

V obci se nevyskytují žádná ubytovací zařízení.

Trh práce

Trh práce je místo, kde se střetává nabídka a poptávka po práci. Občané práci nabízí a firmy ji poptávají. Nezaměstnanost je základní ukazatel situace na trhu práce. Nezaměstnanost obyvatel obce má dopad na celou obec. Pokud je občan nezaměstnaný, neodvádí daně, které se pak dostávají zpět do rozpočtu obcí. Nezaměstnaný občan má nižší příjem, převážně ze sociálních dávek, snižuje se mu životní úroveň a méně utrácí. To má vliv na místní podnikatele a provozovatele služeb a celkově na obec.

Tabulka 10 Podíl nezaměstnaných v obcích ve SO ORP Uničov 31.12.2024

Obec	Dosažitelní uchazeči	Podíl nezaměstnaných
Dlouhá Loučka	53	4,13
Lipinka	6	5
Medlov	37	3,3
Nová Hradečná	16	3,3
Paseka	42	5,27
Šumvald	35	3,38
Troubelice	34	2,88
Újezd	45	4,79
Uničov	319	4,49
Želechovice	4	2,35

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování 22.1.2025

Počet **dosažitelných uchazečů** (uchazeči ve věku 15-64, kteří mohou okamžitě nastoupit do zaměstnání, jsou tedy bez objektivní překážky jako např. pracovní neschopnost, výkon trestu a další překážky) nám ukazuje tabulka 10. V Dlouhé Loučce bylo k 31.12.2024 evidováno 53 dosažitelných uchazečů o zaměstnání. **Podíl nezaměstnaných** je podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 ze všech obyvatel ve stejném věku. Podíl nezaměstnaných byl k 31.12.2024 v Dlouhé Loučce 4,13 %. Ve srovnání s ostatními obcemi ve správním obvodu ORP Uničov nepatří Dlouhá Loučka ani mezi nejnižší, ani mezi nejvyšší čísla. Vyšší podíl nezaměstnaných má obec Lipinka, Paseka, Újezd a také Uničov.

Vývoj počtu nezaměstnaných

Vývoj počtu dosažitelných uchazečů evidovaných na Úřadu práce zobrazený v grafu 7 ukazuje, že největší počet dosažitelných uchazečů byl v roce 2014. Poté se až do roku 2018 počet uchazečů evidovaných na Úřadu práce neustále snižoval. V roce 2021 byl tento počet nejnižší. Od roku 2022 se začal počet uchazečů opět mírně zvyšovat, ale v loňském roce počet uchazečů mírně poklesl.

Graf 7 Dosažitelní uchazeči k 31.12. v letech 2014-2024

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí, cit. 2.2.2025

Dojížďka za prací, studiem

Dle posledního sčítání lidí, domů a bytů v roce 2021 je v Dlouhé Loučce 1 254 pracujících občanů včetně studentů. Dle grafu 8 je místo výkonu práce nebo studia v obci u 365 obyvatel, 559 obyvatel obce dojíždí do jiné obci v okresu Olomouc. 73 obyvatel dojíždí za prací či studiem do jiného okresu a 7 obyvatel pracuje či studuje v zahraničí. U 250 osob se nepodařilo tyto informace zjistit.

Graf 8 Místo výkonu práce, studia SLDB 2021

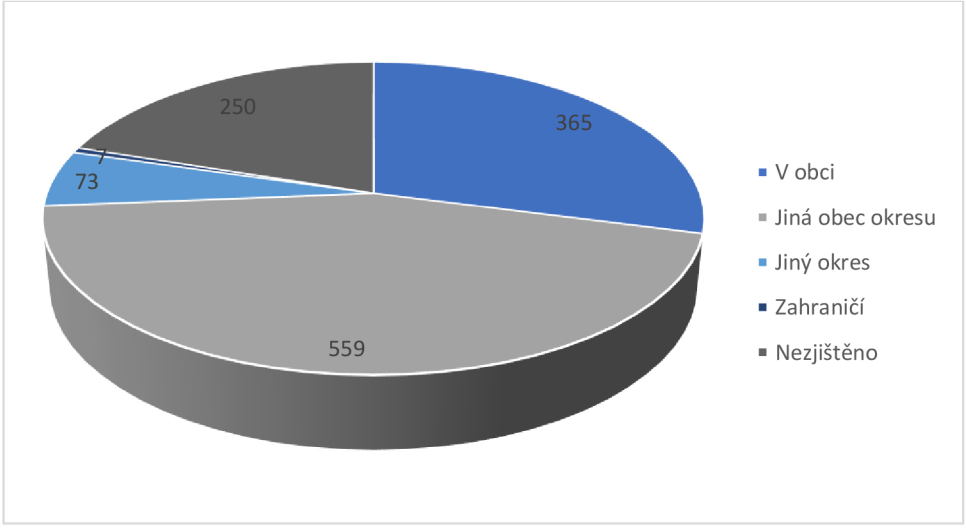

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování 21.1.2025

4.2.5 Infrastruktura

Technická infrastruktura

Vodovodní síť

Vodovod byl vybudován v roce 2014. Celková délka vodovodu je 13 175,64 m. Obec Dlouhá Loučka je napojena na skupinový vodovod Uničov, který zásobuje pitnou vodou Uničov včetně Střelic, Benkova, Brníčka a Nové Dědiny, Renot, Horní Sukolom, Dolní Sukolom, Želechovice a také Paseku, Dlouhou Loučku a Újezd u Uničova. Vodovod je na skupinový vodovod napojen v západní části obce, odtud se voda přečerpává do VDJ 2x250 m^3 (311,1 -315,00 m.n.m.) a odtud je voda rozvedena do obce. (PRVK Olomouckého kraje, cit. 6.2.2025)

Obrázek 10 Vodovody Olomoucká oblast

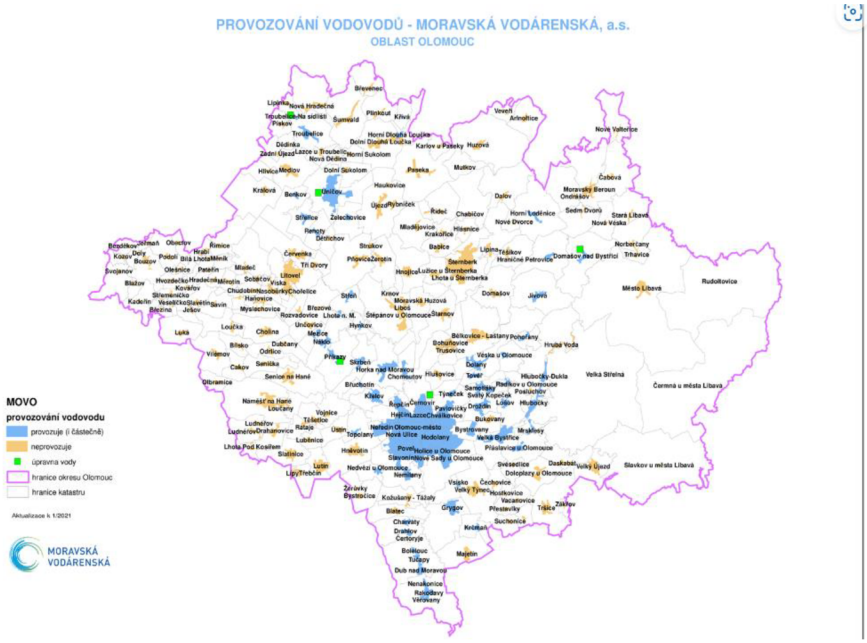

Zdroj: Moravská vodárenská, cit. 5.2.2025

Kanalizační síť

Dlouhá Loučka má vybudovanou jednotnou kanalizaci, která je zhotovena z betonových trub DN 300-600 a z trub PVC DN 300-400. Ukončení kanalizace je v mechanicko-biologické ČOV, která má kapacitu 2 040 EO (361 m^3/ den). Kal, který je zde vyprodukován, je dopravován na ČOV Šternberk. Provozovatelem kanalizace i ČOV je společnost VHS Sitka

Šternberk. Délka kanalizační sítě je 12 446 m, počet přípojek je 536 a procento napojení činí 96 %. (PRVK Olomouckého kraje, cit. 6.2.2025)

Obrázek 11 Kanalizace Dlouhá Loučka

Zdroj: PRVK Olomouckého kraje, cit. 6.2.2025

Plynovodní síť

Obec Dlouhá Loučka je komplexně plynofikována.

Nakládání s odpady

Obec Dlouhá Loučka má kromě klasických kontejnerů na papír, sklo, bioodpad, plasty a kovy rozmístěných po obci, také podzemní kontejnery, které jsou na 5 místech, a to v Dlouhé Loučce ve čtyřech lokalitách a jedna v Plinkoutě. Podzemní kontejnery jsou na sběr papíru, skla a plastů. Každá domácnost obdržela od obce popelnici na plasty a sklo. Odpady jsou vyváženy dle svozového kalendáře, který je zveřejněn na stránkách obce.

Graf 9 Vyprodukovaný odpad v letech 2021-2023 v kg na obyvatele

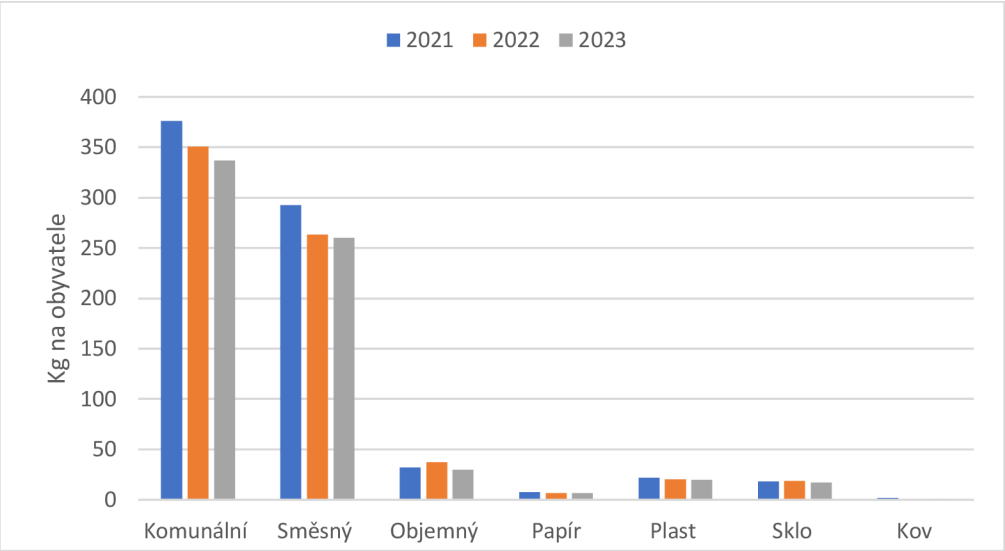

Zdroj: Informační systém odpadového hospodářství, vlastní zpracování 7.2.2025

Z údajů získaných ze stránek Informačního systému odpadového hospodářství od Ministerstva životního prostředí je patrné, že obyvatelé obce každý rok vyprodukují méně komunálního odpadu. V roce 2021 vyprodukoval občan obce 376 kg komunálního odpadu a v roce 2023 již pouze 336,6 kg, což je snížení za dva roky o 39,4 kg na občana. Zároveň ale dochází i ke snižování množství tříděného odpadu, jako je plast, papír a sklo. Množství vyprodukované na občana se mírně snížilo u plastů a u skla.

K dispozici občanům je sběrný dvůr, kam lze odvážet odpady jako např. železný šrot, nebezpečné odpady, vyřazené elektro a velkoobjemový odpad.

V obci se nachází kompostárna, kam mohou občané vozit svůj bioodpad.

Dopravní infrastruktura

Obcí prochází silnice druhé třídy 449 ve směru Litovel-Uničov – Rýmařov. Dále silnice třetí třídy 4492 ze Šumvaldu, 4491 z Plinkouta a 4451 z Křivé.

Obrázek 12 Silnice v Dlouhé Loučce

Zdroj: Ředitelství silnic a dálnic, cit. 4.2.2025

Obcí neprochází železniční doprava. Nejbližší železniční stanice je buď Uničov nebo stanice Újezd u Uničova, obě zhruba 7 km od obce. Uničovem prochází železniční trať č. 290 Olomouc – Šumperk, která prošla v roce 2022 modernizací. Trať č. 290 je první regionální železnice v České republice, kde je zavedena maximální možná rychlost 160 km/hod. Cesta z Uničova do Olomouce trvá nyní pouhých 17 minut místo 45 minut.
Obec Dlouhá Loučka je zasíťována autobusovou dopravou.

4.2.6 Vybavenost obce

Bydlení

Obec Dlouhá Loučka má podle posledního sčítání lidí, domů a bytů v roce 2021 celkem 651 domů. Z toho je 576 obydlených a 75 neobydlených. Tabulka 11 ukazuje vývoj v posledních 40 letech. Celkový počet domů se neustále zvyšuje. Mezi lety 2011 a 2021 přibylo v obci 37 domů. Postupně se mění i poměr mezi rodinnými domy a bytovými domy. Počet rodinných domů se zvyšuje, díky výstavbě rodinných domů v posledních letech. Počet bytových domů se postupně snižuje. Převážná většina domů je ve vlastnictví fyzických osob. Domy, jejichž majitelem je obec, nebo stát se snižuje až na nynějších 6 domů.

Tabulka 11 Počet domů v Dlouhé Loučce v letech 1980-2021

Rok	**1980**	**1991**	**2001**	**2011**	**2021**
Obydlené domy	**501**	**503**	**527**	**526**	**576**
- Rodinné domy	459	467	498	495	545
- Bytové domy	34	25	20	21	16
- Vlastnictví FO	452	457	487	477	549
- Vlastnictví stát, obec	26	30	10	10	6
Neobydlené domy	**26**	**63**	**66**	**88**	**75**
Domy celkem	**527**	**566**	**593**	**614**	**651**

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování 25.1.2025

Školství a vzdělávání

Obec Dlouhá Loučka je zřizovatelem Základní a Mateřské školy. V mateřské škole jsou tři třídy s celodenním provozem a celkovou kapacitou 75 dětí. 1. třída Mravenečci pro děti ve věku 2,5 až 4 roky. Děti se seznamují zábavným způsobem se vzděláváním. 2. třída Berušky pro děti ve věku 4 až 6 let. 3. třída Včelky pro děti ve věku 5 až let. Jedná se o předškolní vzdělávání, kdy jsou děti seznamovány se základy pro vstup do školy. V zahradě mateřské školy se nachází nově vybudované dětské hřiště.

Obrázek 13 Mateřská škola Dlouhá Loučka

Zdroj: Mateřská škola Dlouhá Loučka, cit. 3.2.2025

Mateřská škola nabízí dětem zájmové kroužky. Nabídka se skládá z těchto zájmových kroužků:

- Flétnička – díky hře na zobcovou flétnu se děti učí správnému dýchání a tím rozvíjí své hudební a rytmické cítění;
- Tvořivé pátky – děti si zde mohou vyrábět různé dekorace z papíru, přírodnin, dřeva či hlíny;
- Slavíček – hudebně-pohybový kroužek, kde se děti seznamují se zpěvem, s jednoduchými tanečními kroky, cvičí svůj hudební sluch a rytmus. (Mateřská škola Dlouhá Loučka, cit. 3.2.2025)

Základní škola je rozložena do dvou budov. V budově u Modré hvězdy se nachází první stupeň. V prvním stupni se vzdělává 97 žáků. Ve druhé budově se nachází druhý stupeň, kde se vzdělává 82 žáků. Celkem navštěvuje základní školu 179 žáků. Počet se však během roku mění podle toho, jak se mění počet dětí v Klokánku Dlouhá Loučka. Na škole vyučuje 13 pedagogů, 5 asistentek pedagoga. Na škole u Modré hvězdy funguje školní družina, kde jsou ve třech odděleních tři vychovatelky. Základní škola má svou vlastní školní jídelnu, která vaří i pro Mateřskou školku. Ve školní jídelně pracuje sedm zaměstnankyň. Školní jídelna zajišťuje obědy i pro školu a školu ve vedlejší obci Paseka a také pro další strávníky např. pro seniory. (Základní škola Dlouhá Loučka, cit. 8.2.2025)
Dlouhá Loučka vlastní obecní knihovnu, která poskytuje k vypůjčení knihy, časopisy a je zde dostupné internetové připojení. V knihovně se pořádají různé koncerty, jsou zde organizovány večery s deskovými hrami a další akce.

Zdravotnictví

V obci je k dispozici praktický lékař pro dospělé MUDr. Romana Valouchová, která zde ordinuje v pondělí a ve čtvrtek. Ordinace se nachází v budově Mateřské školky. Dále se zde nachází ordinace Interní ambulance a homeopatie MUDr. Milana Nasswettra, který zde ordinuje každý den kromě čtvrtka. Dětský lékař v obci již neordinuje. Do obce dojíždí jednou za měsíc gynekolog MUDr. Dan Kroupa. Zubní ordinace se v obci již nevyskytuje. V obci je k dispozici lékárna, která má otevřeno od pondělí do pátku.

Sociální péče

V obci bylo v roce 2011 vybudováno v budově bývalé školy zařízení Fondu ohrožených dětí Klokánek. Toto zařízení slouží pro děti jako náhrada ústavní výchovy a nabízí přechodnou rodinnou péči po dobu, než se mohou děti vrátit do své rodiny nebo je jim nalezena trvalá náhradní rodinná péče. Děti z Klokánku navštěvují místní Mateřskou i základní školu.

Na obecním úřadě je zřízena malá hernička pro maminky s dětmi Jahůdka. Otevřeno je pondělí, středa a pátek.

V Dlouhé Loučce již není k dispozici dům s pečovatelskou službou. Své služby však nabízí i pro okolní obce Dům pro seniory Uničov, který má k dispozici 30 pokojů a 62 lůžek. Město Uničov uvažuje, že v budoucnu bude služby nadále rozšiřovat, aby byla pokryta poptávka po těchto službách.

Kultura

K pořádání kulturních akcí lze využít Kulturní dům, kde se pořádají plesy, dětské dny, prodejní trhy. K pořádání letních akcí slouží buď prostranství před hasičskou zbrojnicí, kde se rozsvěcuje vánoční strom nebo zámecký park, kde se pořádají dětské dny, hodové slavnosti nebo lze využít i fotbalové hřiště. Mezi neoblíbenější kulturní události se řadí hodové slavnosti a velmi oblíbené jsou i akce pořádané pro děti. Tyto akce organizují členové SRPDŠ ve spolupráci s hasiči. Velmi oblíbenou a hojně navštěvovanou akcí je Pochod přírodním parkem Sovinecko, který pořádá Spolek Jáchyma Pivce. V roce 2024 proběhl již 21. ročník a zúčastnilo se ho 521 turistů z celé republiky.

Filmová představení pro veřejnost jsou promítána v místním kině, které má kapacitu sto diváků. Do kina je možno se dostat bezbariérově vchodem ve středu parkoviště. Nejvíce navštěvovaným filmem od roku 2000 jsou Ženy v pokušení, které shlédlo 325 diváků.

Sport a volnočasové aktivity

V obci se nachází fotbalové hřiště, tělocvična, multifunkční hřiště, kde lze hrát tenis, scate park a čtyři oplocené dětské hřiště, každé pro jinou věkovou kategorii dětí. Dlouhá Loučka nemá k dispozici žádné jiné sportovní vyžití a zájemci o fitness centra musí dojíždět právě do Uničova. Kde se nachází i krytý bazén a také venkovní bazén.

4.2.7 Životní prostředí

Obec Dlouhá Loučka má katastrální výměru 2 662 ha. Z celkové výměry je 1 809 ha využito jako zemědělská půda a 853 ha jako nezemědělská půda. Mezi nezemědělskou půdu patří lesy, vodní plochy, zastavěná plocha a nádvoří a ostatní plochy.

Tabulka 12 Struktura využití půdy v obci Dlouhá Loučka k 31.12.2023

Využití půdy	**Výměra ha**
Zemědělská půda	**1 809**
- Orná půda	1 520
- Zahrada	73
- Ovocný sad	9
- Trvalý travní porost	208
- Chmelnice	0
- Vinice	0
Nezemědělská půda	**853**
- Lesní pozemek	534
- Vodní plocha	22
- Zastavěná plocha a nádvoří	50
- Ostatní plocha	246
Koeficient ekologické stability	**0,47**

Zdroj: Český statistický úřad, cit. 24.1.2025

Koeficient ekologické stability je číslo, které vyjadřuje poměr ploch tzv. stabilních (lesy, trvalé travní porosty, sady, vinice, zahrady, chmelnice a vodní plochy) a nestabilních krajinotvorných prvků v daném území (orná půda, ostatní plochy a zastavěné plochy). Území s koeficientem nižším než 0,1 jsou území s maximálně narušenou přírodní strukturou, hodnota mezi 0,1 – 0,3 jsou území nadprůměrně využívaná se zřetelným narušením přírodních struktur, hodnota mezi 0,31 -1 značí území intenzivně využívané, zejména zemědělskou velkovýrobou, hodnota 1,01 – 2,99 je celkem vyvážená krajina, hodnota 3 a více je přírodě blízká krajina s nízkou intenzitou využívání krajiny člověkem.
Hodnota koeficientu Dlouhé Loučky dosahuje hodnoty 0,47. Znamená to tedy, že území obce je území intenzivně využívané, zejména zemědělskou výrobou.

4.2.8 Správa obce

Obecní úřad

Řízení obce má na starost zastupitelstvo, které si občané ve volbách zvolí na období čtyř let. Zastupitelstvo v Dlouhé Loučce má 15 členů. Po volbách si zastupitelstvo ze svého středu zvolí starostu a místostarostu, založí finanční a kontrolní výbor, zřizuje příspěvkové organizace. V Dlouhé Loučce konkrétně jsou zastupitelstvem zřízeny Mateřská škola Dlouhá Loučka a Základní škola Dlouhá Loučka.

Rada obce má 5 členů. Rada obce zřizuje komisi pro životní prostředí, sociální komisi, komisi pro občanské záležitosti a kulturní komisi a školskou komisi.

Informace jsou občanům sdělovány obecním rozhlasem, jsou dostupné na úřední desce, na webových stránkách obce. Obec čtyřikrát do roka vydává obecní zpravodaj, kde jsou uvedeny aktuální informace o životě v obci. Obecní úřad má úřední hodiny v pondělí a ve středu od 8,00 do 11,30 a od 13,00 do 16,30.

Hospodaření obce

Z tabulky 13 je patrné, že hospodaření obce je každý rok jiné a závisí na plánovaných a uskutečněných projektech. Obec má sice zvyšující se daňové příjmy, ale zároveň má celkem vysoké náklady. Po většinu let skončil rozpočet s nějakým přebytkem, ale v letech 2014, 2015, 2019 a 2021 skončil rozpočet v minusových číslech.

Tabulka 13 Příjmy a výdaje obce v letech 2014-2023

Rok	Příjmy v tis. Kč					Výdaje v tis. Kč			Saldo v tis.Kč
	Daňové	Nedaňové	Kapitálové	Dotace	**Celkem**	Běžné	Kapitálové	**Celkem**	
2014	21 698	2 844	924	30 285	**55 751**	17 023	41 529	**58 552**	**-2 801**
2015	22 167	3 274	485	10 895	**36 821**	15 733	26 899	**42 633**	**-5 811**
2016	24 410	2 812	802	8 921	**36 945**	18 586	8 681	**27 267**	**9 678**
2017	26 774	3 206	4 202	2 786	**36 969**	19 737	11 919	**31 656**	**5 313**
2018	30 174	3 408	3 113	11 097	**47 792**	20 326	19 875	**40 201**	**7 591**
2019	32 712	4 089	32	13 623	**50 455**	23 393	28 967	**52 360**	**-1 904**
2020	30 689	4 861	22	18 498	**54 070**	19 416	18 206	**37 622**	**16 447**
2021	34 274	4 886	506	27 692	**67 358**	26 550	48 158	**74 708**	**-7 350**
2022	39 244	14 023	1 087	20 858	**75 213**	34 367	35 122	**69 489**	**5 724**
2023	42 355	6 759	43	12 288	**64 446**	34 462	30 041	**62 503**	**1 943**

Zdroj: Český statistický úřad, cit. 26.1.2025

Hospodaření obce je velmi závislé na ekonomické aktivitě občanů. Největšími zaměstnavateli v regionu jsou Miele technika s.r.o. a Unex a.s. Společnost Miele technika s.r.o. je výrobní závod, který je součástí německé skupiny Miele. V Uničově se vyrábí pračky a jako jediný závod skupiny Miele vyrábí sušičky prádla. Miele technika s.r.o. v současnosti zaměstnává zhruba 1 800 zaměstnanců. Více než polovina zaměstnanců je z Uničova a blízkého okolí včetně občanů z Dlouhé Loučky. Firma Unex a.s. je strojírensko-metalurgická společnost, která vyrábí odlitky, zajišťuje servis velkostrojů, kompletace a montáže např. mostních ocelových konstrukcí a jeřábů atd. V současnosti zaměstnává zhruba 1 500 zaměstnanců.

4.2.9 Dotazníkové šetření

K tomu, aby mohla obec zabezpečit plnění potřeb svých obyvatel, je nutné znát jejich potřeby a přání a také názory, jak se jim v obci žije a co se jim naopak nelíbí. Za tímto účelem bylo provedeno dotazníkové šetření, které probíhalo od 15.12. 2024 do 15.2. 2025. Dotazník byl distribuován elektronicky prostřednictvím sociálních sítí, přes QR kód nebo prostřednictvím přímého odkazu. Dotazník vyplnilo 133 občanů Dlouhé Loučky.

Dotazník obsahoval celkem 16 otázek. První otázka byla kontrolní a měla ověřit, zda je respondent občanem Dlouhé Loučky. Na tuto otázku odpovědělo kladně všech 133 respondentů. Druhá otázka se týkala doby žití v obci. Dotazník vyplnilo 70 občanů, kteří žijí v obci od narození, 42 občanů zde žije více jak 10 let a 21 občanů zde žije méně než 10 let.

Otázka číslo tři zjišťovala, jak jsou občané spokojeni se životem v Dlouhé Loučce. Z odpovědí vyplynulo, že z této skupiny je 105 obyvatel spokojených a 28 odpovědělo, že nejsou ani spokojeni, ani nespokojeni. Ani jeden občan není se životem v Dlouhé Loučce nespokojen.

Graf 10 Spokojenost se životem v obci Dlouhá Loučka

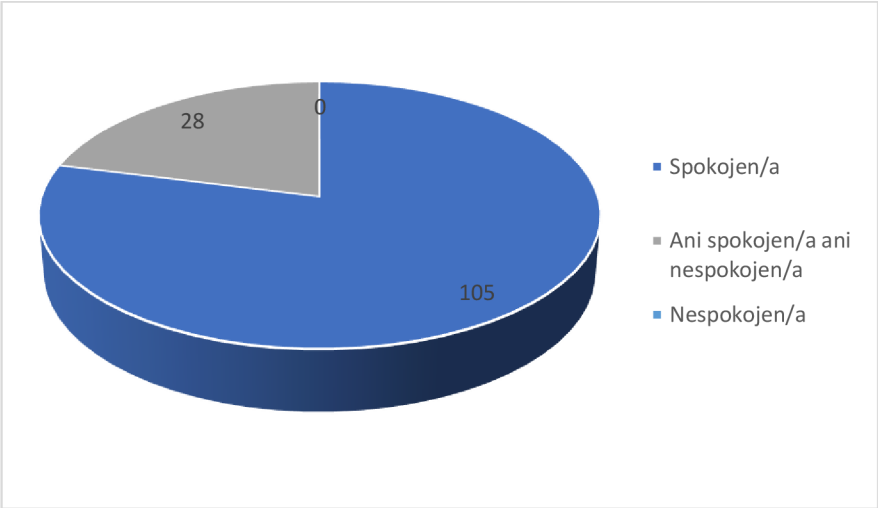

Zdroj: vlastní zpracování, dotazníkové šetření

Otázka čtyři zněla: Co se Vám v Dlouhé Loučce nejvíc líbí? V této otázce si mohl každý respondent zvolit jednu až pět odpovědí. Nejvíce se respondentům na Dlouhé Loučce líbí blízkost přírodě 74 hlasů a také dobré životní prostředí 72 hlasů. Celkem 67 hlasy je oceněn kulturní a společenský život. Poklidný život si pochvaluje 42 respondentů. Dobrá dopravní dostupnost se líbí 33 respondentům a také dostupnost pracovních příležitostí se líbí 33 respondentům. Naopak nejhůře hodnocené jsou informovanost občanů ze strany obce, kdy tuto možnost vybralo pouze 5 respondentů a podmínky pro podnikání pouze 1 hlas. V této otázce byla také možnost jiné, ve které byla oceněna obecní kompostárna.

Graf 11 Co se Vám na Dlouhé Loučce nejvíc líbí?

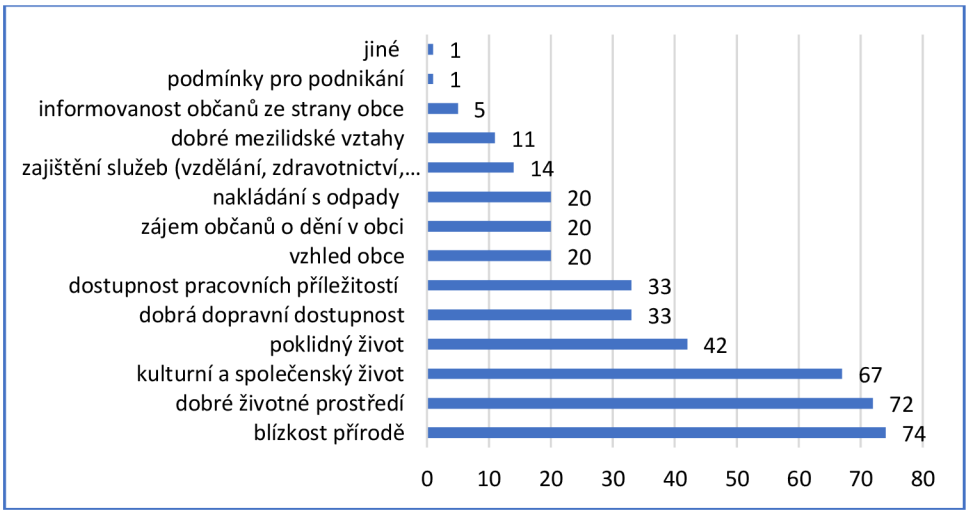

Zdroj: vlastní zpracování, dotazníkové šetření

Následující otázka se ptala: Co se Vám na Dlouhé Loučce nelíbí? I na tuto otázku bylo možno zvolit jednu až pět odpovědí. Nejhůře hodnocenou oblastí je kvalita dopravní infrastruktury, která se nelíbí 102 respondentům. Další oblastí, se kterou občané nejsou spokojeni je nedostatek pracovních příležitostí se 67 hlasy. Nejméně se občanům nelíbí podmínky pro podnikání, usedlý život a životní prostředí. Možnost jiné si zvolili 4 respondenti a napsali, že je upřednostňován Plinkout 2x, dále kritizují nově položenou silnici přes Dlouhou Loučku, která je hrbolatá a také průmyslovou zónu ve středu obce, která omezuje občany.

Graf 12 Co se Vám na Dlouhé Loučce nelíbí?

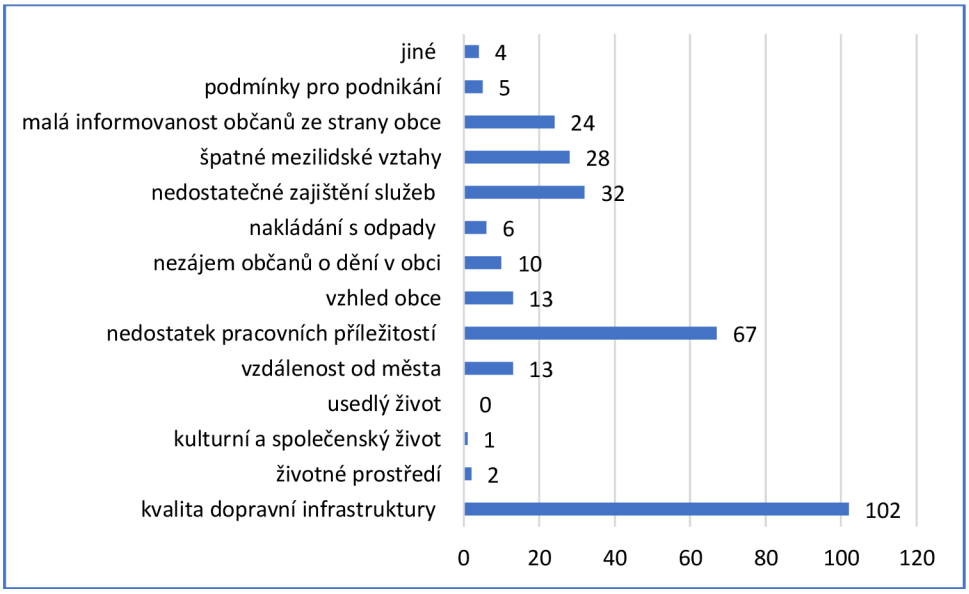

Zdroj: vlastní zpracování, dotazníkové šetření

Další otázka zněla: Jste aktivně zapojen/a do dění v obci? Pokud zní odpověď ano, uveďte jak. Na tuto otázku odpovědělo 122 respondentů, že nejsou nijak zapojeni do dění v obci a pouze 11 z této skupiny je zapojeno do dění v obci. Nejčastější zapojení do dění v obci je prostřednictvím Sboru dobrovolných hasičů, dále Myslivecký spolek, Sdružení rodičů, dětí a přátel školy. Jeden respondent je dokonce zapojen zároveň ve dvou spolcích.

Otázka číslo sedm se tázala: Jak získáváte informace o dění v obci? U této otázky byla možnost zvolit více odpovědí. Nejčastějším zdrojem informací je obecní zpravodaj se 112 hlasy, který ovšem vychází pouze čtyřikrát do roka. Informace jsou tedy poskytovány v malé frekvenci. Dalším využívaným zdrojem informací jsou webové stránky obce 91 hlasů,

obecní rozhlas se 71 hlasy, 3 respondenti uvádějí, že informace o obci nevyhledávají, 2 respondenti získávají informace od souseda a 2 uvedli možnost jiné, kde uvedli facebook a aplikace v obraze. Obec by se měla zamyslet, zda nezvýšit frekvenci vydávání zpravodaje, aby se zvýšila informovanost občanů.

Následující otázky zjišťovaly, zda občané využívají webové stránky obce a zda jsou přehledné. 110 respondentů využívá webové stránky a 23 respondentů odpovědělo, že webové stránky nevyužívá. Zároveň 83 respondentům přijdou webové stránky přehledné, ale také 50 respondentů odpovědělo, že se jim webové stránky nezdají přehledné. Z toho vyplývá, že by obec mohla popřemýšlet o tom, zda webové stránky nějak nepředělat, aby byly stránky pro občany přehlednější.

Otázka číslo deset zněla: Jak hodnotíte údržbu a čistotu veřejných míst v obci? Z těchto odpovědí není úplně patrná spokojenost s údržbou. 62 respondentů je s údržbou a čistotou spokojeno, ale zároveň 61 ji hodnotí jako průměrnou a 10 dokonce hodnotí údržbu jako špatnou. U těchto odpovědí bylo možno napsat důvod, proč je údržba špatná. Většinou byly uváděny důvody málo časté sekání trávy v létě a v zimě špatné odklízení sněhu z chodníků a komunikací. Ve dvou případech bylo odpovězeno, že pracovníci obce nepracují tak, jak mají. Údržba obce tedy neskončila úplnou spokojeností občanů a jistě by se na ní dalo více zapracovat.

Graf 13 Jak hodnotíte údržbu a čistotu veřejných míst v obci?

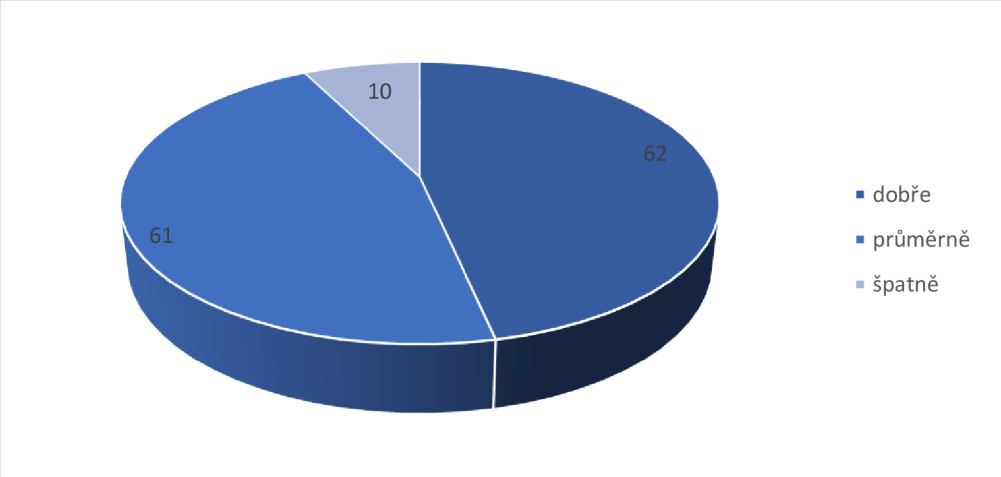

Zdroj: vlastní zpracování, dotazníkové šetření

Další otázkou bylo: Jak vnímáte mezilidské vztahy v obci? Na tuto otázku odpovědělo 65 respondentů dobře, 60 průměrně a 8 špatně. Ani s mezilidskými vztahy nejsou tedy občané úplně spokojeni. Toto však obec asi ovlivnit nedokáže. Toto je v moci občanů, jak se k sobě budou navzájem chovat.

Následující otázka se zaměřila na spolky a spokojenost s jejich prací. Zde bylo jednoznačně rozhodnuto o spokojenosti s prací spolků. Svou spokojenost projevilo hned 126 respondentů a pouze 7 není spokojeno. Obec Dlouhá Loučka pořádá hodně akcí, do kterých jsou jednotlivé spolky zapojeny a občané to oceňují.
Další otázka zjišťovala, na jaké oblasti by se měla obec více zaměřit. U této otázky bylo možno zvolit jednu až pět odpovědí. Tato skupina občanů je toho názoru, že největší pozornost si zaslouží kvalita místních komunikací, cyklostezek a chodníků se 108 hlasy, dalším výrazným zaměřením by měla být podpora bytové výstavby s 95 hlasy, následuje komunikace obecního úřadu směrem k občanům se 45 hlasy a podpora provozoven služeb a obchodu se 40 hlasy, péče o seniory s 30 hlasy a vzhled obce s 24 hlasy. U možnosti jiné se objevila kritika konkrétní silnice a jejího havarijního stavu. Tato odpověď by se tedy mohla připočíst ke kvalitě místních komunikací, cyklostezek a chodníků.

Graf 14 Na jaké oblasti by se měla obec více zaměřit?

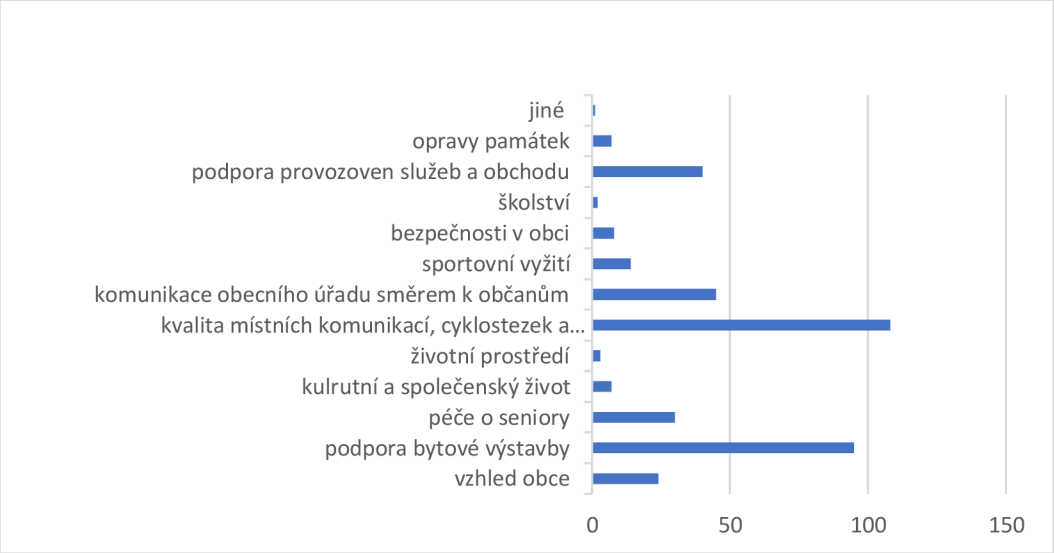

Zdroj: vlastní zpracování, dotazníkové šetření

Následující otázky jsou již identifikační. Otázka číslo 14 se ptala na pohlaví. V tomto ohledu bylo zastoupení mužů a žen velmi vyrovnané. Dotazník vyplnilo 67 žen a 66 mužů.

Graf 15 Jaké je Vaše pohlaví?

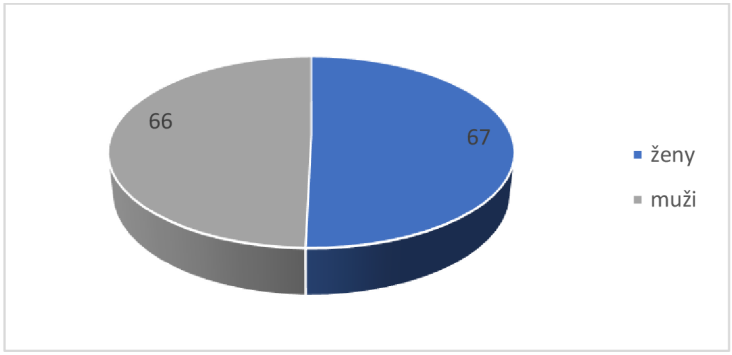

Zdroj: vlastní zpracování, dotazníkové šetření

Otázka číslo patnáct zjišťovala věk respondentů. Nejvíce dotazníků vyplnila věková skupina 30-49 let celkem 53 občanů, celkem 47 dotazníků vyplnila věková skupina 50-64 let, věková skupina 65 a více let je zastoupena 17 občany a nejméně zastoupených má věková skupina 15-29 let.

Graf 16 Jaký je Váš věk?

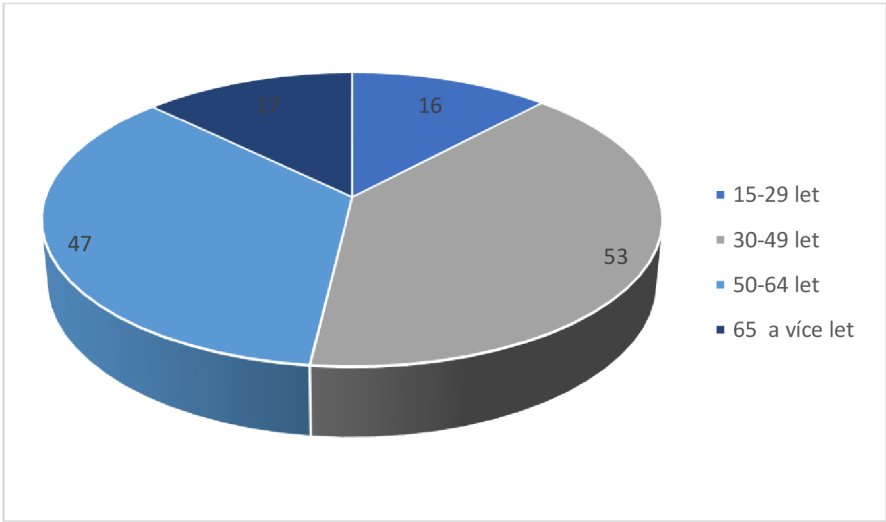

Zdroj: vlastní zpracování, dotazníkové šetření

Poslední otázka v dotazníku zjišťovala nejvyšší dosažené vzdělání respondentů. Dotazník vyplnilo nejvíce občanů se středním odborným vzděláním celkem 73 občanů, následuje 49 občanů se středním vzděláním s maturitou, 7 občanů se základním vzděláním a 4 vysokoškolsky vzdělaní občané.

Graf 17 Jaké je Vaše nejvyšší vzdělání?

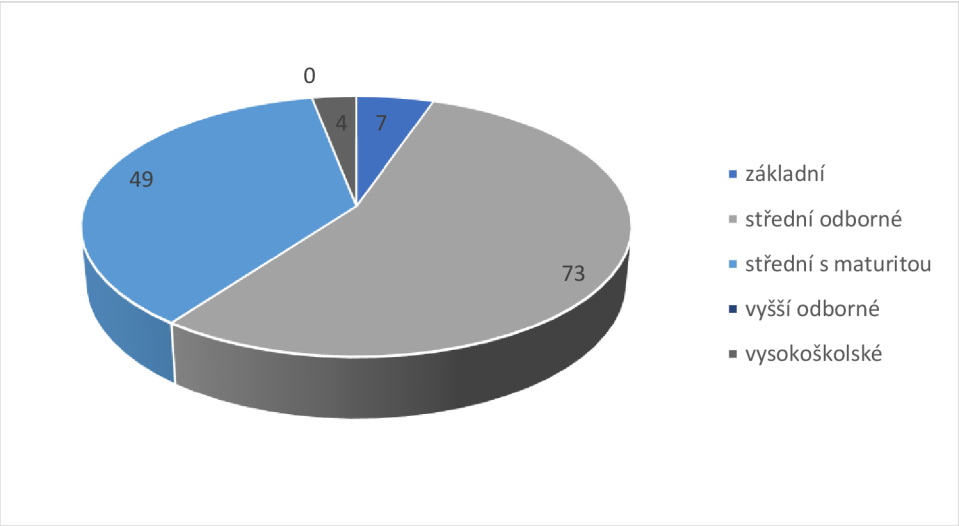

Zdroj: vlastní zpracování, dotazníkové šetření

4.2.10 Východiska pro návrhovou část

Informace z charakteristiky obce a dotazníkového šetření slouží jako podklad východisek pro návrhovou část. Tyto informace jsou zpracovány SWOT analýzou, kde jsou uvedeny silné a slabé stránky obce, její příležitosti a hrozby.

SWOT analýza

Silné stránky:

- dostatečná dopravní obslužnost autobusovými linkami;
- dobrá dopravní dostupnost obce;
- základní občanská vybavenost obce;
- dobré životní prostředí;
- technická infrastruktura – plynofikace, vodovodní síť, kanalizace;
- příspěvkové organizace – Mateřská a Základní škola;
- systém odpadového hospodářství;
- kompostárna, sběrný dvůr;
- bohatý kulturní a společenský život;
- zapojení spolků do pořádání kulturních akcí;
- dostatek dětských hřišť;
- obecní knihovna, kino.

Slabé stránky:

- stárnutí obyvatelstva;
- nedostatek finančních prostředků na investice rozvoje obce;
- kvalita místních komunikací;
- energetická náročnost obecních budov;
- nedostatek pracovních příležitostí v obci;
- nedostatečná podpora bytové výstavby;
- počet vysokoškolsky vzdělaných obyvatel pod průměrem ČR;
- péče o veřejné prostory;
- nedostatečná nabídka kvalitních služeb;
- nízká nabídka odborných lékařů.

Příležitosti:

- rozvoj sociálních služeb v obci pro určité cílové skupiny jako např. rodina, děti, mládež, senioři;
- zájem občanů o stavební pozemky;
- příprava pozemků pro výstavbu rodinných domů;
- zlepšení kvality a bezpečnosti na místních komunikacích;
- podpora komunitního života;
- osvěta v oblasti třídění a nakládání s odpady;
- zapojení mládeže do sportovních aktivit;
- podpora mimoškolních a volnočasových aktivit;
- využívání dotačních programů.

Hrozby:

- neexistence protipovodňových opatření;
- odliv mladší generace za prací do měst;
- dostupnost lékařské péče v obci;
- upadající zájem o členství ve spolcích;
- zhoršování životní situace některých skupin obyvatelstva;
- nízký přirozený přírůstek obyvatel;
- zvyšující se zadluženost obyvatelstva;
- snižující se množství vytříděných odpadů;

- nedostatečné vzdělání učitelů – nové požadavky ve školství;
- nedostatek finančních prostředků na rozvoj obce.

Obec Dlouhá Loučka má silné stránky především v technické vybavenosti obce. Obec je zasíťovaná plynem, kanalizací i vodovodem. V obci se nachází několik obchodů, lékárna, pobočka České pošty, knihovna. V obci ordinuje internista a obvodní lékařka. Gynekolog dojíždí několikrát v měsíci. Obec vlastní kulturní dům, kde se pořádají různé akce. V obci se nachází sběrný dvůr a kompostárna.

Mezi slabé stránky naopak patří nedostatek finančních prostředků na rozvoj obce, a hlavně stav některých komunikací, které jsou v havarijním stavu. Obyvatelstvo obce postupně stárne, mladší a vzdělanější generace odchází do měst za prací.

Příležitosti jsou ve využívání dotačních programů pro rozvoj obce, příprava nových pozemků pro výstavbu rodinných domů, o které je velký zájem, podpora mimoškolských a volnočasových aktivit pro mládež i dospělé.

Hrozby jsou zejména v odlivu mladší generace a stárnutí obyvatel, v neexistenci protipovodňových opatření, a také v upadajícím zájmu o členství v různých spolcích a o dění v obci.

4.3 Návrhová část

V této části je stanovena vize obce, jak by se chtěla obec vyvíjet, kam směřovat v budoucnosti a také cíle a opatření, která k naplnění této vize povedou. V neposlední řadě i určení odpovědnosti za realizaci, vyhodnocení a stanovení v jakém časovém období se budou provádět aktualizace dokumentu.

4.3.1 Vize obce

Obec Dlouhá Loučka umožňuje všem generacím občanů bezpečný, kvalitní a plnohodnotný život v blízkosti krásné přírody, s dobrým standardem služeb i možnostmi, jak trávit volný čas. Obec je vybavena technickou infrastrukturou a nabízí dobrou dopravní dostupnost. Obyvatelům poskytuje dostatek možností k setkávání, kulturnímu vyžití i k volnočasovým aktivitám. Obecní budovy jsou rekonstruovány a veřejná prostranství revitalizovány s minimálními dopady na životní prostředí a zároveň s maximálními úsporami energií.

4.3.2 Cíle a opatření

Cíl 1: Kvalitní technická a dopravní infrastruktura

Cílem je zkvalitnění technické a dopravní infrastruktury provedením výstavby nebo rekonstrukcí stávající infrastruktury.

Opatření 1.1 Výstavba a rekonstrukce dopravní infrastruktury a chodníků

- Výstavba chodníku na ulici Plinkoutská
- Výstavba chodníku podél silnice III/491 v Plinkoutě

Opatření 1.2 Výstavba a rekonstrukce technické infrastruktury

- Realizace inženýrských sítí – stavební parcely Rýmařovská
- Výstavba kanalizace Valšův Důl

Cíl 2: Zvýšení vybavenosti obce a kvality služeb, rozvoj obce

Cílem je zvýšit kvalitu poskytovaných služeb a vybavenosti obce.

Opatření 2.1 Výstavba, rekonstrukce budov pro veřejné využití

- Výměna střešní krytiny včetně oprav střechy na Obecním Úřadě
- Výstavba bytových jednotek v ulici Plinkoutská 50
- Dokončení výstavby sociálních bytů Plinkout

Cíl 3: Zeleň a životní prostředí

Cílem je zajistit soulad mezi životem obyvatel a životním prostředím. Jedná se zejména o efektivní odpadové hospodářství, obnova zeleně, energetické úspory, snižování negativních vlivů lidí na životní prostředí.

Opatření 3.1 Realizace opatření proti povodním a jiným živlům

- Protipovodňová opatření „FIBICH“

Opatření 3.2 Obnova přírodních prvků a zeleně

- Kaskáda tůní Plinkout
- Revitalizace Plinkoutského potoka se zádržnými hrázemi přívalové vody

Cíl 4: Podpora vzdělávání, kultury a sportu

Cílem je zvyšování kvality života občanů podporou vzdělávání a kulturních a volnočasových aktivit.

Opatření 4.1 Vybudování a rekonstrukce hřišť a sportovních zařízení

- Rekonstrukce dětského hřiště u Modré Hvězdy
- Oprava kotelny u ZŠ Modrá Hvězda na šatny a spojovací chodbu

4.3.3 Podpora realizace programu

Způsob realizace programu rozvoje obce

Za koordinaci aktivit spojených s realizací programu rozvoje obce je zodpovědné zastupitelstvo obce.

Vyhodnocování realizace programu rozvoje obce

Za vyhodnocování realizace PRO je zodpovědné zastupitelstvo. Vyhodnocování se bude provádět minimálně jednou ročně.

Aktualizace programu rozvoje obce

Program rozvoje obce je dokument, který je potřeba neustále aktualizovat. Aktualizace se budou provádět vždy na konci daného roku po dokončení vyhodnocení realizace.

5 Zhodnocení výsledků

Cílem této diplomové práce je posouzení a zhodnocení využitelnosti metodických pokynů Ministerstva pro místní rozvoj a Ministerstva vnitra pro tvorbu strategického plánu rozvoje obce. Dílčím cílem je zpracování případové studie – aktualizace Plánu rozvoje obce Dlouhá Loučka pro období 2025-2030, k čemuž byli využity tyto metodiky.

Program rozvoje obce je základním plánovacím dokumentem obce. Není to jen dokument k podávání žádostí o dotace, ale slouží i jako podklad pro rozpočet obce, jako podklad pro přípravu projektů, poskytuje informace občanům o směřování obce a plánovaných projektech, a také zlehčuje práci zastupitelům tím, že shromažďuje informace o obci a o připravovaných projektech. Z toho důvodu je tento dokument důležitý pro každou obec i pro ty malé. Tvorba programu rozvoje obce je však časově náročná činnost a tyto malé obce nemají personální kapacity ke zpracování PRO a většinou ani finanční prostředky, aby si program rozvoje obce nechali zpracovat externí firmou. Proto nechalo Ministerstvo pro místní rozvoj zpracovat Metodiku tvorby programu rozvoje obce a aplikaci Obcepro, kde si mohou i malé obce s menším úsilím vytvořit plnohodnotný program rozvoje obce.

Metodika tvorby programu rozvoje obce je přístupná na webu Ministerstva pro místní rozvoj. Metodika pomáhá tvůrci programu rozvoje obce s obsahem a strukturou dokumentu, ale také poskytuje další využitelné nástroje. Lze tedy využít statistická data, která jsou zde zpracována pro každou jednotlivou obec, šablony, e-learning a vzory podpůrných dokumentů. Metodika v úvodu vysvětluje, proč je program rozvoje obce pro jednotlivé obce důležitý a jaké otázky si musí obec položit před samotným zpracováním. V metodice je často zdůrazňováno, že do tvorby programu rozvoje obce je důležité zapojit i ostatní aktéry jako obyvatele, podnikatele, neziskové organizace. Tito aktéři mohou vnést do programu rozvoje obce jiný pohled na věc nebo nápady, které by zastupitele vůbec nenapadly. Cílem zapojení občanů je hlavně zvýšit informovanost zastupitelů, poskytnout jiný úhel pohledu na věc, vnést nové podněty pro co nejlepší rozhodování. Je však otázkou, jak obyvatele motivovat, aby měli chuť se zapojit do procesu tvorby PRO. Cílem každé obce by mělo být, co největší zapojení občanů do dění v obci.

Metodika velmi podrobně popisuje strukturu programu rozvoje obce. Program rozvoje obce se skládá se tří částí: úvod, analytická část a návrhová část. V úvodu jsou uvedeny důvody, proč se PRO zpracovává, jak vznikal, kdo ho tvořil, kdo další byl zahrnut do procesu tvorby. Analytická část je nejobsáhlejší částí. Skládá se z charakteristiky obce a východisek pro návrhovou část. Charakteristika obce je vlastně celkový přehled stavu obce, zahrnující i hodnocení stavu a vývoje různých oblastí života v obci. Soustředí se na identifikaci hlavních rozvojových problémů a zároveň i jejich příčin. Zahrnuje informace o hospodářství, ekonomice, infrastruktuře, vybavenosti, životním prostředí, demografii a fungování obce. V metodice je velmi podrobně popsána každá kapitola, která do charakteristiky patří, včetně možných zdrojů, kde lze čerpat informace. Takto zpracovaná charakteristika obce spolu s provedeným dotazníkovým šetřením nebo poznatky z připomínkování slouží jako podklad pro vytvoření východisek pro návrhovou část.
Návrhová část se skládá ze strategické vize, opatření a aktivit a také z podpory realizace programu. Metodika srozumitelnou formou vysvětluje, jak si stanovit vizi obce na následujících 10-20 let a přikládá různé příklady stanovených vizí. U opatření a aktivit jsou vysvětleny jednotlivé pojmy a uvedeny příklady opatření a aktivit. U podpory realizace programu je popsáno, co si musí obec stanovit.
Metodika tvorby programu rozvoje obce je využitelná i pro malé obce, které si podle ní mohou vytvořit svůj vlastní program rozvoje obce. Vše je zpracováno přehledně a dostatečně vysvětleno, uvedeny názorné příklady. Metodika je doplněna dalšími návody, které jsou při zpracování programu rozvoje obce velmi užitečné. Dle těchto metodik a šablon lze vytvořit plnohodnotný program rozvoje obce.

Metodika přípravy veřejných strategií od Ministerstva vnitra je zpracovaná jako rozklikávací dokument, který ještě odkazuje na další informace ve Wordu. Toto zpracování není úplně ideální a špatně se s ním pracuje. Metodika by si jistě zasloužila lepší zpracování do uceleného dokumentu, který by lépe sloužil svému účelu.

Každá obec si může s pomocí aplikace Obcepro a Metodiky tvorby programu obce svépomocí zpracovat program rozvoje obce. Je však důležité pochopit, že program rozvoje obce je potřeba aktualizovat dle vývoje situace a působením různých změn alespoň jednou ročně. Obce by tedy měly zahrnout do své náplně také sledování událostí v obci a postupné zapracovávání do programu rozvoje obce,

6 Závěr

Dle zákona 128/2000 Sb, O obcích, je obec veřejnoprávní korporací, která má pečovat o potřeby svých občanů a rozvoj svého území a také má chránit veřejný zájem. Aby tohoto všeho mohla obec dosáhnout, je důležité, aby měla dobře zpracovány strategické dokumenty. Jedním ze základních strategických dokumentů obce je program rozvoje obce. Tento dokument je důležitý nejen jako podklad pro dotace, ale slouží jako podklad pro rozpočet obce, občané z něj mohou vyčíst plánované projekty, slouží jako podklad pro přípravu projektů, zjednodušuje práci zastupitelům, tím že ukazuje směřování obce.

V současné době si mnoho obcí začíná uvědomovat, že tento dokument jim v mnohém může usnadnit práci. Malé obce však nemají dostatečnou personální kapacitu, která by mohla program rozvoje obce zpracovat a nemají ani finanční prostředky, aby si nechaly program rozvoje obce vypracovat některou specializovanou firmou. Těmto obcím se snaží pomoci Ministerstvo pro místní rozvoj tím, že vytvořilo Metodiku tvorby programu rozvoje obce. Tato metodika přináší přehledný návod, jak program jednoduše zpracovat. Metodika je zpracována přehledně a srozumitelně. Aby to bylo ještě jednodušší a rychlejší vytvořilo Ministerstvo pro místní rozvoj také webovou aplikaci Obcepro, která nabízí kromě této metodiky i další nástroje, které usnadňují tvorbu programu rozvoje obce. Jedná se například o šablonu programu rozvoje obce, další návodky, spoustu příkladů, statistická data jednotlivých obcí lehce dostupná přímo v aplikaci, bez nutnosti hledání na Českém statistickém úřadě. Aplikace je neustále upravovaná dle připomínek obcí. Při zpracování charakteristiky obce je možné u každé kapitoly vygenerovat silné a slabé stránky. Metodika důrazně upozorňuje na důležitost zapojení občanů do tvorby programu rozvoje obce. Toto zapojení přináší nové informace, jiné pohledy na věc, vnesení nových podnětů. Obecně však občané nemají moc zájem zapojovat se do tvorby dokumentu, ani do dění v obci.

Metodika tvorby programu rozvoje obce je velmi srozumitelně a přehledně zpracovaná. Dle této metodiky byl zpracován dílčí cíl diplomové práce – Případová studie obce Dlouhá Loučka. Data byla získána z Českého statistického úřadu, obce Dlouhá Loučka a dotazníkového šetření, které probíhalo od 15.12.2024 do 15.2.2025. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 133 občanů. Z dotazníkového šetření vyplynulo, že jako největší problém vnímají občané kvalitu dopravní infrastruktury a nedostatek pracovních příležitostí. Obec by

se měla dle výsledků dotazníkového šetření zaměřit hlavně na kvalitu místních komunikací, cyklostezek a chodníků a na podporu bytové výstavby. I z tohoto šetření vyplynulo, že obyvatelé obce nemají moc zájem se zúčastnit dění v obci. Z celkového počtu 133 respondentů se 122 nezapojuje do dění v obci a pouze 11 je aktivně zapojeno do dění v obci. Tito aktivní občané jsou převážně zapojeni jako členové Sdružení dobrovolných hasičů, v Mysliveckém spolku, členové Sdružení rodičů, přátel školy.

Závěrem je tedy možno zhodnotit, že Metodika tvorby programu rozvoje obce je velmi užitečný a dobře využitelný nástroj pro obce k vytvoření programu rozvoje obce. Poskytuje dostatečné množství informací, usnadňuje práci a poskytuje spoustu dalších nástrojů k vlastní tvorbě programu. Není tedy nutné využívat externí firmy k jeho vytvoření a lze to zvládnout vlastními silami. Návrhem pro vylepšení procesu tvorby programu rozvoje obce je větší zapojení občanů a dalších aktérů. Lze toho dosáhnout např. vytvořením online platformy, kde mohou občané probírat projekty a návrhy a zároveň o nich i hlasovat nebo zavedení participativního rozpočtu, kdy mohou občané rozhodovat o části obecního rozpočtu, na co budou finanční prostředky využity.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Knižní zdroje

BALÍK, S. 2009. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky.* Praha: Grada. 256 s. ISBN 978-81-247-2908-4

BERNARD, J. a kol. 2011. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj.* Praha: Sociologické nakladatelství SLON.236 s. ISBN 978-80-7419-069-8

BLAŽEK, J., UHLÍŘ, D. 2020. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace.* Praha: Karolinum. 363 s. ISBN 978-80-246-4566-7

ČMEJREK, J., ČOPÍK, J. 2022. *Veřejná správa.* České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. 142 s. ISBN 978-80-7394-954-9

FOTR, J. a kol. 2020. *Tvorba strategie a strategické plánování.* Praha: Grada. 416 s. ISBN 978-80-271-2499-2

MAIER, K. a kol. 2012. *Udržitelný rozvoj území.* Praha: Grada. 256 s. ISBN 978-80-247-4198-7

MAJEROVÁ, V. a kol. 2011. *Sociální kapitál a rozvoj regionu.* Praha: Grada. 224 s. ISBN 978-80-247-4093-5

PAVLÍK, M. a kol. 2014. *Jak úspěšně řídit obec a region.* Praha: Grada. 160 s. ISBN 978-80-247-5256-3

PEKOVÁ, J. a kol. 2019. *Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR.* Praha: Wolters Kluwer. 784 s. ISBN 978-80-7598-209-4

SIMERSON, B. K. 2011. *Strategic planning*.Santa Barbara:ABC-CLIO, LLC, 282 s. ISBN 978-0-313-38481-3

TANDON, R., MOHINI, K., 2007. *Citizen Participation and Democratic Governance: In Our Hands.* New Delhi: PRIA. 102 s. ISBN 81-8069-430-5

7.2 Internetové zdroje

Český statistický úřad, *Dlouhá Loučka (okres Olomouc),* [online]. [cit. 25.1.2025]. Dostupné z vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=34055&u=__VUZEMI__43__501476#

Český statistický úřad, *Katastrální výměry – druhy pozemků – obce vybraného SO ORP,* [online]. [cit. 24.1.2025]. Dostupné z vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=RSO36&z=T&f=TABULKA&katalog=32327&pvokc=65&pvoch=7112&c=v371~2__RP2023MP12DP31#w=

Český statistický úřad, *Nezaměstnanost v obcích v obcích vybraného SO ORP,* [online].[cit. 22.1.2025]. Dostupné z vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=ZAMD004&z=T&f=TABULKA&katalog=30853&pvokc=65&pvoch=7112&c=v3~2__RP2024MP12DPPDM

Český statistický úřad, *Obyvatelstvo*, [online]. [cit. 21.1.2025]. Dostupný z vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky#katalog=30845

Český statistický úřad, *Příjmy a výdaje obcí podle SO ORP*, [online].[cit. 26.1.2025]. Dostupné z vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=FIN01D001&z=T&f=TABULKA&katalog=33877&pvokc=65&pvoch=7112&c=v3~8__RP2023

Dlouhá Loučka, *Obec Dlouhá Loučka*, [online]. [cit. 13.1.2025]. Dostupné z www.dlouhaloucka.cz

European Union, *Evropský fond pro regionální rozvoj a Fond soudržnosti (2021-2027),* [online].[cit. 12.2.2025]. Dostupný z eur-lex.europa.eu/CS/legal-content/summary/european-regional-development-and-cohesion-funds-2021-2027.html

Eurostat, *Místní správní jednotka (LAU),* [online]. [citace 17.1.2025]. Dostupný z ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Local_administrative_unit_(LAU)#:~:text=Short%20definition%3A%20local%20administrative%20units%20%28LAUs%29%20are%20used,below%20that%20of%20a%20province%2C%20region%20or%20state.

Informační systém odpadového hospodářství, *Obecní indikátory – přehled obcí,* [online[.[cit. 7.2.2025] Dostupný z visoh2.mzp.cz/Portal/Report/Index/6ceefc55a8654b93b187413ceaa9d99a

Informační web územního plánování, *NUTS,* [online]. [cit. 3.11.2024]. Dostupné z portal.uur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/nuts.asp

Informační web územního plánování, *Statistické jednotky NUTS 2,* [online].[cit 4.11.2024]. Dostupné z portal.uur.cz/images/spravni-usporadani-cr/NUTS-2-2012.jpg

Mapy, *Letecká mapa Dlouhá Loučka*, [online].[citace 27.1.2025]. Dostupné z mapy.cz/letecka?source=muni&id=8&ds=1&x=17.2030744&y=49.8328846&z=13

MAS Uničovsko o.p.s., *Základní informace,* [online].[cit. 1.2.2025] Dostupný z unicovsko.cz/ops/cz/základní-informace

Mateřská škola Dlouhá Loučka, [online]. [cit. 3.2.2025]. Dostupný z ms-dlouhaloucka.cz/#utm_source=firmy.cz&utm_medium=ppd&utm_campaign=firmy.cz-12960608

Miléřová, J., Glopolis, o.p.s., *Rozhodování blíže lidem,* [online]. [cit. 21.11.2024]. Dostupné z vlada.gov.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/Glopolis_studie_obcanska-participace_verejna-sprava-OOS_1-12-2020.pdf

Ministerstvo práce a sociálních věcí, *Nezaměstnanost v obcích od března 2014,* [online].[cit. 2.2.2025]. Dostupné z data.mpsv.cz/web/data/vizualizace5?mesic=12&rok=2024&kraj=CZ071&okres=CZ0712

Ministerstvo pro místní rozvoj, *Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD),* [online]. [cit. 15.3.2025]. Dostupné z mmr.gov.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/regionalni-rozvoj/clld

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, *Obnova obecního a krajského majetku po živelních pohromách v roce 2024 – dotační titul č. 2,* [online]. [citace 21.9.2024]. Dostupné z www.mmr.gov.cz/cs/narodni-dotace/podpora-a-rozvoj-regionu/obnova-obecniho-a-krajskeho-majetku-po-zivelni-(5)

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, *Program rozvoje obce (PRO),* [online].[cit. 1.9.2024]. Dostupné z mmr.gov.cz/cs/ministerstvo/regionalni-rozvoj/regionalni-politika/koncepce-a-strategie/rozvoj-obci

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, *Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+* [online]. [cit. 25.8.2024]. Dostupné z mmr.gov.cz/getmedia/1913e3ab-5223-4c5f-94f9-d5f140f4176c/Laicka-brozura-SRR-21-_web.pdf.aspx?ext=.pdf

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, *SWOT analýza v rámci veřejné strategie,* [online]. [citace 18.11.2024]. Dostupné z mmr.gov.cz/getmedia/a19f930f-0c18-4b46-b6bf-067dd2e90dc8/4-SWOT-analyza.pdf.aspx?ext=.pdf

Moravská vodárenská, *Provozované vodovody,* [online]. [cit. 5.2.2025]. Dostupné z smv.cz/vse-o-vode/provozovane-vodovody/

Národní síť místních akčních skupin ČR, z.s. *Co jsou MAS* [online]. [cit. 18.8.2024]. Dostupné z www.nsmascr.cz/o-nas/co-jsou-mas/

Obcepro, Program rozvoje obce, *Metodika tvorby programu rozvoje obce* [online].[cit. 26.8.2024]. Dostupné z www.obcepro.cz/data/metodika_tvorby_pro.pdf

Olomoucký kraj, *Sovinec,* [online].[cit. 28.1.2025]. Dostupné z www.olkraj.cz/zivotni-prostredi-a-zemedelstvi-ochrana-prirody-natura-2000-evropsky-vyznamne-lokality/sovinec#:~:text=Lokalita%20zahrnuje%20údolí%20Oslavy%2C%20Huntavy%20

a%20přilehlé%20zejména,se%20rozkládají%20na%20dalších%20více%20než%2020%25%20území.

PERLÍN, R., ŠIMČÍKOVÁ, A. 2008. *Criteria of a succesful rural municipality.* Europa XXI (17)

Povodňové plány, *Hydrologické údaje*, [online].[cit. 23.1.2025]. Dostupné z dl.povodnoveplany.cz/lang_cs/clanek/3273/

PRVK Olomouckého kraje, Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Olomouckého kraje, *Dlouhá Loučka,* [online].[cit. 6.2.2025]. Dostupný z prvk.olkraj.cz/prvk/karty/nahled/693

Ředitelství silnic a dálnic, *Náhledy map silniční a dálniční sítě*, [online].[cit. 4.2.2025]. Dostupný z kraje.rsd.cz/MAPY/nahledy-map-po-krajich/ol.jpg

Společenství obcí, *Co je společenství obcí?* [online].[cit. 3.8.2024]. Dostupné ze spolecenstviobci.gov.cz

Společenství obcí, *Současný stav meziobecní spolupráce* [online]. [cit. 4.8.2024]. Dostupné ze spolecenstviobci.gov.cz

Spolek Jáchyma Pivce, *Pochod přírodním parkem Sovinecko,* [online].[cit. 14.3.2025]. Dostupné z Pochod přírodním parkem Sovinecko

Studia občanské společnosti, *Participace,* [online]. [citace 22.11.2024] Dostupné z ksos.fhs.cuni.cz/KOS-227.html

ŠIROKÁ, D., *Participace znamená, že se člověk něčeho účastní. Vztahuje se například k aktivnímu zapojení do řešení veřejných záležitostí,* [online]. [citace 20.11.2024]. Dostupné z www.euro.cz/clanky/participace/#:~:text=Občanská%20participace%2C%20jinak%20nazývaná%20participace%20veřejnosti%2C%20znamená%20aktivní,například%20na%20řešení%20aktuálních%20problémů%20v%20jejich%20obci.

Základní škola Dlouhá Loučka, *Výroční zpráva,*[online]. [cit. 8.2.2025]. Dostupný z www.skoladl.cz/e_download.php?file=data/uredni_deska/obsah34_1.pdf&original=VÝROČNÍ%20ZPRÁVA%20ŠK.%2023-24.pdf

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).
Dostupný z www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128

Zákon č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje
Dostupný z www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-248

8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratek

8.1 Seznam obrázků

Obrázek 1 Schéma meziobecní spolupráce 17
Obrázek 2 Místní akční skupiny České republiky 19
Obrázek 3 Statistické jednotky NUTS 2 ČR 25
Obrázek 4 Participační žebřík dle Sherry Arnstein 30
Obrázek 5 Územní dimenze SRR 21+ 39
Obrázek 6 Struktura PRO 43
Obrázek 7 Matice SWOT analýzy 45
Obrázek 8 Znak obce Dlouhá Loučka 47
Obrázek 9 Území obce Dlouhá Loučka 49
Obrázek 10 Vodovody Olomoucká oblast 63
Obrázek 11 Kanalizace Dlouhá Loučka 64
Obrázek 12 Silnice v Dlouhé Loučce 66
Obrázek 13 Mateřská škola Dlouhá Loučka 67

8.2 Seznam tabulek

Tabulka 1 Počet členů zastupitelstva dle počtu obyvatel obce 20
Tabulka 2 Základní informace obce Dlouhá Loučka 47
Tabulka 3 Přirozený přírůstek v letech 2014-2023 51
Tabulka 4 Migrační přírůstek v letech 2014-2023 53
Tabulka 5 Průměrný věk obyvatel v letech 2014-2023 54
Tabulka 6 Vývoj vzdělanostní struktury v letech 1980-2021 55
Tabulka 7 Příjmy a výdaje obcí ve správním obvodu ORP Uničov v roce 2023 v tis. Kč 58
Tabulka 8 Podnikatelské subjekty podle převažující aktivity k 31.12.2024 59
Tabulka 9 Podnikatelské subjekty podle právní formy k 31.12.2024 60
Tabulka 10 Podíl nezaměstnaných v obcích ve SO ORP Uničov 31.12.2024 61
Tabulka 11 Počet domů v Dlouhé Loučce v letech 1980-2021 67
Tabulka 12 Struktura využití půdy v obci Dlouhá Loučka k 31.12.2023 70
Tabulka 13 Příjmy a výdaje obce v letech 2014-2023 71

8.3 Seznam grafů

Graf 1 Struktura využití půdy v % k 31.12.2023 49
Graf 2 Vývoj počtu obyvatel Dlouhé Loučky v letech 1971–2023 51
Graf 3 Vývoj počtu živě narozených a zemřelých obyvatel v období 2014-2023 52
Graf 4 Vývoj počtu přistěhovalých a vystěhovalých obyvatel v období 2014-2023 52
Graf 5 Věková struktura obyvatel v letech 2015-2023 54
Graf 6 Vzdělanostní struktura obyvatel v roce 2021 56
Graf 7 Dosažitelní uchazeči k 31.12. v letech 2014-2024 62
Graf 8 Místo výkonu práce, studia SLDB 2021 62
Graf 9 Vyprodukovaný odpad v letech 2021-2023 v kg na obyvatele 65
Graf 10 Spokojenost se životem v obci Dlouhá Loučka 73

Graf 11 Co se Vám na Dlouhé Loučce nejvíc líbí? 73
Graf 12 Co se Vám na Dlouhé Loučce nelíbí? 74
Graf 13 Jak hodnotíte údržbu a čistotu veřejných míst v obci? 75
Graf 14 Na jaké oblasti by se měla obec více zaměřit? 76
Graf 15 Jaké je Vaše pohlaví? 77
Graf 16 Jaký je Váš věk? 77
Graf 17 Jaké je Vaše nejvyšší vzdělání? 78

8.4 Seznam použitých zkratek

OÚ	Obecní úřad
MAS	Místní akční skupina
SO ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
SRR	Strategie regionálního rozvoje
PRO	Program rozvoje obce
EFRR	Evropský fond regionálního rozvoje

Přílohy

Příloha1 Dotazník 96

Příloha1 Dotazník

Dlouhá Loučka

Dobrý den,

jmenuji se Lenka Červenková a studuji pátý ročník Provozně ekonomické fakulty na ČZU v Praze a obracím se na Vás s prosbou o vyplnění dotazníku o životě v Dlouhé Loučce. Nasbíraná data budou sloužit jako podklad pro zpracování diplomové práce. Dotazník je zcela anonymní, data budou zpracována hromadně. Vyplnění dotazníku Vám zabere pouze několik minut.

Děkuji za vyplnění.

1 Jste občanem Dlouhé Loučky?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

☐ ano ☐ ne

2 Jak dlouho žijete v Dlouhé Loučce?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

☐ od narození ☐ méně jak 10 let ☐ více jak 10 let

3 Jak jste spokojeni se životem v Dlouhé Loučce?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

☐ spokojen/a ☐ ani spokojen/a ani nespokojen/a

☐ nespokojen/a (prosím uveďte důvod) ☐

1

4 Co se Vám v Dlouhé Loučce nejvíc líbí?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu až pět odpovědí*

- ☐ kulturní a společenský život
- ☐ dobré životní prostředí
- ☐ dobré mezilidské vztahy
- ☐ poklidný život
- ☐ blízkost přírodě
- ☐ dobrá dopravní dostupnost
- ☐ dostupnost pracovních příležitostí
- ☐ vzhled obce
- ☐ zajištění služeb (vzdělání, zdravotnictví, veřejná doprava)
- ☐ zájem občanů o dění v obci
- ☐ podmínky pro podnikání
- ☐ informovanost občanů ze strany obce
- ☐ nakládání s odpady
- ☐ Jiné (prosím uveďte) ☐

5 Co se Vám na Dlouhé Loučce nelíbí?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu až pět odpovědí*

- ☐ kulturní a společenský život
- ☐ životní prostředí
- ☐ špatné mezilidské vztahy
- ☐ usedlý život
- ☐ vzdálenost od města
- ☐ kvalita dopravní infrastruktury
- ☐ nedostatek pracovních příležitostí
- ☐ vzhled obce
- ☐ nedostatečné zajištění služeb pro občany
- ☐ nezájem občanů o dění v obci
- ☐ podmínky pro podnikání
- ☐ malá informovanost ze strany obce
- ☐ nakládání s odpady
- ☐ Jiné (prosím uveďte) ☐

6 Jste aktivně zapojen/a do dění v obci?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ☐ ne
- ☐ ano (upřesněte jak) ☐

7 Jak získáváte informace o dění v obci?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí*

- ☐ obecní rozhlas
- ☐ webové stránky obce
- ☐ obecní zpravodaj
- ☐ od souseda
- ☐ informace o obci nevyhledávám
- ☐ Jiné (prosím uveďte) ☐

8 Využíváte někdy webové stránky obce?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

☐ ano ☐ ne

9 Jsou webové stránky přehledné?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

☐ ano ☐ ne

10 Jak hodnotíte údržbu a čistotu veřejných míst v obci?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

☐ dobře ☐ průměrně

☐ špatně (uveďte proč)

11 Jak vnímáte mezilidské vztahy v obci?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

☐ dobře ☐ průměrně ☐ špatně

12 Jste spokojeni s prací spolků v obci?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

☐ ano ☐ ne

13 Na jaké oblasti by se měla obec více zaměřit?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu až pět odpovědí*

☐ vzhled obce
☐ podpora bytové výstavby
☐ péče o seniory
☐ kulturní a společenský život
☐ životní prostředí
☐ kvalita místních komunikací, cyklostezek a chodníků
☐ komunikace obecního úřadu směrem k občanům
☐ sportovní vyžití
☐ bezpečnost v obci
☐ školství
☐ podpora provozoven služeb a obchodu
☐ opravy památek
☐ jiné (prosím uveďte)

14 Jaké je Vaše pohlaví?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

☐ žena ☐ muž

15 Jaký je Váš věk?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

☐ 15 - 29 let ☐ 30 - 49 let ☐ 50 - 64 let ☐ 65 a více let

16 Jaké je Vaše nejvyšší vzdělání?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

☐ základní ☐ střední odborné ☐ střední odborné s maturitou ☐ vyšší odborné ☐ vysokoškolské